

شناسنامه

عنوان دوره

تبیین مفهوم تربیت با زاویه دید الگوی پیشرفت اسلامی

ارائه دهنده

حجت الاسلام والمسلمین کشوری

تدوین گر

سعید رضایی

همکاران تدوین

زهرا سادات امین فخر

زهرا لطفیان

تاریخ برگزاری دوره

۳۰ شهریور الی ۳ مهر ۱۳۹۶

مکان برگزاری

مجموعه شهید بهشتی اصفهان

مشخصات اثر

۸۱ صفحه (قطع رحلی)

تاریخ انتشار

آبان ۱۳۹۶

فهرست اجمالی

جلسه اول	۱
اصلاح و مقابله با ساختارها و روابط اجتماعی نا کارآمد مبتنی بر تفکر توسعه غربی؛ مأموریت هیئت طراز انقلاب اسلامی	
جلسه دوم	۱۵
مراحل پنج گانه تربیت از منظر مفاهیم اسلامی	
جلسه سوم	۳۵
غایت تربیت و نهاد اصلی متکفل آن	
جلسه چهارم	۵۳
عوامل درونی و بیرونی مؤثر بر نهاد متکفل تربیت	
جلسه پنجم	۷۱
نقش محله به عنوان مهم ترین عامل بیرونی مؤثر بر جهت نهاد خانواده	

توضیح اجمالی

سلسله جلسات تبیین مفهوم تربیت با زاویه دید الگوی پیشرفت اسلامی طی پنج جلسه در تاریخ ۳۰ شهریور لغایت ۳ مهر ماه ۱۳۹۶ مصادف با اول تا پنجم ماه محرم الحرام سال ۱۴۳۹ در هیئت انصار الحسین مجموعه شهید بهشتی شهر اصفهان برگزار شد.

در این جلسات حجت الاسلام کشوری به تبیین دو مقوله مهم پرداختند: اول، مفهوم یک هیئت مطلوب و در تراز انقلاب اسلامی روشن گردید و بیان شد هر مسجد و هیئت باید مرکز ایده پردازی و محل تحریک فکر مردم و مخاطبین خود باشد. در ادامه نیز به موضوع رسالت و مأموریت اصلی هیئت مطلوب انقلابی که بازخوانی نحوه مقابله جبهه حق علیه جبهه باطل است، پرداختند. نتیجه و خروجی یک هیئت مطلوب در جامعه دینی، قیام در راستای اصلاح معضلات جامعه است و مدیریت و برنامه ریزی هیئات ما باید به سمت ایده پردازی و محتوا محوری بر روی موضوعات مهم کشور و تبیین راه حل مبتنی بر مفاهیم اسلامی قدم بردارند تا معضلات و مسائل کشور به اصلاح رسند.

در بخش دوم و اصلی بحث، ایشان به تبیین مفهوم تربیت از منظر مفاهیم دینی پرداختند که در مقدمه به نقد عملکرد نظام آموزش و پرورش مبتنی بر دولت‌های مدرن و توسعه غربی اشاره شد؛ مدیریت و برنامه ریزی کنونی برای نظام آموزشی و تربیتی یک جامعه دینی روابط انسانی و اجتماعی یک جامعه دینی را حتماً به چالش خواهد کشید. نمونه‌ی آن وجود آمار بالای طلاق در شهر تهران و روند افزایشی آن در کشور است.

همچنین تبیین شد که نمی‌توان تدوین اسناد بالادستی نظام تربیتی کشور را مبتنی بر اسناد آموزشی غربی مانند سند آموزش ۲۰۳۰ انجام داد چراکه این اسناد به هیچ‌وجه ابعاد مفاهیم دینی که در تربیت انسان مهم هستند را در نظر نمی‌گیرد و ماحصل انسان پرورش یافته آن، فردی است که در مدیریت روابط اجتماعی و انسانی خود دچار مشکل و ضعف است.

در ادامه به تبیین مفهوم تربیت از منظر مفاهیم اسلامی پرداخته شد که خود شامل پنج مرحله: ۱. انتخاب همسر تا تولد فرزند ۲. هفت سال اول زندگی فرزند ۳. هفت سال دوم زندگی فرزند ۴. هفت سال سوم زندگی فرزند ۵. از پایان هفت سال سوم تا چهل سالگی.

آنچه که باید توجه داشت این است که تربیت چهل ساله هر انسان مبتنی بر تربیت اسلامی دارای یک هدف و غایت است و آن شناخت و همراهی ولی و امام زمان خود می‌باشد که تحت عنوان معرفه‌الامام یاد می‌شود.

پس از آن خانواده به عنوان نهاد اصلی متکفل تربیت انسان‌ها مشخص شد و بیان شد که مجموعه های انسانی دیگر، باید فرع بر این نهاد در امر تربیت تعریف نشوند. همچنین عوامل مؤثر بر نهاد متکفل تربیت به دسته درونی و بیرونی تقسیم گردید.

عوامل درونی مؤثر بر نهاد متکفل تربیت، عواملی هستند که مدیریت کننده آن خود خانواده است که باید در رفتار و برنامه ریزی خود به آن‌ها توجه کنند اما عوامل بیرونی مؤثر بر نهاد خانواده، عواملی هستند که مدیریت آن به دست خانواده نیست و حکومت یک جامعه متولی برنامه ریزی و مدیریت آن است.

مطابق با اولین نقشه راه الگوی پیشرفت اسلامی، ۸۱ عامل مؤثر بر فضای حاکم خانواده شناسایی شده است که در جلسه پایانی این دوره به چند عامل آن مانند اقتصاد عادلانه مبتنی بر الگوی تولید خانوادگی و بنگاه‌های وقف محور و همچنین تأمین نیازهای خانواده از طریق ایجاد تعزّف و ارتباط بیشتر بین افراد خانواده با مدل مدیریت شهری محله محور پرداخته شده است.

جلسه اول

اصلاح و مقابله با ساختارها و روابط اجتماعی
ناکارآمد مبتنی بر تفکر توسعه غربی؛
مأموریت هیئت طراز انقلاب اسلامی

شناسنامه جلسه اول

عنوان
اصلاح و مقابله با روابط اجتماعی ناکارآمد مبتنی بر تفکر توسعه غربی؛
مأموریت هیئت طراز انقلاب اسلامی

تاریخ نشست
۳۰ شهریور ۱۳۹۶

مشخصات اثر
۹ صفحه (قطع رحلی)

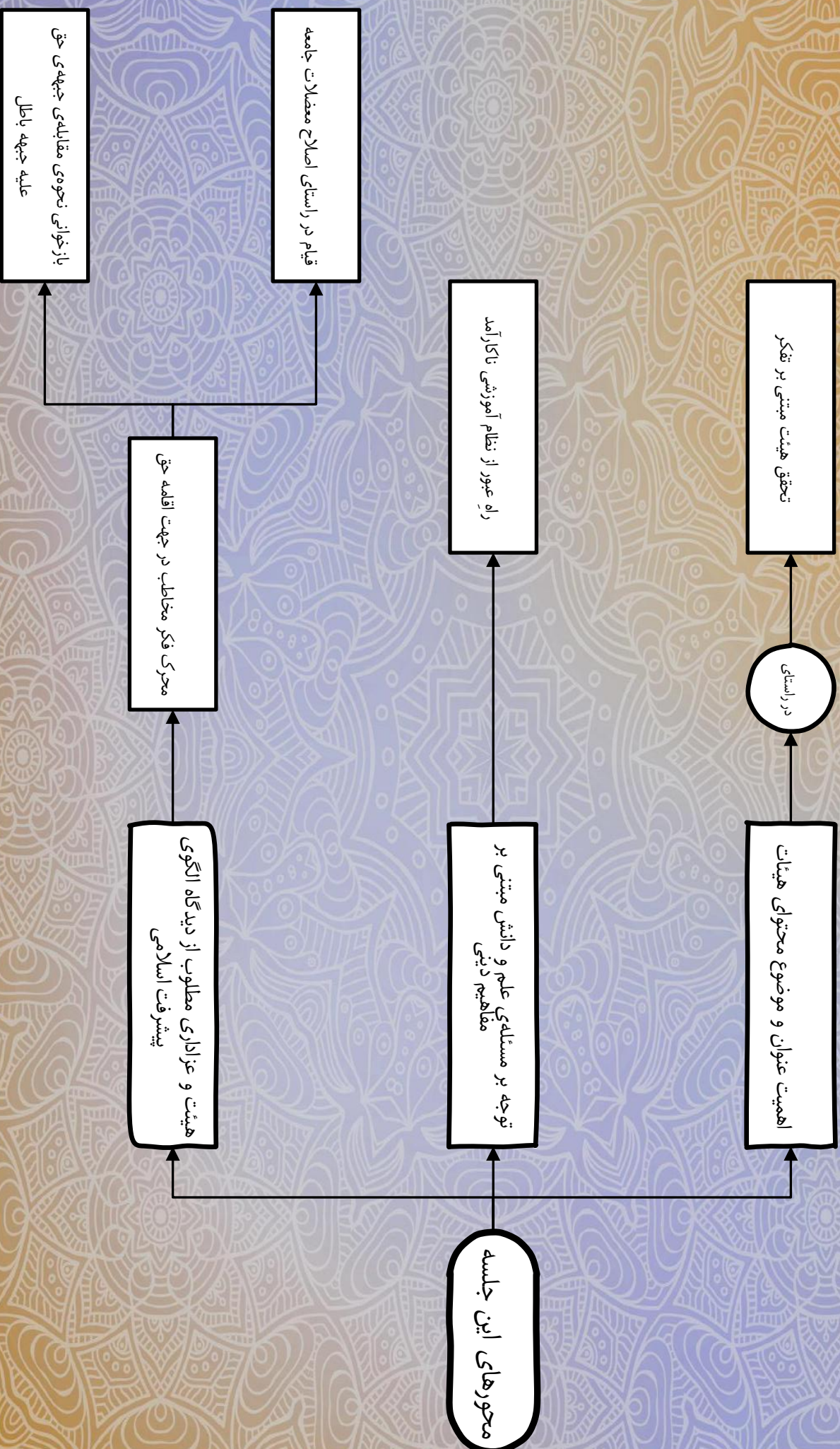
اولین جلسه از سلسله جلسات تبیین مفهوم تربیت «با زاویه دید الگوی پیشرفت اسلامی با موضوع اصلاح و مقابله با روابط اجتماعی ناکارآمد مبتنی بر تفکر توسعه غربی؛ مأموریت هیئت در طراز انقلاب اسلامی» در تاریخ ۳۰ شهریور ماه ۱۳۹۶ در هیئت انصارالحسین مجموعه فرهنگی شهید بهشتی برگزار شد. در ابتدای این جلسه و در تبیین هیئت مطلوب و در طراز انقلاب اسلامی بیان شد هیئت مطلوب ارزیابی می‌شود که بتواند در مخاطبین خود در مورد مسائل مورد نظر تحریک فکر ایجاد کند. در ادامه آموزش و پرورش مبتنی بر تفکرات توسعه غربی به عنوان یکی از چالش‌های جامعه معرفی می‌شود که هیئات موظف هستند در مخاطبین خود پیرامون این مورد تحریک فکر ایجاد کنند.

در پایان نیز جهت کلی تحریک فکر، مقابله جبهه حق در برابر جبهه باطل معرفی می‌شود که هیئات باید در این جبهه بیشترین نقش را در روشنگری مردم داشته باشند همان گونه که امام عظیم‌الشأن از ظرفیت محرم برای شعله‌ور کردن آتش انقلاب اسلامی استفاده کرد.

فهرست اجمالی

۱	۱. اهمیت عنوان و موضوع محتوای هیئات در راستای تحقق هیئت مبتنی بر تفکر
۲	۲. توجه بر مسئله علم و دانش مبتنی بر مفاهیم دینی، راه عبور از نظام آموزش ناکارآمد موجود
۵	۳. تعریف هیئت و عزاداری مطلوب؛ به تحریک کننده فکر مخاطب در جهت اقامه حق

جلسه اول: اصلاح و مقابله با ساختارها و روابط اجتماعی ناکارآمد مبتنی بر تفکر توسعه غربی؛ مأموریت هیئت در تراز انقلاب اسلامی

اعوذ بالله من الشیطان الرجیم. بسم الله الرحمن الرحیم. الحمد لله رب العالمین و الصلاة و السلام علی سیدنا و نبینا ابی القاسم محمد و علی اهل بیته الطیبین الطاهرین لاسیما علی بقیة الله فی الارضین ارواحنا لآماله الفداء و عجل الله تعالی فرجه الشریف.

۱. اهمیت عنوان، موضوع و محتوای هیئات در راستای تحقق هیئت مبتنی بر ایجاد تحریک فکر

از صمیم قلب خوشحال هستم در این دهه‌ی پربرکت که رزق خاصی از عوالم ملکوت بر زمین جاری است در خدمت مردم خوب شهر اصفهان هستم و یکی از مهم‌ترین مسائلی که امروز جامعه‌ی ما به آن مبتلا است را می‌خواهم با شما در میان بگذارم. همان‌طور که دوستان مدیریت‌کننده هیئت^۱ اعلام فرمودند، موضوع بحث، مسئله تربیت و اداره‌ی جامعه است. دو اصطلاح در این بحث وجود دارد؛ یکی از این دو اصطلاح تربیت است که ان‌شاءالله راجع به مفهوم تربیت بحث خواهیم کرد. اصطلاح دیگر هم مفهوم اداره‌ی جامعه است که راجع به اداره جامعه هم به صورت مجزا یک جلسه بحث می‌کنم. سپس ان‌شاءالله اگر خدای متعال توفیق داد نسبت بین این دو را در خدمت شما بررسی خواهیم کرد. بنده از همه دوستانی که این جلسه را مدیریت می‌کنند و همه کسانی که در این دهه‌ی بابرکت وقت گذاشتند و در این هیئت محترم حضور پیدا کردند استدعا دارم به عنوان جلسه فکر کنند. این عنوان اگر در ذهن دوستان و بزرگواران تثبیت شود، یک‌عمر می‌توان در این عنوان تعمق کرد. یعنی تلقی نکنید که مسئله تربیت و نسبت آن با اداره جامعه و مباحث پیرامون در این پنج شب به اتمام می‌رسد. لذا خواهش می‌کنم دوستان آن آیین‌نامه‌ای^۲ که پیشنهاد دادیم را اجرایی کنند تا بلکه در این دهه‌ی محرم این عنوان در ذهن شما نقش بندد. ان‌شاءالله در طول برنامه‌های دیگر چه

۱. مدیریت هیئت انصارالحسین اصفهان.

۲. آیین‌نامه برگزاری نشست‌های گفتمانی الگوی پیشرفت اسلامی که شامل ۸ گام است. برای آشنایی بیشتر با این آیین‌نامه به پایگاه اطلاع‌رسانی نقشه راه مراجعه کنید.

در این هیئت چه اگر توفیق نبود ما خدمت برسیم، در برنامه‌های دیگری که در اماکن مذهبی دیگر داریم این عنوان را پیگیری می‌کنیم. این راجع به عنوان جلسه، البته بنده برای این جلسه توفیق اجباری داشتم یک دور منطقه قدیم اصفهان را مرور کردم. اماکن و معابر از بنرهای مربوط به مراسمات ماه محرم پر بود. خیلی دقت کردم که این هیئت‌های محترم قرار است چه عناوین محتوایی را با مخاطبان خود مطرح کنند. متأسفانه چیزی دستگیر بنده نشد و خیلی کم بودند هیئت‌هایی که در تبلیغات خود روی موضوع مباحث تاکید کرده باشند و این یک آفت برای اصفهان و البته شهرهای دیگری که در کشور داریم است. ما نباید دعوت مبهم در هیئات خود داشته باشیم. یا خدای ناکرده به سمت این که ناخواسته مداحان و سخنرانان را در ذهن‌ها برجسته کنیم، برویم. اگر می‌توانستیم یک انقلابی در برگزاری هیئات و مساجد خود ایجاد کنیم، عنوان را برجسته می‌کردیم. مثلاً اگر در شهر شما صد هیئت وجود دارد در واقع شما به مردم اصفهان می‌گفتید که صد موضوع در هیئت‌های ما مطرح می‌شود و هر کس متناسب با نیاز خود در این هیئت بیاید شرکت کند. در این صورت هیئت تبدیل به یک مرکز فکری می‌شد. درحالی که الآن این‌طور نیست.

۲. توجه بر مسئله آموزش مبتنی بر دین؛ راه حل خروج از نظام ناکارآمد آموزش غربی

همه‌ی آدم‌ها در طول زندگی خود بیش از آب و غذا، به فکر احتیاج دارند ان‌شاءالله آن‌هایی که جوان‌تر هستند عرض بنده را تجربه خواهند کرد، بزرگ‌ترها هم تجربه کرده‌اند. سر راه زندگی این دنیا پر از دوراهی‌هایی است که شما باید درست تصمیم بگیرید، باید انتخاب متینی داشته باشید. بعضی از دوراهی‌ها تا آخر عمر برای شما تعیین تکلیف می‌کند. آن چیزی که به شما کمک می‌کند سر راه دوراهی‌ها تصمیم متین و پخته بگیرید، تصمیمی بگیرید که ده سال بعد پشیمان نشوید، مسئله‌ی علم و دانش و فکر است.

لذا بنده قبل از اینکه وارد بحث شوم می‌خواستم به دوستان عرض کنم که بیاید تلاش کنیم هیئات و مساجد ما تبدیل به مراکز ایده پردازی برای زندگی شوند. اگر ما توانستیم در طول سال‌های آینده یک چنین مراکزی داشته باشیم به نظر بنده بسیاری از مشکلات جامعه‌ی ما حل خواهد شد و مثلاً ما با میانگین طلاق سی درصدی^۳ در کشور روبه‌رو نخواهیم بود.

۲/۱. لزوم تلاش برای تبدیل شدن هیئات و مساجد به مراکز ایده‌پردازی برای حل مسائل جامعه و خانواده‌ها

به دلیل اینکه بنده مشاور برخی پرونده‌های طلاق هستم، محضر شما عرض می‌کنم که بسیاری از طرفین طلاق در شهرهای توسعه‌یافته‌ی ما تحصیلات آکادمیک نیز دارند. بنابراین شما نمی‌توانید به آن‌ها اطلاق بی‌سوادی کنید. این‌ها در حد دکتری یا مهندسی از حیث تحصیلات رشد پیدا کرده‌اند ولیکن نمی‌توانند زندگی مشترک خود را مدیریت کنند. لذا در یک فاصله‌ی کوتاهی بعد از ازدواج زندگی آن‌ها به چالش کشیده می‌شود. در شهری مثل تهران، ما با ۴۲ درصد طلاق از کل ازدواج‌ها

۲/۲. ناکارآمدی نظام آموزش مبتنی بر تفکر توسعه غرب در ایجاد ضعف فکری و روابط انسانی

۳. میرباقری، معاون فرهنگی اجتماعی وزیر کشور با اشاره به بحث رشد طلاق اشاره کرد و گفت: نسبت طلاق و ازدواج به گونه‌ای است که در قبال هر ۱۰۰ ازدواج ۲۲ طلاق ثبت می‌شود. البته این آمار میانگین است. ما در برخی استان‌ها به ازای هر ۱۰۰ ازدواج، ۳۷ طلاق داریم. در برخی شهرستان‌ها به ازای هر ۱۰۰ ازدواج، بیش از ۵۰ طلاق ثبت می‌شود و متأسفانه در برخی از شهرها به ازای هر ۱۰۰ ازدواج، ۶۰ مورد طلاق داریم.

روبه‌رو هستیم.^۴ من همیشه به دوستان خود عرض می‌کنم که اگر یک شهر یا یک کشور مورد حمله‌ی اتمی قرار گیرد، خسارت‌های آن کمتر از خسارت‌های طلاق‌های فعلی است. وقتی می‌گوییم در شهری ۴۲ درصد طلاق وجود دارد، به این معنا است که انسان‌های آن جامعه آن قدر ضعیف هستند که حتی نمی‌توانند روابط خود را مدیریت کنند. آن هم زندگی خانوادگی که مبتنی بر محبت و رفق است. طلاق بر ضعف فکری انسان‌ها دلالت می‌کند. البته نظام آموزشی ما انسان‌ها را با ریاضی و فیزیک و زیست‌ارزیابی می‌کند: ریاضی ۱، ریاضی ۲، ریاضی ۳، فیزیک ۱، فیزیک ۲، فیزیک ۳، زیست ۱، زیست ۲، زیست ۳؛ ادبیات ساینسیک^۵ را اصل قرار داده و آدم‌ها را پرورش می‌دهد و آدم‌ها نیز فکر می‌کنند اگر در ریاضی نمره‌ی برتر گرفتند حتی به یک حد بالایی از رشد دست پیدا کرده‌اند. درحالی‌که ما در روایات داریم که علامت رشدیافتگی و علامت رشد عقل مسئله‌ی مدارا است. هر وقت خواستید ببینید عقل کسی رشدیافته است با شاخص مدارا او را بسنجید. مدارا نصف عقل است.^۶

۲/۲/۲. ناکارآمدی نظام آموزشی مبتنی بر تفکر توسعه غرب در تبیین شاخصه‌های پیشرفت یک جامعه اسلامی

نظام آموزشی ما نمی‌تواند جوان‌ها و دانش‌آموزان ما را آماده کند تا از حیث روابط انسانی و از حیث شاخص‌های مرتبط با روابط انسانی رشد پیدا کنند. حالا ما با یک نظام آموزش و پرورش علیل و بیمار روبه‌رو هستیم، عرض بنده را دقت کنید، نمی‌خواهم بگویم ریاضی و فیزیک و زیست را حذف کنید بلکه می‌گویم علوم پایه، آموزش‌های فرعی مؤثر بر زندگی انسان‌ها هستند. آموزش‌های اصلی مؤثر بر زندگی انسان، آموزش‌هایی هستند که روابط انسان‌ها با یکدیگر را بهبود بخشند. جامعه‌ی پیشرفته است که انسان‌های آن بتوانند در حد استاندارد با یکدیگر تعامل کنند. در قدیم شعرای ما می‌گفتند؛ بنی‌آدم اعضای یکدیگرند، حالا شعرهای جدید می‌گویند بنی‌آدم روی اعصاب یکدیگرند! این یک واقعیت است. شما وقتی می‌شنوید مثلاً ۳۰ درصد طلاق در میانگین کشوری وجود دارد یعنی انسان‌ها این قدر ضعیف هستند که نمی‌توانند یکدیگر را تحمل و تعامل کنند. به نظر شما این شاخص پیشرفت و رشد نیست؟ دیگران باید برای ما شاخص پیشرفت را تعریف کنند؟ ما نمی‌توانیم شاخص‌های دیگری را تعریف کنیم؟ حالا که نظام آموزشی ما به این بلایا مبتلا است و نمی‌تواند شاخص‌های پیشرفت را درست تعریف کند کار هیئت‌های ما دو برابر می‌شود. وظایف آن‌ها دوبرابر می‌شود. اجازه دهید یک آمار بسیار تلخ دیگر را محضر شما ارائه دهم تا عمق فاجعه و وضوح بیشتری پیدا کند. ببینید ما از حیث فاصله طبقاتی یکی از کشورهای هستیم که فاصله‌ی بین فقیر و غنی در حال زیاد شدن است. تلاش‌هایی شده که به امور فقرا رسیدگی شود ولی به دلیل

۴. درصد طلاق شهر تهران در اردیبهشت ۹۵:

آمار ازدواج: ۳۸۲۵ آمار طلاق: ۱۵۹۱ درصد طلاق: ۴۱/۳۰

پایگاه اطلاع‌رسانی سازمان ثبت احوال کشور: <https://www.sabteahval.ir>

۵. اقدام قاعده مند در جهت توسعه و سازماندهی دانش است که در قالب تفسیرهای قابل آزمایش و پیش‌بینی‌هایی درباره‌ی جهان صورت می‌گیرد.

۶. قال الحسن رضی الله عنه حسن السؤال نصف العلم و مداراة الناس نصف العقل

امام حسن رضی الله عنه می‌فرمایند: سوال خوب نصف علم است و مدارای با مردم نصف عقل است.

ابن ابی الحدید، عبد الحمید بن هبة الله (۶۵۶ ق)، شرح نهج البلاغة لابن ابی الحدید، قم: انتشارات مکتبه آیه الله المرعشی النجفی (۱۴۰۴ ق)، جلد ۱۸، ص ۱۰۸

برنامه‌ریزی‌های کلان کشور که مبتنی بر ادبیات توسعه غربی است، این تلاش‌ها به سر منزل و مقصود کامل و پایانی خود نرسیده است. این هم یکی از مظاهر پسرفت است. همه شما دیده‌اید که یک نفر غنی است و مشغول به زندگی خود می‌باشد و در همسایگی او فرد فقیری وجود دارد و زندگی او نمی‌چرخد و دچار چالش است اما آن یک نفر حتی ناراحت هم نمی‌شود؛ نمی‌گویم اقدام می‌کند یا نمی‌کند. این مطلب نیز یکی از عوامل پسرفت جامعه محسوب می‌شود.

البته می‌توانید بنابر آنچه در کتاب‌های دانشگاهی نوشته شده است، شاخص‌های پیشرفت و توسعه را چیزهای دیگری تعریف کنید. مثلاً بگویید که کشوری که تولید ناخالص ملی آن توسعه بیشتری پیدا کرده او پیشرفته‌تر است. ولی می‌توانید فکر کنید که به عنوان مثال اگر واقعاً ما امسال هزار میلیارد دلار تولید ناخالص ملی را افزایش دادیم ولی این هزار میلیارد دلار رفت به جیب پولدارهای جامعه و در جیب فقرا توزیع نشد، فقرا فقیرتر و پولدارها هم پولدارتر می‌شدند. آیا در این صورت ما می‌توانیم بگوییم پیشرفت کرده‌ایم؟ بنده فکر می‌کنم که این پیشرفت نیست، اگر مثلاً ما سفینه فرستادیم، اگر ما وارد هایتک‌های^۷ دنیا شدیم، از بیوتکنولوژی^۸ گرفته تا صنعت هسته‌ای و سایر هایتک‌هایی که الآن به عنوان مظهر پیشرفت معرفی می‌شوند، ولی در کنار آن نیز ۴۲ درصد طلاق داشتیم. طبق تخمین ما، اگر با این وضعیت کار ادامه پیدا کند، ظرف ده سال آینده طلاق در شهر تهران به نزدیک ۵۰ و بالای ۵۰ درصد می‌رسد آن وقت فکر نمی‌کنم بتوانم بگویم ما پیشرفت کرده‌ایم.

همان‌طور که عرض کردم باید پیشرفت را با یک شاخصه‌های دیگری ارزیابی کرد لذا به برادرانی که هنوز ازدواج نکرده‌اند، توصیه می‌کنم؛ شما قید این نظام آموزشی که اکنون وجود دارد را بزنید. این نظام آموزشی نمی‌تواند به شما یاد دهد که همسرداری یعنی چه؟! من اول به آقایان عرض می‌کنم؛ نمی‌تواند به شما یاد دهد با همسر خود چطور رفتار کنید.^۹ این نظام آموزش و پرورش نمی‌تواند به شما یاد دهد با همسر خود چطور رفتار کنید، در حدیث است که وقتی مردی وارد خانه خود می‌شود و می‌رود به سمتی که کمک همسرش کند- إن شاء الله توفیق پیدا کنید که در خانه خود ظرف بشوید و کمک همسر خود کنید- خدای متعال به فرشتگانش دستور می‌دهد اسم آن مرد را در درجه‌ی شهدا ثبت کنند.^{۱۰} این معنا را نظام آموزشی ما به مردان منتقل نمی‌کند. این‌ها مثال‌هایی است که بنده

۲/۲/۳. ناکارآمدی نظام آموزشی مبتنی بر تفکر توسعه غربی در آموزش روابط خانوادگی

۷. Hightech. به صنایع پیشرفته و نوظهور دنیا گفته می‌شود که به علت رشد سریع علم هر روز در حال دگرگونی هستند.

۸. زیست فناوری. به مفهوم استفاده از سیستم‌های زنده و ارگانیسم‌ها برای توسعه یا تولید محصولات یا هرگونه کاربرد تکنولوژیکی که از سیستم‌های بیولوژیکی، موجودات زنده یا مشتقات آن استفاده می‌کند تا محصولات یا فرآیندهای خاصی را ایجاد یا اصلاح کند.

۹. یک مورد دعوایی پیش‌آمده بود، خبر آن را به ما دادند و گفتند یک آقای وقتی وارد خانه می‌شود پای خود را دراز می‌کند و به همسر خود دستور می‌دهد که جوراب‌های او را از پا بیرون بیاورد، به او گفتم پیغام دهید که تو فرعون هستی ولی مصرت کوچک است.

انتقال از متن

۱۰. قال رسول الله ﷺ: يَا عَلِيُّ لَا يَخْدُمُ الْعِيَالُ إِلَّا صَدِيقٌ أَوْ شَهِيدٌ أَوْ رَجُلٌ يَرِيْدُ اللّٰهَ بِهِ خَيْرَ الدُّنْيَا وَ الْآخِرَةِ.

پیامبر اکرم ﷺ فرمودند: ای علی همسر خود را خدمت نمی‌کند مگر صدیق و شهید و مردی که خدا برای او خیر دنیا و آخرت را خواسته باشد.

مجلسی، محمد باقر بن محمد تقی (۱۱۱۰ ق)، بحار الأنوار (ط- بیروت)، بیروت: انتشارات دار إحياء التراث العربي (۱۴۰۳ ق)، جلد ۱۰۱، ص ۱۳۲

محضر شما عرض می‌کنم تا ابتدا ذهن شما آماده شود تا آماده بحث شویم. از آن طرف هم نظام آموزشی به خانم‌های ما نمی‌گوید که همسررداری و شوهررداری یعنی چه؟! و آن‌ها هم یاد نمی‌گیرند. نظام آموزشی ما علیل، بیمار و فلج است. نمی‌تواند به خانم‌ها بگوید که در آینده چه مهارت‌هایی نیاز دارید تا خانواده خود را سرپا نگه دارید. خب خانم‌ها یاد نمی‌گیرند. البته ممکن است مدرک دکتری و مهندسی بگیرند، ولی یاد نمی‌گیرند که خانواده چیست! این را یاد نمی‌گیرند و نظام آموزشی مقصر است. به هر حال اکنون که نظام آموزشی ما فلج و تعطیل است؛ ما آتش به اختیار باید فکری به حال خود کنیم. یک زمانی نظام آموزش و پرورش کشور ما می‌توانست تشخیص دهد که درد جامعه چیست و نظام آموزشی کشور را مبتنی بر آن درد بازسازی می‌کرد ولی اکنون که این‌گونه نیست؛ بنابراین ما باید فکری به حال خود کنیم.

آقایان و خانم‌ها آیا می‌دانید وقتی ازدواج فرمودید و بچه‌دار شدید با فرزندان چگونه باید رفتار کنید؟ ما چقدر اطلاعات در این حوزه‌ها داریم؟ تربیت فرزندان از چه موقعی شروع می‌شود؟ در روایت شریف است، معصوم فرمودند: اگر خواستید بروید خواستگاری و یک نفر را انتخاب کنید حواس خود را جمع کنید که دارید مادر بچه‌های خود را انتخاب می‌کنید.^{۱۱} یعنی با ملاک تربیت یک نفر را به عنوان همسر آینده‌ی خود انتخاب می‌کنید. برای خانم‌ها نیز خواستگار زیاد می‌آید، باید به چه کسی بله بگویند؟ نظام آموزشی این‌ها را آموزش می‌دهد؟! به نظر بنده آموزش نمی‌دهد. آن وقت شما چه انتظاری دارید که جامعه‌ای که نظام آموزشی‌اش نمی‌تواند اطلاعات مورد نیاز برای حیات انسان را آموزش دهد، خروجی آن جامعه، جامعه‌ی پیشرفته‌ای باشد؟ لذا یک فکری کنید. هنوز اول عرایض بنده است و وارد بحث نشده‌ام. از همه‌ی شما خواهش می‌کنم، چه آن‌هایی که ازدواج کرده‌اند و چه آن‌هایی که ازدواج نکرده‌اند، آتش به اختیار به فکر خود باشید. یک پرونده‌ی مطالعاتی راجع به مسئله‌ی خانواده در ذهن مبارک باز کنید و ببینید خانواده را چگونه باید مدیریت کرد؟ مثلاً خدا به شما دختر می‌دهد که دختر رحمت است، کسی از برادران می‌داند چگونه باید با دختر تعامل کرد؟ یا خدا به شما پسری عنایت می‌کند، کسی از برادران در این نظام آموزشی کتاب یا جزوه‌ای یا بحثی به او ارائه داده‌اند که تفاوت‌های برخورد با پسر نسبت به دختر را توضیح دهد؟ این‌ها را آموزش نمی‌دهد. وقتی آموزش ندیده‌اید پدیده‌ی شوم فرار فرزندان از خانه زیاد می‌شود؛ یعنی چه؟ یعنی فرزند شما خانه را دیگر محل امن و جذابی نمی‌بیند. ببینید نظام آموزشی چه خیانت‌هایی به ما می‌کند؟ البته ممکن است ریاضی و فیزیک و زیست را حسابی به شما آموزش دهد.

۳. هیئت و عزاداری مطلوب از دیدگاه الگوی پیشرفت اسلامی؛ محرک فکر مخاطب در جهت اقامه حق

نکته‌ای که می‌خواستم عرض کنم این است؛ امثال این مشکلاتی که عرض کردم سر راه زندگی همه ما وجود دارد، هیئت و مسجد مطلوب، هیئت و مسجدی است که بتواند مخاطب خود را نسبت به

۱۱. قال رسول الله: «تخیروا لنطفکم فانکحوا الاکفاء و أنکحوا الیهم».

رسول خدا می‌فرماید: «برای نطفه‌های خود محل مناسب انتخاب کنید و از اشخاص هم‌شأن خود زن بگیرید و به آن‌ها زن دهید».

این مسائل عالم کند. لذا وقتی به مسجد و هیئت می‌آیید به دید یک مرکز تولید فکر و مرکز تفکر به آن‌ها نگاه کنید. البته این طرف داستان، مدیران هیئت‌ها و مساجد هم تکلیف سنگینی دارند.

بنده برای اینکه به هیئت شما بیایم و توفیق پیدا کنم محضر شما عرایضی را مطرح کنم تاکنون سه جلسه با تیم مدیریت‌کننده‌ی هیئت گذاشته‌ام و در تمام این سه جلسه به یک جمله بسنده کرده‌ام، حرف اصلی بنده یک جمله بوده است؛ اینکه شما چگونه فکر مخاطب خود را در هیئت درگیر می‌کنید؟ به اصطلاح طلبگی، چگونه فکر مخاطب را تحریک می‌کنید؟ اگر مدیران هیئت نتوانند فکر مخاطب خود را در هیئت درگیر کنند، عزادار امام حسین علیه السلام را تحریک فکری کنند، این‌ها از هیئت ایده نمی‌گیرند. هیئت برای آن‌ها الهام‌بخش نیست. لذا از در هیئت که خارج می‌شوند، بی‌پناه و بدون سپر خارج می‌شوند. هم مدیران هیئات ما در برنامه‌ریزی راه‌های طولانی دارند، هم بنده از محضر شما خواهش می‌کنم در این شب اول و حداقل این چند شبی که ما مزاحم شما می‌شویم، یک قدری به عرایض بنده فکر کنید. بنده راجع به یک موضوع انتزاعی غیر کاربردی با شما صحبت نمی‌کنم و همه‌ی شما به این مبتلا می‌شوید. در حدیث داریم که هیچ چیز بدتر از همسر بد نیست.^{۱۲} زیرا زندگی را چنان به کام شما تلخ می‌کند که هر روز آرزوی رفتن از این دنیا را می‌کنید. خیلی مسئله‌ی مهمی است؛ هیچ چیز مثل یک دوست بد نیست، در مرتبه‌ی دوم بدی‌ها، دوست بد است. چنان انحراف را به عنوان راه صحیح برای شما جلوه می‌کند که تا سر از زندان در نیاورید، متوجه نمی‌شوید که این رفیق چه بر سر شما آورد. هیچ چیز مثل برنامه‌ریزی غلط برای جامعه‌ای نیست. بنده تبریک عرض می‌کنم به نظام آموزش و پرورش کشور که نه حاضر است تحول را بپذیرد و نه می‌تواند مشکلات جامعه را حل کند! او باید اصلاح شود!^{۱۳}

به شما خبر دهم که در قم با یک بخش قابل توجهی از حضرات آقایان علما و فضلالی حوزه‌ی علمیه‌ی قم به این نتیجه رسیده‌ایم که ساختارهای مدرن در جمهوری اسلامی را دیگر تحمل نکنیم. ساختارهایی که بعد از چهار دهه از انقلاب اسلامی هنوز نفهمیده‌اند انقلاب اسلامی به دنبال چیست؟ نفهمیده‌اند مهم‌ترین موضوع زیر آسمان خدا تربیت انسان است! با نظام آموزش و پرورش هم آن دعوای مقدس را راه می‌اندازیم و اخبار به شما می‌رسد، البته اگر اخبار را پیگیری کنید، می‌بینید که درباره قضیه بانکداری، قضیه مسئله نجس و خبیث ربا، اعتراضات در قم به این نظام برنامه‌ریزی بلند شده است. قضیه فوق خطرناک تراریخته‌ها^{۱۴} که مرتبط است با تغذیه، دعوای شروع شده است. محور این دعوای قم است و جای دیگری نیست؛ سر قضیه سلامت مردم در حوزه کشاورزی و حوزه‌های مختلف صداها بلند می‌شود و گفتگوها شروع می‌شود. آن هم یک بحث است.

۳/۱. ضرورت داشتن عدم تحمل ساختارهای مبتنی بر تفکر توسعه غربی و قیام در راستای اصلاح معضلات جامعه

۱۲. «رُوِيَ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ سِنَانَ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع قَالَ: أَغْلَبُ الْأَعْدَاءِ لِلْمُؤْمِنِ زَوْجَةُ السَّوَاءِ.»

امام صادق علیه السلام فرمود: «چیره‌ترین دشمن بر مؤمن، همسر بد است.»

این بابویه، محمد بن علی (۳۸۱ ه ق)، من لا یحضره الفقیه، قم: دفتر انتشارات اسلامی (۱۴۱۳ ق)، ج ۳ ص ۳۹۰

۱۳. یک دعوایی هم باید بعداً با نظام آموزش و پرورش راه بیاندازیم که به فضل خدا راه می‌اندازیم.

انتقال از متن

۱۴. گیاه تراریخته به گیاهی گفته می‌شود که ساختار ژنتیکی آن از طریق مهندسی ژنتیک تغییر یافته باشد.

همین جا، در همین آغاز ماه محرم الحرام، ماه مبارزه، شما را به یک مبارزه مقدس دعوت می‌کنم. خود ما باید قیام کنیم و معضلات جامعه را اصلاح کنیم. این پیام روشن ولی فقیه بود، در چند ماه گذشته که اگر دستگاه‌های رسمی از حیث تحلیل، تعطیل بودند، آتش به اختیار همه ورود پیدا کنند.^{۱۵} تا کی باید تحمل کنیم برنامه‌ریزان غربی برای ما به غلط برنامه‌ریزی کنند و سپس عوارض آن، جامعه ما را به چالش کشد. در همین آخرین نمونه از برنامه‌ریزی‌های غربی مسئله‌ی عبرت‌آموز در طول تاریخ جمهوری اسلامی همین مسئله‌ی مذاکرات برجام بود. مسئله‌ی مذاکرات برجام برای چه شکل گرفت؟ همه می‌دانند. قرار بود با برجام، تحریم‌ها را برداریم، وضع اقتصادی مردم را بهینه کنیم الآن بیش از چهار سال از آغاز مذاکرات و مقداری کمتر از این انعقاد قرارداد برجام گذشته است. آیا تحریم‌ها برداشته شد یا تحریم‌ها بیشتر شد؟ یک سؤال فنی است. وقتی برنامه‌ریزی غلط می‌شود در همه جا ضرر می‌کنیم. نظام آموزشی روابط انسانی را آموزش نمی‌دهد، خانواده را آموزش نمی‌دهد، ۴۲ درصد آمار طلاق می‌شود. نظام سیاست خارجی و روابط بین‌الملل نمی‌تواند تشخیص دهد که دوست کیست، دشمن کیست؟ با دوست یک نوع معامله می‌کند و با دشمن نوع برخورد متناسب با دوست را انجام می‌دهد، نتیجه آن سند پر عبرت برجام می‌شود.

ببینید یک عزم جمعی باید به وجود بیاید و برویم به سمتی که این مشکلات را حل کنیم. بنده از هیئت و از ماه محرم این را می‌فهمم. محرمی که موضوع آن بازخوانی مبارزات امام جبهه حق علیه امام جبهه‌ی باطل است، موضوع آن بازخوانی نحوه مقابله و تکنیک‌های مقابله جبهه حق علیه جبهه‌ی باطل است. ما اگر این را فهم کنیم بعد از خروج از هیئت به دفاع از کلمه حق مبعوث می‌شویم. برای حل مشکلات انگیزه پیدا می‌کنیم. اما یک وقت هم از ظرفیت محرم و عاشورا یک چنین استفاده‌ای را نمی‌کنیم. چه اتفاقی می‌افتد؟ ما عزاداری می‌کنیم درحالی که مشکلات جامعه پابرجا خواهد بود. چگونه سال ۱۳۵۷ امام خمینی علیه السلام از ظرفیت ماه محرم استفاده کردند و طاغوت عصر خود را در هم شکستند؟ داستان ظهور ولی عصر ارواحنا فداه روی فهم عاشورا اتفاق می‌افتد. یعنی ماهیت داستان عاشورا آن قدر غنی، پرمحتوا دارای ظرفیت است که می‌توان با آن کل تاریخ را هدایت کرد. حال چطور ما نمی‌توانیم برای زندگی اجتماعی خود از آن بهره‌برداری کنیم؟! مقدمه‌ی بنده طولانی شد ولی لازم بود راجع به یک هیئت، یک سخنرانی و یک عزاداری مطلوب، در ابتدای امر با خواهران و برادران خود صحبت کنم. اجمالاً راجع به موضوع جلسه در شب‌های آینده صحبت می‌کنم و ان شاء الله وارد بحث می‌شوم. عرض بنده این بود که یک مقداری دوستان فکر کنند که هیئت و عزاداری ما عزاداری و هیئت مطلوبی نیست. باید برای برنامه‌ریزان استغفار کرد. من همین جا برای مدیران هیئت شما استغفار می‌کنم. خدا از سر تقصیرات آن‌ها بگذرد. چراکه نمی‌توانند یک برنامه فکری غنی آماده کنند. خدای متعال به همه ما کمک کند، تا با فکر یکدیگر یک هیئت مطلوب داشته باشیم.

۱۵. «من به همه آن هسته‌های فکری و عملی جهادی، فکری، فرهنگی در سرتاسر کشور مرتباً می‌گویم: هرکدام کار کنید؛ مستقل و به قول میدان جنگ، آتش‌به‌اختیار.»

مخاطبی که در هیئت حضور دارد نیز باید فهم خود را نسبت به هیئت تغییر دهد. هیئت باید به آدمها فهم از اقامه حق دهد، آدمها هم باید این را بپذیرند.^{۱۶} با این مقدمه که ان شاء الله کافی و وافی بوده باشد می‌خواهم عرض کنم یکی از خلاءهایی که کشور ما در سال ۱۳۹۶ دارد، مسئله فقر اطلاعات تربیتی آدمهای پیرامون خود است. انسان‌هایی که ما با آنها زندگی می‌کنیم درست است که مأنوس با فضای مجازی هستند و اطلاعات مختلفی در حوزه‌های مختلف در اختیار آنها قرار می‌گیرد ولی در این مسئله تربیت دچار فقر محتوایی هستند. علامت آن همین طلاق ۴۲ درصدی است که عرض کردم. برادر عزیزم! با خود شما هستیم، با خود حضرت عالی! اگر الان ما با یکدیگر گفتگو نکنیم، همت نکنیم، بلند نشویم، قیام نکنیم و این مسئله را علاج نکنیم، ممکن است فردا خدای ناکرده زندگی شما هم به طلاق ختم شود. این برادری را که مثال زدم به عنوان نمونه بود. همه ما مبتلا به این بحث هستیم. بنابراین بدانید موضوع، یک موضوع جدی است و باید مجدداً اظهار تأسف کنم برای نظام آموزش و پرورش که شانزده، هفده هزار ساعت وقت آدمها را تلف می‌کند و بعد نمی‌تواند این‌ها را از حیث اطلاعات تربیتی ارتقا دهد. حالا که آنها این کار را نمی‌کنند؛ ما هستیم و این ساعات محدود در هیئت‌ها و مساجد را مغتنم شماریم.^{۱۷}

ابتدا بحث کنم که تربیت چیست؟ آن را خوب بشکافم و سعی کنم توضیح دهم و سپس ان شاء الله نسبت آن را با اداره جامعه بحث کنم. ان شاء الله مباحث تکمیلی را در مکان‌های دیگر دنبال کنید. یک جمله بگویم؛ مسئله تربیت و اداره جامعه را اکنون طبق کاری که در قم کردیم حدود دویست جلسه می‌توانم توضیح دهم، تازه با سواد کم خود که آدم بی‌سوادی هستم و توفیق نداشته‌ام خیلی آیه‌ی قرآن و روایت بخوانم. باید یک گفتگوی طولانی راجع به آن داشته باشیم. اول داستان، دختران شما و خواهران گرامی بیمه می‌شوند. پسران شما و برادران گرامی بیمه می‌شوند. حداقل خلاف حرکت موج حرکت می‌کنیم و زندگی خود را سازمان‌دهی می‌کنیم. این هم راجع به موضوع جلسه که مسئله تربیت و اداره جامعه است. فردا شب عرض می‌کنم که تربیت چیست؟ بنابراین سؤال فردا شب ما این است: ما هو تربیت؟ تربیت چیست؟ این را به خاطر بسپارید ان شاء الله راجع به آن صحبت خواهیم کرد.

و صلی الله علی سیدنا و نبینا ابی القاسم محمد ﷺ.

۱۶. یادم است سال‌های پیش آقایان مداحی که در کشور یک جریان شدند، می‌گفتند ما طرفدار دستگاه امام حسین (ع) هستیم ولی کاری با مبارزات سیاسی نداریم، بنده در یک جلسه‌ای به یکی از این آقایان گفتم ظاهر قضیه این است که اباعبدالله در یک نزاع سیاسی به شهادت رسیدند. یعنی ایشان با طاغوت زمانه‌ی خود درگیر شد و دعوا یک دعوایی بود که بعد سیاسی آن خیلی پررنگ‌تر از سایر ابعاد بود، چطور شما به این نتیجه می‌رسید که هم دارید عزاداری می‌کنید و هم حاضر نیستید شمشیر خود را از غلاف علیه جبهه‌ی باطل بیرون بیاورید؟ چطور می‌شود که ما به این نتایج تضادآمیز در اذهان خود می‌رسیم؟ این‌ها را باید به تدریج اصلاح کنیم.

انتقال از متن

۱۷. من فردا وارد بحث می‌شوم چرا که وقت کم است و مجبورم هر بحثی را در یک جلسه بگویم و با دقت وارد بحث شوم.

انتقال از متن

فهرست تفصیلی

۱. اهمیت عنوان، موضوع و محتوای هیئات در راستای تحقق هیئت مبتنی بر ایجاد تحریک فکر..... ۱
۲. توجه بر مسئله آموزش مبتنی بر دین؛ راه حل خروج از نظام ناکارآمد آموزش غربی..... ۲
 - ۲/۱. لزوم تلاش برای تبدیل شدن هیئات و مساجد به عنوان مراکز ایده‌پردازی برای حل مسائل جامعه و خانواده‌ها..... ۲
 - ۲/۲. ناکارآمدی نظام آموزش مبتنی بر تفکر توسعه غربی..... ۲
 - ۲/۲/۱. مدارا شاخص رشدیافتگی عقل، مبتنی بر مفاهیم اسلامی..... ۲
 - ۲/۲/۲. ناکارآمدی نظام آموزشی مبتنی بر تفکر توسعه غربی در تبیین شاخصه‌های پیشرفت یک جامعه اسلامی..... ۳
 - ۲/۲/۳. ناکارآمدی نظام آموزشی مبتنی بر تفکر توسعه غربی در آموزش روابط خانوادگی..... ۴
۳. هیئت و عزاداری مطلوب از دیدگاه الگوی پیشرفت اسلامی؛ محرک فکر مخاطب در جهت اقامه حق..... ۵
 - ۳/۱. ضرورت داشتن عدم تحمل ساختارهای مبتنی بر تفکر توسعه غربی و قیام در راستای اصلاح معضلات جامعه..... ۶
 - ۳/۲. مأموریت و هدف اصلی هیئت در تراز انقلاب اسلامی؛ بازخوانی نحوه مقابله جبهه حق علیه جبهه باطل..... ۶

جلسه دوم

مراحل پنج گانه تربیت
از منظر مفاهیم اسلامی

شناسنامه جلسه دوم

عنوان
مراحل پنج گانه تربیت از منظر مفاهیم اسلامی

تاریخ نشست
۳۱ شهریور ۱۳۹۶

مشخصات اثر
۱۵ صفحه (قطع رحلی)

دومین جلسه از سلسله جلسات " تربیت و اداره جامعه با زاویه دید الگوی ایرانی اسلامی پیشرفت" در تاریخ ۳۱ شهریور ماه ۱۳۹۶ توسط حجت الاسلام علی کشوری (دبیر شورای راهبردی الگوی پیشرفت اسلامی) با موضوع "مراحل پنج گانه تربیت از منظر مفاهیم اسلامی" در هیئت انصارالحسین مؤسسه فرهنگی شهید بهشتی برگزار گردید. در این جلسه، ابتدا مسئله تبیین علم حقیقی از منظر اسلام که نظام تسلط و مدیریت در روابط انسانی است تبیین می گردد؛ بیان شد که علم سایننتیک و تجربی که امروز در نظام آموزش و پرورش و آموزش عالی کشور به عنوان محور آموزشها مورد استفاده قرار گرفته است فرعی بوده و در درجه دوم از اهمیت نسبت به علوم مرتبط با روابط انسانی قرار دارد.

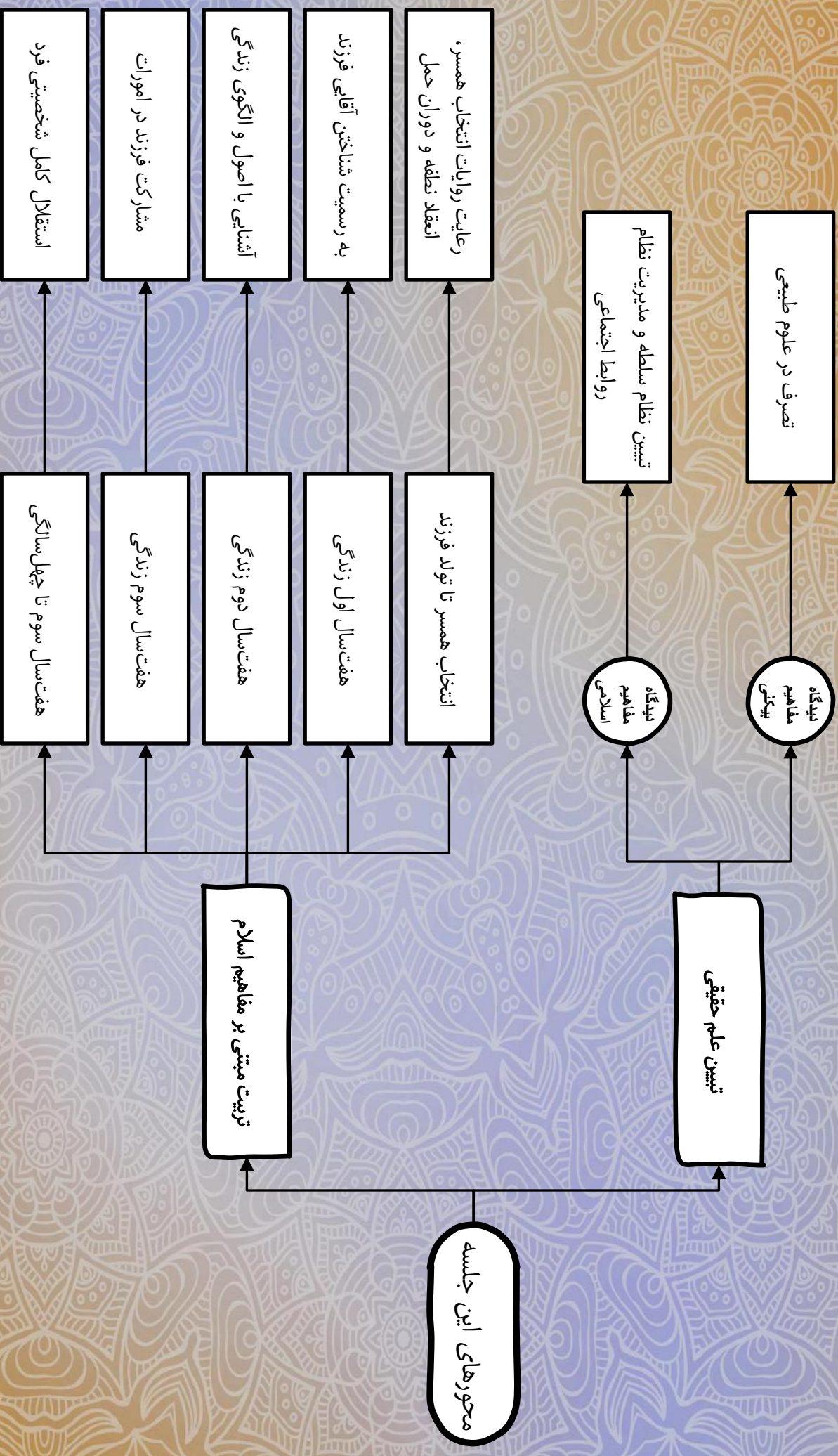
در ادامه و در بحث اصلی جلسه به تبیین تعریف تربیت از منظر مفاهیم اسلامی و توضیح تفصیلی مراحل پنج گانه تربیت پرداخته شده است.

مراحل پنج گانه تربیت از انتخاب همسر شروع شده و تا چهل سالگی فرد ادامه دارد و در هر کدام از این دورهها در قبال فرزند کارهایی باید انجام گیرد تا به تربیت صحیح او منجر شود.

فهرست اجمالی

۱۵	۱. متفاوت بودن علم از نظر اسلامی با علم بیکنی موجود کشور
۲۰	۲. تربیت مبتنی بر مفاهیم اسلام؛ مدیریت مراحل پنج‌گانه شکل دادن شخصیت

جلسه دوم: مراحل پنج‌گانه تربیت از منظر مفاهیم اسلامی

اعوذ بالله من الشيطان الرجيم بسم الله الرحمن الرحيم الحمد لله رب العالمين و الصلاة و السلام على سيدنا و نبينا ابي القاسم محمد و على اهل بيته الطيبين الطاهرين لاسيما على بقية الله في الارضين ارواحنا لاماله الفداء و عجل الله تعالى فرجه الشريف.

۱. متفاوت بودن علم از نظر اسلامی با علم بیکنی موجود کشور

همان‌طور که دیشب محضر خواهران و برادران خود عرض کردم موضوع بحث عبارت از تربیت و ادارهٔ جامعه است. به عنوان مقدمهٔ بحث محضر شما گزارش دادم که ما به یک مشکل جدی در جامعه برخوردیم و آن مشکل جدی عبارت است از این‌که ساختارهای رسمی و به تعبیر فنی‌تر ساختارهای مرتبط با دولت مدرن فعال در ایران در بسیاری از موارد دچار ضعف تحلیلی در تشخیص اولویت‌های زندگی مردم هستند. بنابراین نمی‌توانند وظیفهٔ خود را به‌درستی انجام دهند. مثال آن را به‌نظام آموزش و پرورش کشور زدیم.

۱/۱. علم تصرف در طبیعت،
علم مورد نظر در نظام
آموزش و پرورش با نگاه بیکنی

همهٔ شما که در این هیئتِ بابرکت حضور دارید، سال‌های متمادی در نظام آموزش و پرورش کشور تحصیل کرده‌اید و از وَجَنات بسیاری از شما نیز پیدا است که اصطلاحاً تیزهوش و نخبه هستید ولی همهٔ ما می‌دانیم این نظام آموزشی یک نوع اطلاعات و تحلیل‌های خاص مرتبط با تصرف در طبیعت را اصطلاحاً با نگاه بیکنی^۱ از علم به ما منتقل کرده است. بیکن یک گزاره معروف دارد که می‌گوید knowledge is power یعنی علم قدرت است. علمی که در نظام آموزش و پرورش یاد می‌گیریم مبتنی بر این نگاه غلط است. اکنون ما در جامعه‌مان مهندس و دکتر زیاد داریم، این

۱. فرانسیس بیکن (Francis Bacon) یک دانشمند انگلیسی است. تعارض اصلی نگاه او با نگاه الگوی پیشرفت اسلامی در تعریف علم است که او علم را ابزار تصرف در طبیعت می‌داند در حالی که در نگاه الگو علم موضوع تسلط در روابط انسانی است.

تحصیلات تکمیلی چه قدرتی در اختیار ما قرار داده است؟ این نگاه بیکنی است که ما بهتر می توانیم در طبیعت تصرف کنیم. نظام آموزش و پرورش ما بر این اساس شکل گرفته است.

در تعابیر امیرالمؤمنین علی علیه السلام علم تعریف شده، حضرت می فرماید: العِلْمُ سُلْطَانٌ، علم ابزار تسلط است^۲. موضوع تسلط هم روابط انسانی می باشد. می توانیم علم را این گونه تعریف کنیم و بگوییم غایت علم، تبیین نظام سلطه و نظام روابط اجتماعی است. عالم کسی است که بتواند روابط اجتماعی پیرامون خود را بهتر مدیریت کند. سرفصل های علمی که چنین قدرتی به ما بدهد، طبقه بندی آن علوم پایه، علوم تجربی و علوم انسانی نیست. وقتی این طبقه بندی را می پذیرید یعنی در پیش فرض می پذیرید که علم ابزار تصرف در طبیعت است. اما اگر گفتیم علم ابزار بهینه روابط انسانی است، همان طور که دیشب مثال زدم عالم به آن مردی می گویند که رابطه و رفتار بهتری با همسر خود دارد، عالم به آن زنی می گویند که در محیط زندگی می تواند خانواده را پرفرق تر و پرمحبت تر، سرپا نگه دارد. این مثال مصداق می شود، عالم به آن کسی می گویند که روابط انسانی گسترده تری دارد؛ این اصل علم است.

۱/۲. علم تسلط بر روابط انسانی؛ علم تعریف شده از منظر مفاهیم اسلامی

لذا شما دیده اید جوامع توسعه یافته سفینه به فضا ارسال می کنند ولی بالای ۹۰ درصد آن ها شبها داروی آرام بخش مصرف می کنند. هیچ از خود پرسیده اید که مثلاً چرا در کشوری مثل آمریکا که توسعه یافته ترین کشور دنیا است، بالای ۹۰ درصد مردم شبها داروی آرام بخش مصرف می کنند؟^۳ علت اصلی این است که آن ها وقتی از خواب بیدار می شوند، چه در محیط خانه - اگر خانواده ای باشد - چه در محیط کار، به یک سطح اصطکاک بالایی با محیط پیرامون خود می رسند؛ زیرا هیچ نوع اطلاعات مرتبط با روابط انسانی به نحو صحیح در اختیار آن ها نیست. لذا آن فشار روحی و روانی را هم تحمل می کنند که یک معضلی است. البته متأسفانه کشور ما نیز به دلیل اینکه بر اساس

۱/۳. عدم وجود مدیریت بر روابط اجتماعی، محصول محدود شدن علم به علم تجربی

۲. امیرالمؤمنین علیه السلام: « العلم سلطان من وجده صال به و من لم یجده صیل علیه ».

امام علی علیه السلام فرمودند: « دانش، سلطنت و قدرت است، هر که آن را بیابد با آن یورش برد و هر که آن را از دست بدهد بر او یورش برند.»

ابن اَبی الحدید، عبد الحمید بن هبة الله (ت ۶۵۶ ق)، شرح نهج البلاغة لابن اَبی الحدید، قم: انتشارات مکتبه آية الله المرعشي النجفي (۱۴۰۴ ق)، ج ۲، ص ۳۱۹

۳. Results indicate an increase in overall use of prescription drugs among US adults between ۱۹۹۹-۲۰۰۰ and ۲۰۱۱-۲۰۱۲ with an estimated ۵۱% of US adults reporting use of any prescription drugs in ۱۹۹۹-۲۰۰۰ and an estimated ۵۹% reporting use of any prescription drugs in ۲۰۱۱-۲۰۱۲. The prevalence of polypharmacy (use of ≥ 5 prescription drugs) increased from an estimated ۸.۲% in ۱۹۹۹-۲۰۰۰ to ۱۵% in ۲۰۱۱-۲۰۱۲. These trends remained statistically significant with age adjustment.

Among the ۱۸ drug classes used by more than ۲.۵% of the population at any point over the study period, the prevalence of use increased in ۱۱ drug classes including antihyperlipidemic agents, antidepressants, prescription proton-pump inhibitors, and muscle relaxants.

نتایج نشان می دهد افزایش استفاده عمومی از داروهای تجویزی در بزرگسالان ایالات متحده بین سال های ۱۹۹۹-۲۰۰۰ و ۲۰۱۱-۲۰۱۲ با ۵۱٪ از بزرگسالان آمریکایی که از هر یک از داروهای تجویزی در سال های ۱۹۹۹ تا ۲۰۰۰ استفاده می کنند و تقریباً ۵۹٪ از هر دارو تجویزی را گزارش می دهند در سال ۲۰۱۱-۲۰۱۲ شیوع پولفارشی (استفاده از ≥ 5 دارو تجویز شده) از سال ۲۰۰۲-۱۹۹۹ به میزان ۸.۲٪ در سال ۱۳۹۰ تا ۱۵٪ افزایش یافت. این روند با استفاده از تنظیم سن، از نظر آماری معنی دار بود. در میان ۱۸ کلاس دارویی که بیش از ۲.۵ درصد از مردم در هر دوره در طول دوره مطالعه مورد استفاده قرار گرفت، شیوع مصرف در ۱۱ کلاس دارویی شامل داروهای ضد هیپارلیپدیمی، داروهای ضد افسردگی، مهارکننده های پروتون-پمپ تجویز شده و شل کننده های ماهیچه ای افزایش یافت.

Trends in Prescription Drug Use Among Adults in the United States From ۱۹۹۹-۲۰۱۲; November ۳, ۲۰۱۵

شاخصه‌های توسعه غربی اداره می‌شود و برخی هنوز در سازمان برنامه‌بودجه فکر انقلاب را نفهمیده‌اند، داریم به این سمت می‌رویم.

توسعه‌یافته‌ترین شهر ایران، تهران است و در این شهر ۴۲ درصد طلاق وجود دارد در همه کلان شهرهای ما نیز این روند در حال پیشرفت است یعنی ما داریم تبدیل می‌شویم به مردمانی که قدرت تعامل و روابط اجتماعی آن‌ها با یکدیگر کاهش می‌یابد. البته بنده دیشب این مثال را زدم؛ نظام آموزشی ما چنین اشتباهی را دارد مرتکب می‌شود. باید گفتگو کرد و حتماً یک جامعه باید عالم باشد. حتماً یک جامعه باید اطلاعات موردنیاز برای اداره حیات خود را داشته باشد.

۱/۴. علم ساینتیک بخش فرعی
و علم مدیریت روابط انسانی
بخش اصلی علم از منظر
الگوی پیشرفت اسلامی

ما این را منکر نیستیم، لذا دیده‌اید جمهوری اسلامی در دوره‌ی زعامت این فقیه مدبر، آیت‌الله خامنه‌ای، ایران را وارد **باشگاه‌های هایتک** دنیا کرد. با اینکه تحریم بودیم و با اینکه تحت فشار بودیم، با یک سرعت بالایی، ایران هم وارد باشگاه هسته‌ای^۴ و باشگاه نانو^۵ شد، سفینه و موجود زنده به فضا ارسال کرد و تحقیقات در حوزه هایتک را جلو برد. این برای چه بود؟ برای این بود که فضایی را که غربی‌ها درست کرده بودند و می‌گفتند علم همین است و ما در این علم دست برتر داریم و به دلیل اینکه ما این نوع تخصص‌ها را داریم باید ارباب دنیا باشیم، در ذهن‌ها به تدریج شکسته شود، ولی باید توجه کنیم که این بخش فرعی علم است، بخش اصلی علم، آن مهارت‌ها و مفاهیم و تکنیک‌هایی است که انسان‌ها را از حیث روابط اجتماعی بهینه کند. در این صورت مصداق اصلی پیشرفت و تکامل و تعالی می‌شود. نظام آموزش و پرورش ما فعلاً این را فهم نمی‌کند. لذا یک بار مضاعفی روی دوش هیئات و مساجد ما قرار می‌گیرد که این خلأ را پر کنند. البته دیشب در مورد نظام آموزش و پرورش عرض کردم که به طور میانگین شانزده، هفده هزار ساعت وقت دانش‌آموزان را اشغال می‌کند. هیئات و مساجد ما خیلی کم‌تر وقت در اختیار دارند ولی می‌شود یکسری فعالیت‌ها را شروع کرد.

برادران عزیزم، خواهران گرامی! اگر دعوتی که از شما می‌کنم را نپذیرید- البته دعوت، دعوت انقلاب است- در آینده وضعیت ما حیث روابط انسانی شبیه کشورهای پسرخته و توسعه‌یافته دنیا از خواهد شد. یعنی اگر مثلاً در ایالت‌های آمریکا بین شصت و پنج تا هشتاد و پنج درصد طلاق وجود دارد، در تهران و اصفهان و قم و تبریز و همه این شهرها این مصیبت‌ها به بار خواهد آمد. به آینده خود فکر کنیم! حرف اصلی بنده در این شب‌های محدود این است؛ شما را دعوت می‌کنم که به آینده فکر کنید. ما یک راهی را می‌رویم که دیگران قبلاً رفته‌اند؛ درست است که از حیث تکنیک و از حیث نگاه بیکنی به علم، توسعه پیدا کرده‌اند، ولی از یاد برده‌اند که ساحت اصلی علم، روابط انسانی است. ما نیز تجربه می‌کنیم. رنج اصلی انسان‌هایی را که پیرامون ما هستند، رنج و آسیبی است که از ناحیه روابط انسانی غیر بهینه می‌بینند. یک پدر بد، یک مادر بد، یک برادر بد، یک همکار بد، یک

۴. شامل کشورهایی که دارای انرژی هسته‌ای هستند و پیمان منع گسترش اتمی (NPT) را امضا کرده‌اند.

۵. شامل کشورهایی که به تکنولوژی نانو دست پیدا کرده‌اند. در واقع نانوتکنولوژی فهم و به کارگیری خواص جدیدی از مواد و سیستم‌هایی در این ابعاد است که اثرات فیزیکی جدیدی - عمدتاً متأثر از غلبه خواص کوانتومی بر خواص کلاسیک - از خود نشان می‌دهند.

همسایه‌ی بد، پرونده‌ی همه‌ی این‌ها را می‌توانید در ذهن بازکنید که چقدر به انسان ضرر می‌رسانند و چقدر انسان را به چالش می‌کشانند. از همه بدتر یک همسر بد است و خوشبخت، کسی است که یک همسر خوب دارد. در تعبیر روایت گفته‌شده که همسر خوب نعم العون علی طاعت الله است^۶ یعنی اگر می‌خواهید خدا را بپرستید و آخرت شما نیز آباد شود، باید یک همسر خوب اختیار کنید، این‌ها تخصص و بحث می‌خواهد. چرا نظام آموزشی ما نمی‌فهمد؟ ما به دروس خانواده^۱، خانواده^۲، خانواده^۳ احتیاج داریم اما فقط ریاضی^۱، ریاضی^۲، ریاضی^۳ را آموزش می‌دهد. چرا واقعاً متوجه نیست؟! بنده از آقای وزیر محترم آموزش و پرورش می‌پرسم، چرا شما به سمت اینکه مهارت‌های اجتماعی و آموزشی را در جامعه ما گسترش دهید، نمی‌روید؟ جامعه، محیط همکاری انسان‌ها است و یک انسان هر روز ده‌ها ارتباط با انسان‌های دیگر دارد و برای این ارتباط تخصص احتیاج دارد، کجا قرار است این‌ها را بیاموزد؟ هیچ‌جا متکفل آن نیست، هیچ‌جا به این مسائل نمی‌پردازد. نتیجه‌ی آن همین وضعیت به‌هم‌ریخته‌ی روابط انسانی می‌شود. راه، روشن است و آقایان از حیث تحلیلی فلج هستند. آقایان هر آنچه از غرب آمده را وحی منزل می‌پندارند. داستان تلخ سند ۲۰۳۰ را یادتان است؟ قرار شد یونسکو^۴ بیاید نظام آموزش و پرورش ما را معماری کند. تا الآن در چاله هستیم، قرار شد یونسکو یک چاه عمیق پیش روی ملت ایران حفر کند. سند ۲۰۳۰ را دیده‌اید؟ آموزش‌های آن مرتبط با روابط انسانی بود؟! آموزش‌های آن مرتبط با خانواده بود یا ضد این‌ها بود؟! هیچ‌از خود پرسیده‌اید چرا در روایات ما آمده که یک غیبت کردن، یعنی پشت سر یک نفر حرف زدن از زنا کردن عقابش بدتر است؟^۹ چرا اسلام این قدر به این حکم پرداخته و با حساسیت روی آن تأکید می‌کند؟ برای اینکه غیبت، یک عامل مخرب روابط انسانی است. شما وقتی غیبت می‌کنید خبر این غیبت به آن کسی که مورد ظلم واقع شده می‌رسد و آن شخص عکس‌العمل نشان می‌دهد و

۶. « فَسَأَلَ (رَسُولُ اللَّهِ) عَلِيًّا كَيْفَ وَجَدْتَ أَهْلَكَ قَالَ نِعْمَ الْعَوْنُ عَلَيَّ طَاعَةَ اللَّهِ

رسول خدا ﷺ از امیرالمؤمنین عَلِيٌّ پرسیدند: همسرت را چگونه دیدی؟ حضرت امیرالمؤمنین عَلِيٌّ فرمود: (حضرت زهرا عَلِيهَا) چه خوب یاری‌کننده‌ای برای اطاعت از خداست.»

مجلسی، محمد باقر بن محمد تقی (۱۱۱۰ ق)، بحار الأنوار الجامعة لدرر أخبار الأئمة الأطهار، بیروت: دار إحياء التراث العربي (۱۴۰۳ ق)، ج ۴، ص ۱۱۷

۷. در سپتامبر ۲۰۱۵ (شهریور ۹۴)، اهداف دستور کار مبنای توسعه پایدار ۲۰۳۰ که ۱۷ هدف اصلی و ۱۶۹ هدف فرعی دارد جهت اقدام عملی همه کشورها برای تحقق حکومت یک‌پارچه در سازمان ملل ارائه شد. ایران نیز از کشورهای شرکت‌کننده در این اجلاس بود که متعهد به اجرای این سند شد و پس از آن سند ملی آموزش ۲۰۳۰ جمهوری اسلامی ایران با مدیریت و برنامه‌ریزی دفتر یونسکو در ایران با تشکیل ۳۰ کارگروه تخصصی تدوین و آماده و در تاریخ ۲۰ آذر ۹۵ رونمایی شد. رهبران کشورهای عضو سازمان ملل، در سپتامبر ۲۰۱۵ در اجلاس عالی‌رتبه سازمان ملل تعهد کردند دستور کار جهانی توسعه پایدار ۲۰۳۰ را در سیاست‌گذاری‌های کلان خود در سطح ملی از اول ژانویه سال ۲۰۱۶ اجرایی کنند، براین‌اساس در بخش اهداف آموزشی موضوع آموزش و یادگیری مادام‌العمر باکیفیت، برابر و فراگیر برای همه با محوریت یونسکو تعیین شده که ایران نیز متعهد به اجرای آن است. مؤلفه‌های کلیدی در برنامه آموزش ۲۰۳۰ عبارتند از: برابری و فراگیر بودن، دسترسی برابر، عادلانه و باکیفیت، برابری جنسیتی، کیفیت آموزش و یادگیری مادام‌العمر.

۸. سازمان علمی، فرهنگی و تربیتی ملل متحد، (The United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization) که به‌طور خلاصه یونسکو (UNESCO) نامیده می‌شود، یکی از سازمان‌های تخصصی وابسته به سازمان ملل متحد است که در سال ۱۹۴۵ تشکیل شد.

۹. عَنْ جَابِرٍ وَ أَبِي سَعِيدٍ الْخُدْرِيِّ قَالَا قَالَ النَّبِيُّ ﷺ إِيَّاكُمْ وَ الْغَيْبَةَ فَإِنَّ الْغَيْبَةَ أَشَدُّ مِنَ الزَّانِإِنَّ الرَّجُلَ قَدْ بَيَّرَنِي وَ تَوَبُّ فَيَتَوَبُّ اللَّهُ عَلَيْهِ وَ إِنَّ صَاحِبَ الْغَيْبَةِ لَأُغْفَرُ لَهُ حَتَّى يَغْفَرَ لَهُ صَاحِبُهُ.

رسول خدا ﷺ: از غیبت بپرهیزید چراکه غیبت بدتر از زنا است. همانا مردی که زنا می‌کند و توبه می‌کند پس خدا توبه او را قبول می‌کند ولی خدا صاحب غیبت را نمی‌بخشد تا زمانی که غیبت شونده او را ببخشد.

مجلسی، محمد باقر بن محمد تقی (۱۱۱۰ ق)، بحار الأنوار الجامعة لدرر أخبار الأئمة الأطهار، بیروت: دار إحياء التراث العربي (۱۴۰۳ ق)، ج ۷، ص ۲۲۴

جامعه در حالت اصطکاک قرار می‌گیرد. یونسکو این‌ها را می‌فهمد؟ و یا اصلاً خود به این بحث‌ها محتاج است؟! مثلاً اگر یک جامعه‌ای مثل جامعه ما، البته ما هم خیلی موفق نیستیم که این احکام نورانی را رعایت کنیم ولی به همین میزانی که رعایت می‌شود، ملاحظه می‌کنیم و پشت سر یکدیگر حرف نمی‌زنیم، ولو ۱۰ درصد موارد باشد. در حدیث است که اگر کسی در غیبت رفیق شما، پشت سر رفیق شما، یک حرف ظالمانه‌ای بزند و در غیاب از او دفاع کنید، بهشت بر شما واجب می‌شود.^{۱۰} ببینید این احکام را یونسکو می‌فهمد؟ این قدر مهم است! برای چه؟ برای اینکه روابط انسانی مهم هستند. خبر می‌رسد که در فلان جلسه پشت سر شما حرف زدند و صفحه گذاشتند، فلانی از تو دفاع کرد. در قلب این شخص یک محبتی می‌افتد، این محبت را جبران می‌کند. روابط انسانی بهینه می‌شود. یونسکو این‌ها را متوجه است؟ ببینید ما با یک چنین وضعیتی روبه‌رو هستیم. بنده قبل از اینکه وارد بحث شوم دوباره دعوت خود را به زبان دیگری تکرار کردم. از همه برادران و خواهران خود در این هیئت نورانی و محترم تقاضا می‌کنم، همه تلاش کنیم به تعطیل کردن این دستگاه‌های مدرنی که در کشور ما وجود دارند و ما متأسفانه به هر دلیلی بعد از انقلاب فرصت نکردیم آن‌ها را اصلاح بنیادین کنیم، از همه دعوت می‌کنم که به این جبهه و این لشکر بیوندند. یک دهه دیگر، زود تمام می‌شود و آن وقت ما می‌توانیم یک نظام آموزش و پرورش در حد و قواره‌ی ملت ایران تشکیل دهیم. نظام آموزش و پرورش فعلی ما نظام آموزش و پرورش خوبی نیست. همه باید کمک کنیم بهتر شود. نسخه‌های وارداتی نیز، مثل سند ۲۰۳۰ به دلیل اینکه نویسندگان آن متخصص حوزه روابط انسانی نیستند، نسخه‌ی علاج ما نیست و ما باید یک راه دیگری را برویم و آن راه پیامبران می‌باشد و این تکلیف همه است. بضاعت مدیران هیئت همین است؛ موضوعی را طرح کردند تا راجع به آن ۵ شب گفتگو کنیم ولی با این طول و عرضی که گفتم و بعد هم خواهیم گفت ما می‌توانیم مسئله را حل کنیم؟! با ۵ شب مسئله حل می‌شود؟! به نظر بنده نمی‌شود. لذا این ۵ شب را آغاز حرکت تلقی کنید.^{۱۱}

۱۰. « قال رسول الله ﷺ: من دَبَّ عَن عَرَضِ أَخِيهِ بِالْغِيْبَةِ كَانَ حَقًّا عَلَى اللَّهِ أَنْ يَقِيَهُ مِنَ النَّارِ

رسول اکرم ﷺ؛ هر که در غیاب برادرش از آبروی وی دفاع کند بر خدا واجب است که او را از جهنم مصون دارد.»

ورام بن ابي فراس، مسعود بن عيسى (٦٠٥ ق)، مجموعه ورام، قم: انتشارات مکتبه فقهیه (١٤١٠ ق)، ج ١، ص ٧٢

۱۱. جبهه‌ی پیشرفت‌الگوی اسلامی ان‌شاءالله حداقل دو دهه کار در آینده را برای خودش تعریف کرده است. اخبار آن را دنبال، تحلیل و بررسی کنید، آن وقت اگر ما این را جدی گرفتیم، می‌توانیم یک آینده‌ی امیدوارکننده‌تر پیش روی خود داشته باشیم. یک جمله‌ای هم بگویم و سپس وارد اصل بحث شوم؛ فقط موضوع تربیت نیست، خیلی حوزه‌های دیگر نیز باید بازسازی شود. ما در جدول فقه حکومتی خود، حداقل ۹ ابرمسئله را شمردیم که باید اصلاح کنیم؛ یکی از آن‌ها مسئله‌ی تربیت است که من در این شب‌ها محضر شما طرح می‌کنم. یکی مسئله‌ی روابط بین‌الملل است که در هیئت شیفتگان امام خمینی رحمته‌الله، بعد از هیئت شما به آن موضوع خواهیم پرداخت. یکی مسئله‌ی قانون‌گذاری در کشور است، دیگر مسئله پیشگیری از جرم است. یکی ابرمسئله معیشت در کشور است. بنده الآن وقت ندارم این بحث را بشکافم، اقتصاد این کشور، معیشت مردم این کشور، با تئوری‌های نئوکینزی و آدام اسمیتی حل نخواهد شد. ما هرچه به این نسخه‌های وارداتی عمل کنیم، ربا گسترش بیشتری پیدا می‌کند. فاصله طبقاتی گسترش بیشتری پیدا می‌کند. امیدوارم در یک جلساتی نحوه‌ی اصلاح نظام معیشتی و نظام اقتصادی کشور را بتوانم با شما در میان بگذارم. لذا یکی از مسائل، مسئله‌ی معیشت است. فکر نکنید همه چیز مسئله‌ی اطلاعات تربیتی است. به دوستان هیئت توصیه می‌کنم، مسائل دیگری که روی کانال‌الگوی پیشرفت اسلامی - قسمت جدول زیرساخت‌های هدایت - است را همین الان تا جلسه در جریان است در کانال‌های ارتباطی خودشان قرار دهند.

[مباحث فقه حکومتی ما شامل ۹ مسئله است و به نظر ما اگر این ۹ مسئله حل و فصل شود ولو دو دهه طول بکشد - با ولی عصر ارواحنا فداه عهد می‌کنیم که ما این راه را برویم، از شما مردم نیز می‌خواهیم که به تکمیل ایده‌ی انقلاب در این جامعه کمک کنید. - اگر ما این راه را برویم ان‌شاءالله ←

۲. تربیت مبتنی بر مفاهیم اسلام؛ مدیریت مراحل پنج گانه شکل دادن شخصیت

بحث را ابتدا از اینجا شروع می‌کنم. ماهو التربیت؟ تربیت چیست؟ بنابر فهم فقهی که ما در قم پیدا کردیم، تربیت، مدیریت مراحل پنج گانه شکل دادن به یک شخصیت است. در تعبیر بنده چند کلمه وجود دارد، یک موضوع ما به اسم شخصیت انسان‌ها داریم و انسان‌ها دارای شخصیت هستند.

تعریف شخصیت چیست؟ شخصیت، فعلیت فطرت است، ساده‌تر بگویم، انسان‌ها وقتی متولد می‌شوند، دارای یک فطرت دست نخورده‌ای هستند، بعد از مدتی این فطرت دست نخورده، اخلاق، اطلاعات و همه ابعاد وجودی او دچار تغییر می‌شود. لذا همه ما الآن دارای شخصیت هستیم. یعنی چه؟ یعنی فطرت اولیه ما یک تغییری پیدا کرده است. این تغییری که در مورد شخصیت‌ها اتفاق می‌افتد، در ۵ مرحله رخ می‌دهد. شما فطرت انسان‌ها را تصور کنید، در ۵ مرحله روی این‌ها می‌شود اعمال تغییر داد. تربیت کردن، یعنی مدیریت این ۵ مرحله را به عهده بگیریم. حال این ۵ مرحله را توضیح می‌دهم؛ ۵ مرحله باید کار فنی انجام دهیم تا یک شخصیت شکل گیرد، اجازه می‌خواهم یک مثال بزنم؛ مثلاً یک نفر کشاورزی می‌کند تا وقتی که به محصول می‌رسد و محصول او سر سفره شما می‌رسد و شما میل می‌کنید، فرض کنید سه مرحله کار می‌کند. یک مرحله، کاشتن بذر است که خود یک سری مراحل درونی دارد، زمین باید درست انتخاب شود، اگر زمین کشاورزی درست انتخاب نشود حتی اگر شما بذر خوب هم داشته باشید، کشاورزی به سامان نمی‌رسد و باید زمین خوب باشد، بذر هم خوب باشد، مبارزه با آفات مسئله‌ی جدی است، باید مبارزه با آفت را بلد باشد.^{۱۲} تا اینجا مرحله‌ی داشت و رسیدگی است، یک مرحله نیز مرحله برداشت است. همه‌ی این مراحل طی می‌شود تا میوه در اختیار شما قرار گیرد. یک اتومبیل قرار است تولید شود، یک مرحله، استخراج مواد اولیه از معادن است که باید طی شود. یک مرحله، تبدیل مواد خام به مواد میانی است. یک مرحله طراحی نقشه است. اصطلاحاً platform^{۱۳} باید طراحی شود. چندین مرحله باید طی شود تا شما یک اتومبیلی را سوار شوید.^{۱۴} وقتی مراحل کار را درست انجام نمی‌دهند، ما به این مشکلات برمی‌خوریم.

۲/۱. تعریف شخصیت مبتنی بر مفاهیم اسلامی: فعلیت فطرت و تغییرات مراحل پنج گانه بر روی آن

مهم‌تر از همه‌ی این تولیداتی که بشر انجام می‌دهد، تولید انسان است. تولید انسان ۵ مرحله کار است. بنده خواهش می‌کنم خواهران گرامی دو برابر برادران محترم به این بحث‌ها توجه کنند. چراکه

۲/۱/۱. جایگاه زن در خانواده: مدیر تربیت و تولید انسان

یک آینده‌ی روشن‌تری در اختیار ملت ایران قرار می‌گیرد. امیدوارم این مباحث مصداق «یوطنون للمهدی سلطانه» باشد و زمینه‌سازی ظهور بقیه الله عج باشد.

انتقال از متن

۱۲. البته مبارزه با آفت، به سبک دوستان بیوتکنولوژی نه! که ژن آفت‌کش را به نظام ژنوم یک گیاه منتقل کنند و خود گیاه تبدیل به یک سم می‌شود. آفت‌کش به سبک مونسانتو و این آفت‌کش‌های شیمیایی هم نه! خلاصه آفت‌کشی برای خود تخصصی است که بعداً راجع به آن باید بحث کنیم.

انتقال از متن

۱۳. پایه و شالوده اصلی که ممکن است بر اساس آن چندین مدل خودرو تولید و ساخته شوند در اصطلاح پلت فرم نامیده می‌شود.
۱۴. در کشور ما کارخانه‌های اتومبیل‌سازی این مراحل را خوب بلد نیستند و پرآید تحویل مردم می‌دهند. کار فنی نمی‌کنند! جالب است ما موشک نقطه‌زن تولید می‌کنیم اما این دوستان مهندس ما در شرکت‌های اتومبیل‌سازی ایران حاضر نیستند یک تکنولوژی که پایین‌تر از تکنولوژی هوا و فضا است را تولید کنند، این هم یک مسئله است. حالا دیگر قیمت پراید و این مشکلاتی که ما داریم را بحث نمی‌کنم.

انتقال از متن

مدیر تولید انسان از نظر اسلام، زن خانه است. اسلام گفته نفقه‌ی زن، بر مرد واجب می‌باشد، علت این است که زن از حیث مشکلات معیشتی آسوده خیال باشد و به ابر مسئله تربیت بپردازد. خیلی مسئله مهمی است؛ خدای متعال به زن‌ها یک ویژگی اختصاصی داده است و تولید انسان و تولید اخلاق که مهم‌ترین امر است را به آن‌ها واگذار کرده است. درحالی که دستگاه مدرن زن‌های ما را به نیروی کار ارزان قیمت در مشاغل فرعی تبدیل می‌کند. یعنی منزلت زن را از منزلت تمدنی تنزل می‌دهد و به منزلت نیروی کار ارزان قیمت تبدیل می‌کند. ببینید ۵ مرحله کار است؛ اگر این ۵ مرحله کار را یاد گرفتیم، ان‌شاءالله به سطح اول تخصص‌های مربوط به تولید اخلاق و تولید انسان مسلط می‌شویم. همین‌جا عرض کنم که بحث طولانی است و بنده فقط سرفصل‌ها را می‌گویم.

مرحله اول چیست؟ آغاز مرحله اول، **انتخاب همسر** است. دیشب روایت آن را خدمت شما خواندم، روایت این است که وقتی خواستید خواستگاری بروید، حواستان باشد که دارید مادر فرزندان خود را انتخاب می‌کنید. خواهران وقتی خواستند به کسی بله بگویند، پدر و مادرها وقتی خواستند رضایت به یک دامادی بدهند، حواستان باشد، دارند پدر نوه‌های خود را انتخاب می‌کنند. ببینید انتخاب همسر با ملاک تربیت، نقطه‌ی آغاز است و خواهش می‌کنم دقت کنید.

وسط مرحله اول انعقاد نطفه است - به دلیل ضیق وقت مختصر می‌گویم - از نظر روایات اسلامی نوع انعقاد نطفه در جسم و روح و قوه‌ی فکری انسان‌ها تاثیر دارد یعنی اگر انعقاد نطفه در زمان مناسب و با مکانیسم‌ها و استانداردهایی که در روایات توصیه شده - که روایت علم اول و آخر است، وقتی امیرالمؤمنین علیه السلام یک حرفی را می‌زند یاد ما باشد امیرالمؤمنین علیه السلام نسبت به راه‌های آسمان نسبت به زمین اعلم است، جدای توصیه‌های پوزیتیویستی بعضی‌ها است - اگر انعقاد نطفه درست اتفاق بیفتد قیافه آدم‌ها بهینه می‌شود.^{۱۵} بعضی‌ها فکر می‌کنند شکل دادن به قیافه انسان‌ها یک چیز جبری است. وقتی از روایات استفاده می‌کنیم متوجه می‌شویم که این‌گونه نیست و بخش قابل توجهی از شکل انسان‌ها، تابع **نحوه‌ی مدیریت انعقاد نطفه** است. روحیات و همچنین شرایط فکری انسان‌ها نیز متأثر از انعقاد نطفه است.

آخر این مرحله، مرحله تولد و قبل از آن دوران حمل است. دوران حمل نیز یک مدیریت خاصی دارد. آقایان اطلاعات مربوط به **مدیریت دوران حمل** را می‌دانید؟ می‌دانید چگونه وقتی همسر شما بر یک شخصیت و بر یک فطرتی حامل شد، بر او مدیریت کنید؟ این اطلاعات را چه کسی به ما یاد می‌دهد؟ می‌دانید بسیاری از ضربه‌های روحی و جسمی و فکری به دلیل عدم اطلاعات آقایان در مورد نحوه مدیریت دوران حمل است؟ خواهران گرامی به این اطلاعات بیش از آقایان محتاج هستند. بنابراین یک دوره‌ای داریم که خیلی بر شکل‌گیری شخصیت تأثیر دارد. دوره‌ای که آغاز آن

۱۵. «قال رسول الله: ما من امرأة حامله أكلت البطيخ بالجبن إلا يكون مولودها حسن الوجه والخلق».

هیچ زن بارداری نیست که خربزه با پنیر بخورد، مگر اینکه نوزادش خوش‌چهره و خوش‌خو می‌گردد».

مجلسی، محمد باقر بن محمد تقی (۱۱۱۰ق)، بحار الأنوار الجامعة لدرر اخبار الأئمة الاطهار، بیروت: انتشارات دار احیاء التراث العربی (۱۴۰۳ق)، ج ۵۹، ص ۲۹۹

انتخاب همسر و پایان، تولد فرزند است. این دوره، پر از بحث‌های فنی است. که بنده به دلیل ضیق وقت با یک روایت خاتمه می‌دهم. از حضرت رضا علیه السلام یک روایت فنی نقل شده، توصیه می‌کنم عمل به این روایت را جدی بگیرید، حضرت رضا علیه السلام می‌فرمایند: اگر مادر فرزندی در دوران حمل کندر مصرف کند، -کندر یک ماده‌ی خاصی است که حضرت توصیه کرده، مصرف شود- فرزند ذکی خواهد شد.^{۱۶} ذکی به ترجمه‌ی ناقص، یعنی باهوش خواهد شد و از حیث عقل رشد پیدا می‌کند. این مربوط به مصرف در دوران حمل است. البته پزشک‌های پوزیتیویست می‌گویند مادرها در دوران حمل سعی کنند مصرف نکنند چون به اصطلاح رکیک، بچه بیش فعال خواهد شد. اگر کندر مصرف کنید بچه شما از دیوار راست بالا می‌رود و به شدت فعال و پرتحرک می‌شود و در روایت دارد، فرزندی که در دوران کودکی پرتحرک است جزو علائم عاقبت به خیری است^{۱۷}، حرف‌های تخصصی‌های مدرن را خیلی در این حوزه جدی نگیرید. این دوره اول است و باید بعداً این شاء الله بحث کنیم. انعقاد نطفه به همراه بسم الله الرحمن الرحیم از توصیه‌های و زمان‌های انعقاد نطفه از بحث‌های جدی است^{۱۸} و این‌ها را باید یک موقع بحث کنیم. شخصیت‌هایی که ساخته می‌شوند اولین اثر را از این دوره می‌پذیرند. لذا مثلاً وقتی ما به نظام آموزش و پرورش می‌گوییم اطلاعات خانواده، باید آموزش داده بشود، یکی از مهمترین اطلاعات، اطلاعات دوره اول است. اگر پدر و مادر در این دوره با اطلاعات ناقص به سمت انعقاد نطفه و دوران حمل و انتخاب همسر رفتند، تقریباً همه آن افق‌هایی که دین برای ما تعریف کرده برای آن چالش ایجاد می‌شود.

فرضاً کسی از دوره اول عبور کرد، دوره دوم شکل دادن به شخصیت و تربیت از حیث اهمیت هفت سال اول است؛ از وقتی که فرزند شما چشم به دنیا باز می‌کند تا وقتی که هفت سال قمری او تمام می‌شود. **هفت سال اول جزء پیچیده‌ترین نوع مدیریتی و تربیتی است** و خیلی مدیریت می‌خواهد. در هفت سال اول چکار کنیم؟ بنده به اجمال می‌گویم؛ مهمترین کار در هفت سال اول این است که **آقایی فرزند خود را به رسمیت بشناسید.**

۲/۳. به رسمیت شناختن آقایی فرزند؛ مرحله دوم تربیت در هفت سال اول زندگی

۱۶. « عِدَّةٌ مِنْ أَصْحَابِنَا عَنْ سَهْلِ بْنِ زِيَادٍ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ سِنَانٍ عَنِ الرَّضَاعِ قَالَ: أَطْعَمُوا حَبَالَكُمْ ذَكَرَ اللَّبَانِ، فَإِنْ يَكُ فِي بَطْنِهَا غُلَامٌ خَرَجَ ذَكِيَّ الْقَلْبِ، عَالِمًا، شَجَاعًا، وَإِنْ تَكُ جَارِيَةً حَسَنَ خَلْقِهَا وَخَلْقِهَا، وَعَظَمَتْ عَجِيزَتَهَا، وَحَظَّتْ عِنْدَ زَوْجِهَا.

امام رضا علیه السلام؛ به زنان باردارتان کُندر نر بدهید که اگر در شکم او پسر باشد، هوشمند، دانا و دلیر خارج می‌شود و اگر دختر باشد، خوش رو و خوش خو می‌گردد و سرین او بزرگ می‌شود و مورد علاقه شوهرش قرار می‌گیرد.

کلینی، محمد بن یعقوب (۳۲۹ ق)، الکافی، تهران: انتشارات دارالکتب الاسلامیه (۱۴۰۷ ق)، ج ۶، ص ۲۳

۱۷. عَلِيٌّ بْنُ مُحَمَّدٍ بْنِ بُنْدَارٍ عَنْ أَبِيهِ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ الْهَمْدَانِيِّ عَنْ أَبِي سَعِيدٍ الشَّامِيِّ قَالَ أَخْبَرَنِي صَالِحُ بْنُ عَفْبَةَ قَالَ سَمِعْتُ الْعَبْدَ الصَّالِحَ ع يَقُولُ تُسْتَحَبُّ عَرَامَةُ الصَّبِيِّ فِي صِغَرِهِ لِيَكُونَ حَلِيمًا فِي كِبَرِهِ ثُمَّ قَالَ مَا يَنْبَغِي أَنْ يَكُونَ إِلَّا هَكَذَا.

امام کاظم علیه السلام می‌فرمایند: سزاوار است فرزند در کودکی شلوغ و پرتحرک باشد تا در بزرگی صبور و بردبار شود و جز این روا نیست.

کلینی، محمد بن یعقوب (۳۲۹ ق)، الکافی، تهران: انتشارات دارالکتب الاسلامیه (۱۴۰۷ ق)، جلد ۶، ص ۵۲

۱۸. عَنْهُمْ عَنْ سَهْلٍ عَنْ جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ عَنِ ابْنِ الْقَدَّاحِ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ علیه السلام قَالَ: قَالَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ علیه السلام إِذَا جَامَعَ أَحَدَكُمْ فَلْيَقُلْ بِسْمِ اللَّهِ وَ بِاللَّهِ اللَّهُمَّ جَنِّبْنِي الشَّيْطَانَ وَ جَنِّبِ الشَّيْطَانَ مَا رَزَقْتَنِي قَالَ فَإِنْ قَضَى اللَّهُ بَيْنَهُمَا وَلَدًا لَا يَضُرُّهُ الشَّيْطَانُ بِشَيْءٍ أَبَدًا.

امام علی علیه السلام فرمودند: «زمانی که یکی از شما مجامعت کرد پس بگوید بسم الله و بالله اللهم جنبني الشيطان و جنب الشيطان ما رزقتني. در ادامه فرمودند: پس اگر خداوند بین این دو نفر فرزندی را مقدر کرد شیطان ابدان نمی‌تواند به او ضرر بزند»

حرعاملی، محمد بن الحسن (۱۱۰۴ ق)؛ وسائل الشیعه، قم، مؤسسة آل البيت علیهم السلام، ج ۲۰، ص ۱۳۶

خدای متعال فرزندی به شما عطا کرده و وارد دنیا شده که لاتعلمون شیئا، هیچ چیز نمی‌داند. قوه‌ی عقل به او اعطا نشده ولی موجود زنده است و به صورت طبیعی دوست دارد همه چیز را تجربه کند.^{۱۹} قوه‌ی تحلیلی ندارد، شما وقتی می‌گویید نکن، انجام بده، انجام نده او تحلیل نمی‌کند ولی یک چیز را درک می‌کند، می‌بیند یک نفر مقابل خواسته او مقاومت می‌کند.

۲/۳/۱. به رسمیت نشناختن آقای فرزندی؛ سبب به چالش کشیده شدن شجاعت در او

اگر پدر و مادر دائماً سید بودن و آقا بودن فرزند خود را به چالش بکشند، به صورت پیش‌فرض فرزند شما احساس می‌کند اگر هر کاری بخواهد بکند، یک عامل بیرونی او را منع می‌کند. یعنی چه اتفاقی می‌افتد؟ فرزند شما در هفت سال اول با عدم توجه به این کار ترسو می‌شود. چرا؟ زیرا نمی‌تواند تحلیل کند حکمت نهی و امر شما چیست؟ خدا عقلی به او اعطا نکرده است. باید چه کرد؟ بعضی از پدرها و مادرها می‌پرسند فرزند ما دستش را به بخاری می‌زند و دچار آسیب می‌شود! باید محیط او را امن کرد نه اینکه امنیت او را از طریق امر و نهی تأمین کرد. او را در محیطی قرار دهید که عوامل خطر کمتر باشد. بنابراین هفت سال اول شما می‌توانید شخصیت شجاع بار بیاورید یا می‌توانید شخصیت کاملاً ترسو بار بیاورید.

۲/۳/۲. بسط یاری از طلاق‌های ریال ناشی از عدم مدیریت صحیح هفت سال اول زوجین

ما چقدر در مواقع مختلف به شجاعت و به قدرت تصمیم‌گیری احتیاج داریم؟ پرونده‌های طلاق زیادی را بررسی کرده‌ایم، بخشی از این خواه‌هرانی که به رفتار شوهران خود اعتراض می‌کنند، می‌گویند مرد ما قدرت تصمیم‌گیری ندارد، زندگی قدرت تصمیم‌گیری می‌خواهد و گرنه به چالش کشیده می‌شود. ریشه آن را کجا پیدا کنیم؟ در هفت سال اول! مرد می‌خواهد تصمیم بگیرد ولی آن هفت سال، پدر و مادرش او را به شدت تنبیه کردند. به اصطلاح رکیک در درون او به عنوان پیش‌فرض نهادینه شده است. هرکاری بخواهد بکند فکر می‌کند الآن یک عکس‌العمل شدیدی در مقابل آن کار طراحی خواهد شد، هفت سال اول نیز یک بحث مهمی است. پیامبر ﷺ فرمود - این روایات را حفظ کنید- «الولد سید سبع سنین»، فرزند هفت سال قمری، سید است.^{۲۰} اگر این کار را کردید فرزند شما این دنیا را تجربه می‌کند یا در روایت دیگری هست که، «الولد یلعب سبع سنین»^{۲۱}، جلوی بازی بچه‌های خود را نگیرید. بازی بچه‌ها باید یک محیط جدی داشته باشد.

۱۹. خدای متعال به بنده یک پسری داد، می‌خواهم مثال بزنم زیرا این مورد مبتلا به است، ایشان مکرر عمامه‌ی بنده را از سرم برمی‌داشت و باز می‌کرد، نه در خانه، در جلسات عمومی! مثل مثالی که بنده برای شما می‌زنم در هفت سال اول زیاد است. ظرف‌های خانه را ممکن است بشکند، فرش‌های خانه را ممکن است کنیفت کند، ولی توجه کنید اگر شما در هفت سال اول به او امر و نهی شدید کردید، چون عقل ندارد امر و نهی شما را نمی‌تواند تحلیل کند. واقعا نمی‌فهمد چرا به او می‌گویید فرزندم عمامه آبروی یک طلبه است، عمامه را از سر پدرت در نیاور! این که قوه‌ی عقل ندارد که آبرو را تحلیل کند. الآن اگر اینجا بود حتما همین کار را می‌کرد.

انتقال از متن

۲۰. «قال النبی: الولد سید سبع سنین، و عبد سبع سنین، و وزیر سبع سنین».

رسول خدا فرمود: فرزند در هفت سال اول، آقا و سرور، در هفت سال دوم بنده [و اطاعت‌کننده] و در هفت سال سوم وزیر [و مورد مشورت] است.

طبرسی، حسن بن فضل (قرن ۶)، مکارم‌الآخلاق، قم: انتشارات شریف الرضی (۱۴۱۲ق)، ص ۲۲۲

۲۱. «محمد بن یعقوب عن أحمد بن محمد العاصمی عن علي بن الحسن عن علي بن أسباط عن عمه یعقوب بن سالم عن أبي عبدالله عليه السلام قال: الغلام یلعب سبع سنین و یتعلم الکتاب سبع سنین و یتعلم الحلال و الحرام سبع سنین».

امام صادق عليه السلام می‌فرماید: فرزند هفت سال بازی کند، هفت سال قرآن یاد بگیرد و هفت سال حلال و حرام یاد بگیرد.

حرم‌عاملی، محمد بن حسن (۱۱۰۴ق)؛ وسائل الشیعة، قم: انتشارات دار احیاء التراث (۱۴۰۹ق)، ج ۲، ص ۴۷۵

۲/۴ آشنا کردن فرزند با اصول

زندگی؛ مرحله سوم تربیت در

هفت سال دوم زندگی فرزند

این‌ها بحث‌هایی است که بعداً باید به آن بپردازیم. این هم هفت سال اول، که دوره دوم می‌شود. هفت سال دومی وجود دارد، یعنی از هفت سال قمری تا چهارده سال قمری، این را باید چه کرد؟ هفت سال دوم، هفت سال آشنا کردن فرزند با اصول زندگی است. من یکی دو مثال می‌زنم و عبور می‌کنم.

۲/۴/۱ مهم‌ترین موضوع در

مرحله سوم، ارائه الگوی کامل

و حقیقی به فرزند

ببینید مهم‌ترین موضوعی که انسان‌ها در طول زندگی به آن احتیاج دارند، الگو است. ما آدم بدون الگو نداریم. همه آدم‌ها از یک آدم‌های دیگری الهام گرفته‌اند، همه آدم‌ها اینجوری هستند. اصلاً شما در کره‌ی زمین آدم بدون الگو ندارید. اولین توصیه پیامبر این است که پدر- اینجا بیشتر وارد حوزه تکالیف پدر می‌شویم البته مادر هم حضور دارد، اما در این مورد خاص پدر باید اقدام کند- امام را به فرزند خود بشناساند. در خطبه‌ی غدیر پیامبر صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمود: «فليبلغ الحاضر الغائب و الوالد الولد»^{۲۲}، پدر به فرزند خود بگوید امام کیست. اگر شما یک شخصیت بی‌عیبی مثل امیرالمؤمنین عَلَيْهِ السَّلَام را امام قرار ندادید، فرزند شما که بدون امام و الگو، طی مسیر نخواهد کرد. لذا مهم‌ترین کار در هفت سال دوم، معرفی و انتخاب امام است. مثلاً خوب است مادرها مهمانی عشیره‌الاقربین^{۲۳} را برای فرزندان خود تعریف کنند. شما می‌دانید پیامبر در مهمانی عشیره‌الاقربین چه شامی داد؟ نمی‌دانید؟ مهمانی عشیره‌الاقربین را که می‌دانید چه مهمانی است؟ آن را هم نمی‌دانید؟ بله! سر نظام آموزش و پرورش ما سلامت!- [نمی‌دانید که این مهمانی] برای چه بود؟ دوستان ما در دو دوره‌ی زمانی دو تحقیق یکی موقع پخش سریال کیمیا^{۲۴} یکی هم موقع پخش سریال جومونگ^{۲۵}، انجام دادند. ۸۰ درصد نظرسنجی‌ها در مدارس در موقع پخش سریال اول، شخصیت و الگوی مورد نظر خود را کیمیا و موقع پخش فیلم افسانه جومونگ، شخصیت‌های مرتبط با آن فیلم را معرفی کرده بودند.

۲/۴/۲ عدم ثبات و

خطاناپذیری الگو؛ دو اشکال

اصلی انتخاب الگو با نگاه

پوزیتیویستی

یک واقعیتی است که آدم‌ها دنبال قهرمان می‌گردند. دنبال یک امام می‌گردند. دنبال کسی می‌گردند که برای آن‌ها الهام‌بخش باشد. پدر و مادر باید این وظیفه را جدی بگیرند، هفت سال دوم وقت این موارد است. یک نفر آدم بدون عیب پیدا نمی‌کنید، زیرا امام ویژگی‌های دیگری دارد، مثلاً امامی که پیامبر صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمود پدرها به فرزندان خود بگویند، اولین ویژگی او این است که علم خطاناپذیر دارد.

۲۲. «مَعَاشِرَ النَّاسِ إِنِّي أَدْعُهُمْ إِمَامَةً وَ وَرَائَةَ فِي عَقِبِي إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ وَ قَدْ بَلَّغْتُ مَا أُمِرْتُ بِتَبْلِيغِهِ. حُجَّةٌ عَلَى كُلِّ حَاضِرٍ وَ غَائِبٍ وَ عَلَى كُلِّ أَحَدٍ مِمَّنْ شَهِدَ أَوْ لَمْ يَشْهَدْ وَ لَدَّ أَوْ لَمْ يُولَدْ. فَلْيَبْلُغِ الْحَاضِرُ الْغَائِبَ وَ الْوَالِدُ الْوَلَدَ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ»

رسول اکرم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «من امامت را در ذریه خودم تا روز قیامت باقی گذاشتم. چه کسی که این‌جا حاضر است و چه غائب. چه آن‌هایی که متولد شدند و چه آن‌ها که در آینده می‌آیند که جای عذر برای کسی باقی نماند. حاضر باید این را به غائب و پدران هم به فرزندان نشان، این را ابلاغ کنند.»

طبرسی، احمد بن علی (۵۸۱ ق)، الاحتجاج علی أهل اللجاج (للطبرسی)، مشهد: انتشارات نشر مرتضی (۱۴۰۳ ق)، جلد ۱، ص ۲۲

۲۳. «اشاره به آیه ۲۱۴ سوره شعراء که معروف به آیه انذار می‌باشد که به موجب آن پیامبر مأمور به انذار خویشان نزدیک خود گردید و در جریان انجام این دستور که پیامبر آن را در یک مهمانی اجرا نمود، امیرالمؤمنین علیه‌السلام را به عنوان وزیر و جانشین خود تعیین نمود.

عشیره" به معنای خویشاوندان است. چون خویشاوندان با یکدیگر معاشرت می‌کنند به آن‌ها می‌گویند. عشیره اقربین یعنی خویشان نزدیک. خداوند در این آیه شریفه به پیامبر فرمان می‌دهد که دعوت خود را انذار خویشاوندان نزدیکش آغاز نماید.»

۲۴. سریال کیمیا عنوان مجموعه تلویزیونی به کارگردانی جواد افشار است. این مجموعه تلویزیونی از ۴ مهر ۱۳۹۴ از شبکه دو سیما به روی آنتن رفت و تا ۲۰ بهمن ۱۳۹۴ پخش آن ادامه داشت.

۲۵. این سریال ابتدا در ایران از طریق شبکه سه در سال ۱۳۸۷ پخش شد.

امیرالمؤمنین علیه السلام و فرزندان او این‌گونه هستند یعنی این‌جور نیست مثل پوزیتیویست‌ها^{۲۶} باشند. پوزیتیویست‌ها امروز یک تحقیق می‌آورند - شنیده‌اید که در صداوسیما ما هم زیاد است - امروز بنابر نظر دانشمندان، فلان مسئله مؤثر است. خیلی خوب مؤثر است. شش ماه بعد یک تحقیقی می‌آید همان مسئله، مضر معرفی می‌شود. سر قضیه مبارزه با آفاتی که بنده عرض کردم، شرکت مونسانتو^{۲۷} حدود چند دهه پیش با دنیا و چندین شرکت زیستی و فعال در حوزه کشاورزی تفاهم کرد که سم DDT^{۲۸} را مصرف کنید و مردم دنیا هم این سم را مصرف کردند.^{۲۹} اکنون در حوزه کشاورزی همه محصولات ما از این سموم آفت‌کش است. وقتی بنده می‌گویم دولت مدرن در ایران تعطیل است، یعنی وزارت جهاد و کشاورزی ما که قرار است برود به سمت اینکه کشاورزی بهینه را در ایران جلو ببرد نمی‌تواند جلوی سموم و آفت‌کش‌ها را بگیرد و ما با غذای آلوده روبه‌رو هستیم. بیشتر ادامه نمی‌دهم. دوستان الآن می‌گویند امنیت ملی را به خطر انداختید. وقتی می‌گویم مسئله‌ی امام، اولین ویژگی او علم است و اگر علم نداشته باشیم یک روز مجبوریم به نظر شرکت مونسانتو عمل کنیم. حالا دوباره آقایان می‌گویند مواد کشاورزی ملت ایران آلوده است، می‌دانیم آلوده است. این‌ها ثمره‌ی دولت مدرن و ادبیات توسعه و شرکت مونسانتو و بنیاد راکفلر^{۳۰} است و ما این‌ها را می‌دانیم. حالا چه کار کنیم؟ ژن آفت‌کش را در نظام ژنوم موجود زنده بگذاریم؛ مثل داستان تلخ تراریخته‌ها قرار است از چاله در بیاییم و در چاه بیفتیم؟^{۳۱} علم اگر نداشته باشیم، مجبوریم خطا کنیم، تصحیح کنیم،

۲۶. اثبات‌گرایان. هر گونه فلسفه علم بر اساس این دیدگاه است که در علوم طبیعی و اجتماعی، داده‌های برگرفته شده از «تجربه حسّی» [و تلقی منطقی و ریاضی از این داده‌ها]، تنها منبع همه معرفت‌های معتبر است. داده‌هایی که می‌توان از راه حس‌ها به دست آورد را «شواهد تجربی» گویند. تجربه‌گرایی مکتبی است که دلایل بطلان آن توسط معصومین در بسیاری از مناظرات ایشان با این گروه بیان شده است. یکی از ادله‌ای که برای بطلان این مکتب می‌توان بیان کرد این است که وقتی چیزی تجربه نشده نمی‌توان آن را نفی کرد بلکه تنها می‌توان گفت که دلیلی برای اثبات آن یافت نشده است.

۲۷. مونسانتو، (Monsanto) شرکت عمومی آمریکایی و چندملیتی صنایع کشاورزی و بیوتکنولوژی است، که دفتر مرکزی آن در شهر کروکور، میزوری قرار دارد. این شرکت با در انحصار داشتن محصولات غذایی نقش به‌سزایی در فقر و بیماری در دنیا داشته است.

۲۸. دیکرو دیفنیل تری کلرواتان یا ددت (D.D.T)، به عنوان معروف‌ترین عامل شیمیایی دفع آفات همیشه مطرح بوده است. ۲۹. پدر بنده کشاورز بود، همیشه به بنده می‌گفت مواظب این سم باش، مهلک است، ما هم با توجه پدر خود نزدیک این سم نمی‌شدیم. این سم تمام موجودات مفید در حوزه کشاورزی را از بین می‌برد و البته آفت را هم می‌کشد و البته غذا را مسموم می‌کرد. پدرم تعریف می‌کرد که در دوره پهلوی، یک تیم از مجارستان آمدند تا ما را با کشاورزی نوین آشنا کنند. به ما گفتند تدارکات برای آن‌ها تأمین کنید. می‌گفت من برای این‌ها نان و غذا می‌بردم، نمی‌خوردند به ایشان می‌گفتم چرا شما نمی‌خورید؟ می‌گفتند این نان و غذای شما مسموم است. البته اگر آبی از چشمه دارید برای ما بیاورید تا مصرف کنیم. می‌گفت از مجارستان نان و غذای خود را می‌آوردند، هرروز هم با وسایل سم‌پاشی خود بلند می‌شدند و مزارع ما را سم‌پاشی می‌کردند.

انتقال از متن

۳۰. بنیاد راکفلر، یک نهاد خصوصی در زمینه فعالیت‌های به اصطلاح بشردوستانه است. این بنیاد توسط سرسلسله این خاندان، جان دیویس راکفلر، ثروتمندترین مرد تاریخ جهان و مؤسس کمپانی استاندارد اوپل، در ۱۴ مه ۱۹۱۳ تأسیس شد. در طول تقریباً یک قرن فعالیت، شعار این بنیاد، فعالیت برای زندگی بهتر بشر در سراسر جهان بوده است. درپشت این فعالیت‌های بشردوستانه فتنه‌ای وجود دارد که در سراسر جهان مشغول فعالیت می‌باشد این بنیاد در بسیاری از کشورها نفوذ کرده و در انقلاب‌های رنگی که علیه کشورها به وجود آمده نقش به‌سزایی داشته است.

۳۱. دوستان در اصفهان یک نشست برای تراریخته‌ها دارند تنظیم می‌کنند. من آنجا مفصل راجع به تراریخته‌ها صحبت می‌کنم. مسئله فوق خطرناک تراریخته‌ها که حالا آنجا راجع به آن بحث می‌کنم. (اشاره به نشست بررسی اشکالات پنج‌گانه تراریخته‌ها که در تاریخ ۲۶ آذر ۱۳۹۶ در کاشان برگزار شد.)

انتقال از متن

آزمون و خطا کنیم. اولین ویژگی امام معصوم این است که آدم را سر کار نمی‌گذارد. وارد وادی آزمون و خطا نمی‌کند. خیلی مسئله مهمی است.

آموزش امام را به فرزندان خود جدی بگیرید. فرزندان شما اولین چیزی که به آن احتیاج دارند، علم است. وقتی امام را معرفی کنید یعنی امام مرجع علمی آن‌ها شده است، البته خیلی بحث است. جزو تکالیفی که به پدر توصیه شده، این است که قرآن نیز آموزش دهد. قرآن نیز علم خطاناپذیر است. خیلی مسائل وجود دارد که در هفت سال دوم باید آموزش پیدا کند. خوشا به حال آن فرزندان! خوشا به حال شما! عمده‌ی شما این‌گونه هستید. معمولاً آن پدر و مادرهای زیرک، فرزندان خود را با محبت اهل بیت علیهم‌السلام بار می‌آورند و این یک امر سمبلیک^{۳۲} نیست. اگر کسی با محبت امیرالمؤمنین علیه‌السلام و اولاد او آغشته شد، اولین اتفاقی که می‌افتد این است که میزان خطاهای تشخیصی و تحلیلی او کم می‌شود و این خیلی مسئله مهمی است. این هم هفت سال دوم یا مرحله سوم شکل دادن به شخصیت شد. به دلیل اینکه وقت کم است این‌ها را باید اجمالی بگوییم.

۲/۴/۳. آموزش دادن الگوی صحیح و قرآن؛ وظایف پدر در قبال فرزندان خود

مرحله چهارم شکل دادن به شخصیت، هفت سال سوم است. هفت سال سوم فرزند خود را باید وزیر قرار دهید. یعنی او را در مدیریت زندگی شریک کنید و در امور بزرگ شریک و با او مشورت کنید. تعبیر روایت، تعبیر وزیر است. وزیر نسبت به پادشاه چکار می‌کند؟ مشورت می‌دهد. الآن وزیری که در هیئت دولت هستند به جناب آقای روحانی^{۳۳} مشورت می‌دهند که فلان کار را بکنند و فلان کار را نکنند، حالا شما باید فرزند را وزیر قرار دهید. وقت ندارم بگویم وزیر بودن به طور تفصیلی یعنی چه؟ ولی به هر حال این هم یک بحث است. تا الآن چهار مرحله شد.

۲/۵. شریک کردن فرزند در مدیریت زندگی؛ مرحله چهارم تربیت در هفت سال سوم زندگی فرد

مرحله‌ی پنجم چیست؟ مرحله‌ی پنجم مرحله‌ای است که فرد کاملاً وارد وادی استقلال شده، تا حدود چهل سالگی. در روایات ما آخرین مراحل شکل دهی به شخصیت سن چهل سالگی است. در حدیث است اگر کسی به سن ۴۰ سالگی رسید و مثلاً رفتار سابق خود را در دستور کار قرار داد، خدای متعال دیگر به سادگی از او نمی‌گذرد.^{۳۴} انتظار دستگاه الهی از من و شما این است که تا حدود چهل سالگی آدم‌های پخته‌ای شویم. این که از آغاز سن استقلال تا حدود چهل سالگی چه باید کرد را بعداً باید بحث کنیم. یک فطرت و یک ماده‌ی خامی بود، پنج مرحله باید مدیریت شخصیتی روی این فطرت انجام شود تا شخصیت شکل گیرد. هر کدام از این مراحل با چالش روبه‌رو شود شخصیت

۲/۶. استقلال کامل شخصیتی، مرحله پنجم تربیت در محدوده سن چهل سالگی

۳۲. نمادین

۳۳. حسن روحانی، رئیس‌جمهور وقت کشور جمهوری اسلامی ایران در دولت یازدهم و دوازدهم

۳۴. مُحَمَّدُ بْنُ یَحْیَى عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدَ بْنِ عِیْسَى عَنْ عَلِيِّ بْنِ الْحَكَمِ عَنْ دَاوُدَ عَنْ سَیْفِ بْنِ أَبِي بَصِيرٍ قَالَ قَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ ع إِنَّ الْعَبْدَ لَفِي فُسْحَةٍ مِنْ أَمْرِهِ مَا بَيْنَهُ وَبَيْنَ أَرْبَعِينَ سَنَةً فَإِذَا بَلَغَ أَرْبَعِينَ سَنَةً أَوْحَى اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ إِلَيْهِ مَلَكَهُ قَدْ عَمَّرْتَ عَبْدِي هَذَا عَمْرًا فَعَلَّطًا وَشَدِيدًا وَتَحَفَّطًا وَآكْتَبَا عَلَيْهِ قَلِيلَ عَمَلِهِ وَكَثِيرَهُ وَصَغِيرَهُ وَكَبِيرَهُ.

«امام صادق علیه‌السلام فرمود: همانا بنده در آزادی و گسترشی است از کار خود تا به چهل سالگی، و چون به چهل سالگی رسید خدای عز و جل به دو فرشته‌ای که بر او موکل هستند وحی کند من به بنده خود این عمر را دادم، از این پس بر او سخت گیرید و کاملاً مراقبش باشید و هر کار کم و زیاد و خرد و کلانش را بنویسید.»

به یک ضعفی مبتلا می‌شود. فطرت با یک چالشی روبه‌رو می‌شود و بعید است بشود آن را علاج کرد. البته همین جا به شما عرض کنم روایت دارد که به دلیل مشکلاتی که برای شیعیان خصوصاً در دوران غیبت ولی عصر ارواحانه فداه بوجود می‌آید خدای متعال شیعیانی که به حد بضاعت خود به سمت عمل به مناسک دینی رفتند ولی به هر دلیلی مثلاً به دلیل تسلط دولت مدرن در عصر ما نتوانستند خوب به این مسئله بپردازند، مشکلات شخصیتی آنها را از شب اول قبر تا روز قیامت برطرف می‌کند. آن را هم بعداً بحث می‌کنیم که وقتی می‌رسند به محاسبه و صراط و امثال آن جبران شده باشد، ولی منوط بر اینکه اهل اقدام باشند، به اندازه‌ای که می‌فهمند. به اندازه‌ای که می‌دانند وارد میدان شده باشند. آن وقت بعداً نواقص شخصیتی همه ما که مبتلا هستیم این شاء الله از اول منازل آخرت که قبر است و همه ما به آن دوران پربهجت ملحق می‌شویم، شفاعت و حل و فصل می‌شود.^{۳۵} عرض امشب را تمام کنم، وقتی می‌گوییم تربیت مدیریت بر پنج مرحله‌ی شکل‌گیری شخصیت است یعنی مرحله انتخاب همسر تا تولد فرزند، هفت سال اول، هفت سال دوم، هفت سال سوم، از دوره استقلال از هفت سال سوم تا سن چهل سالگی این دوره شکل‌دادن به شخصیت است. فقط یک نکته فنی بگویم اهل توجه عمق داستان را خواهند گرفت.

قرار است انسان به کجا برسد که ۴۰ سال دوره شکل‌گیری به شخصیت او طول می‌کشد؟ قرار است ما را برای چه آماده کنند؟ پیداست خیلی امر بزرگی است. وگرنه معنا نداشت این همه وسواس برای شکل‌دادن به شخصیت به خرج دهیم. پیداست برای امر بزرگی قرار است آماده شویم. آن امر بزرگ، **معرفة الامام** است.^{۳۶} می‌بینید ما به جایی می‌رسیم که امام معصوم را تنها می‌گذاریم، دیشب برای شما خواندم که حضرت را در زیارت ناحیه مقدسه خطاب می‌کنیم: «السَّلَامُ عَلَيَّ مِنَ الْمَنَازِلِ الْبَرَاهِينِ»؛ امام حسین (ع) یک ویژگی که داشتند این بود که همه برهان‌های عالم در محضر او بود. یعنی هر کس هر چیزی در هر حوزه‌ای از ایشان می‌پرسید، حضرت علم آن را داشت. چه می‌شود که أعلم الناس مِنَ الْأَوَّلِ إِلَى الْآخِرِ یک طرف قرار می‌گیرد و مردم نمی‌توانند تشخیص دهند که او بر حق است یا طرف مقابل او، و یا اگر تشخیص می‌دهند، پای آن‌ها می‌لرزد. کما اینکه شیعیان کوفه این‌گونه شدند. امام قرار است ما را به کجا ببرد؟ بنده همه این حرف‌ها را زدم که به اینجا ختم کنم؛ معرفة الامام غایت تربیت است که باید بعداً راجع به آن بحث کنیم. تعریف تربیت در ذهن باشد، فردا به یک سؤال پاسخ می‌دهم تا آهسته بحث در ذهن شریف شما شکل گیرد، این مدیریت مراحل پنج‌گانه شکل‌گیری شخصیت توسط چه کسی انجام شود؟ خیلی امر بزرگی است، مثلاً در هیئت شما ده شب است یک تیم مدیریتی زبده کار می‌کنند تا این خیمه امام حسین عليه السلام برپا بماند، حالا آن

۲/۷. آماده شدن انسان برای

امر معرفة الامام، ماحصل مراحل

امر تربیت

۳۵. الأُمَالِي لِلصَّدُوقِ ابْنِ الْمُتَوَكَّلِ عَنْ مُحَمَّدِ الْعَطَّارِ عَنْ ابْنِ أَبِي الْخَطَّابِ عَنِ النَّضْرِ بْنِ شُعَيْبٍ عَنِ الْقَلَانِسِيِّ عَنِ الصَّادِقِ جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ عَنْ أَبِيهِ عَنْ أَبِيهِ عليه السلام قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ إِذَا فُتِمَ الْمَقَامَ الْمُحَمَّدَ تَشَفَّعْتُ فِي أَصْحَابِ الْكِبَائِرِ مِنْ أُمَّتِي فَيُشَفَّعُنِي اللَّهُ فِيهِمْ وَاللَّهُ لَا تَشَفَّعُ فِيمَنْ آذَى دُرِّيَّتِي.

رسول خدا ﷺ می‌فرمایند: زمانی که به مقام ستوده برسم، برای مرتکبان گناهان کبیره امت خود شفاعت می‌کنم و خداوند شفاعت من درباره آنها را می‌پذیرد. به خدا سوگند برای کسانی که فرزندان مرا بیازارند، شفاعت نخواهم کرد.

۳۶. در هیئت شهید مفتاح ۱۰ شب راجع به معرفة الامام صحبت می‌کنم.

چهل سال را بدون مديريت بگذاريم يا نه براى آن نهاد مديريتى تعريف كنيم؟ نظر اسلام چيست؟
فردا إن شاء الله محضر شما بحث مى كنم.

والحمد لله رب العالمين.

فهرست تفصیلی

۱. متفاوت بودن علم از نظر اسلامی با علم بیکنی موجود کشور..... ۱۵
- ۱/۱. علم تصرف در طبیعت، علم مورد نظر در نظام آموزش و پرورش با نگاه بیکنی..... ۱۵
- ۱/۲. علم تسلط بر روابط انسانی؛ علم تعریف شده از منظر مفاهیم اسلامی..... ۱۶
- ۱/۳. عدم وجود مدیریت بر روابط اجتماعی، محصول محدود شدن علم به علم تجربی..... ۱۶
- ۱/۴. علم ساینتیک بخش فرعی و علم مدیریت روابط انسانی بخش اصلی علم از منظر الگوی پیشرفت اسلامی..... ۱۷
۲. تربیت مبتنی بر مفاهیم اسلام؛ مدیریت مراحل پنج‌گانه شکل دادن شخصیت..... ۲۰
- ۲/۱. تعریف شخصیت مبتنی بر مفاهیم اسلامی؛ فعلیت فطرت و تغییرات مراحل پنج‌گانه بر روی آن..... ۲۰
- ۲/۱/۱. جایگاه زن در خانواده؛ مدیر تربیت و تولید انسان..... ۲۰
- ۲/۲. انتخاب همسر و تولد فرزند؛ مرحله اول تربیت..... ۲۱
- ۲/۲/۱. انتخاب همسر، امر ابتدایی مرحله اول تربیت..... ۲۱
- ۲/۲/۲. انعقاد نطفه، امر میانی مرحله اول تربیت..... ۲۱
- ۲/۲/۳. تولد فرزند و دوران حمل؛ مرحله پایانی مرحله اول تربیت..... ۲۱
- ۲/۳. به رسمیت شناختن آقایی فرزند؛ مرحله دوم تربیت در هفت سال اول زندگی..... ۲۱
- ۲/۳/۱. به رسمیت نشناختن آقایی فرزند؛ سبب به چالش کشیده شدن شجاعت در او..... ۲۱
- ۲/۳/۲. بسیاری از طلاق‌های ریال ناشی از عدم مدیریت صحیح هفت سال اول زوجین..... ۲۱
- ۲/۴. آشنا کردن فرزند با اصول زندگی؛ مرحله سوم تربیت در هفت سال دوم زندگی فرزند..... ۲۱
- ۲/۴/۱. مهم‌ترین موضوع در مرحله سوم، ارائه الگوی کامل و حقیقی به فرزند..... ۲۱
- ۲/۴/۲. عدم ثبات و خطاناپذیری الگو؛ دو اشکال اصلی انتخاب الگو با نگاه پوزیتیویستی..... ۲۱
- ۲/۴/۳. آموزش دادن الگوی صحیح و قرآن؛ وظایف پدر در قبال فرزندان خود..... ۲۱
- ۲/۵. شریک کردن فرزند در مدیریت زندگی؛ مرحله چهارم تربیت در هفت سال سوم زندگی فرد..... ۲۱
- ۲/۶. استقلال کامل شخصیتی، مرحله پنجم تربیت در محدوده سن چهل سالگی..... ۲۱
- ۲/۷. آماده شدن انسان برای امر معرفه‌الامام، ماحصل مراحل امر تربیت..... ۲۱

جلسه سوم

غایت تربیت و نهاد اصلی متکفل آن

شناسنامه جلسه سوم

عنوان
غایت تربیت و نهاد اصلی متکفل آن

تاریخ نشست
۱ مهر ۱۳۹۶

مشخصات اثر
۱۴ صفحه (قطع رحلی)

سومین جلسه از سلسله جلسات "تربیت و اداره جامعه با زاویه دید الگوی ایرانی اسلامی پیشرفت" در تاریخ ۱ مهرماه ۱۳۹۶ توسط حجت الاسلام علی کشوری (دبیر شورای راهبردی الگوی پیشرفت اسلامی) با موضوع "غایت تربیت و نهاد اصلی متکفل آن" در هیئت انصارالحسین مؤسسه فرهنگی شهید بهشتی برگزار گردید.

در این جلسه ابتدا توضیح مختصری پیرامون مراحل پنجگانه تربیتی انسان مطرح شد. سپس غایت نهایی تربیت طولانی مدت زندگی انسان به عنوان "معرفة الامام" معرفی شد و بیان شد به همین علت است که تربیت نیاز به چهل سال زمان دارد.

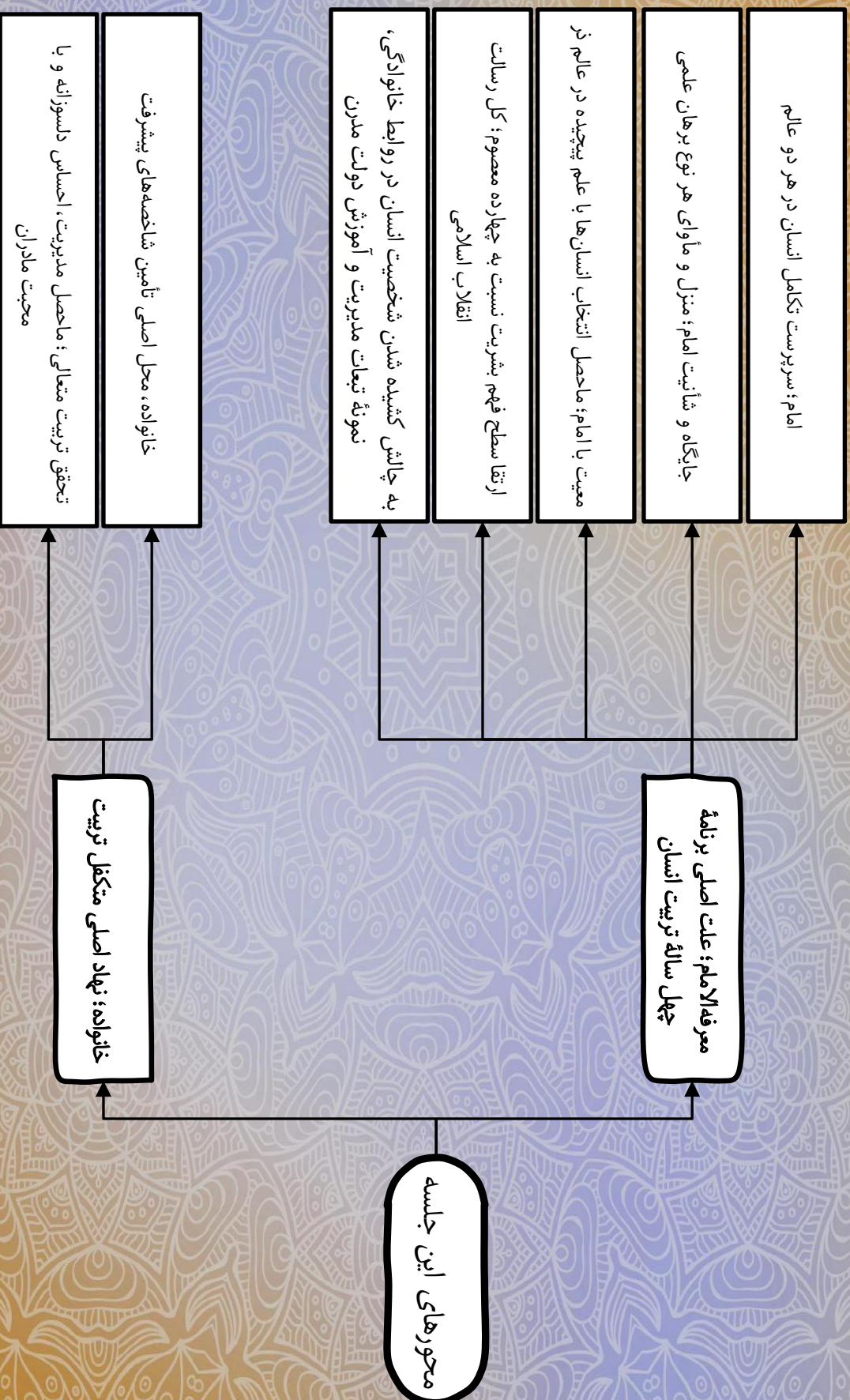
در نهایت تبیین گردید که تنها نهاد مسئول در قبال تربیت انسان، نهاد "خانواده" است. هم چنین توضیحاتی در مورد سرپرستی امام در هر دو عالم ذیل معرفة الامام شده و به معادله رفق ضرب در فکر به عنوان معادله مهم پیشرفت پرداخته شد.

راه حل های تقویت خانواده نیز به عنوان سرفصل موضوعی جلسه آتی قرار گرفت.

فهرست اجمالی

۳۵	۱. مراحل پنج‌گانه تربیت انسان از نظر مفاهیم اسلامی
۳۷	۲. معرفه‌الامام؛ علت اصلی و غایت برنامهٔ چهل سالهٔ تربیت انسان
۴۳	۳. خانواده؛ تنها نهاد متکفل تربیت از نظر تفکر اسلامی

جلسه سوم: غایت تربیت و نهاد اصلی متکفل آن

اعوذ بالله من الشيطان الرجيم. بسم الله الرحمن الرحيم. الحمد لله رب العالمين و الصلاة و السلام على سيدنا و نبينا ابى القاسم محمد و على اهل بيته الطيبين الطاهرين لا سيما على بقية الله فى الارضين ارواحنا لاماله الفداء و عجل الله تعالى فرجه الشريف.

۱. از انتخاب همسر تا چهل سالگی فرزند؛ مراحل پنج‌گانه تربیت انسان

۱/۱. مرحله اول تربیت انسان؛
انتخاب همسر تا تولد فرزند

شب گذشته محضر بابرکت همه شما گزارش دادم که از نظر نقشه راه الگوی پیشرفت اسلامی یکی از مسائلی که باید به صورت جدی مورد پردازش اجتماعی قرار بگیرد، مسئله تربیت است. جامعه‌ای که اطلاعات تربیتی ندارد، رفاه، تکامل و آسایش او به چالش کشیده می‌شود. عرض کردم، از نظر تفکر اسلامی تربیت، مدیریت بر پنج مرحله مؤثر بر شکل‌گیری شخصیت است. در جلسه گذشته، خدمت برادران و خواهران خوب خود عرض کردم، مهم‌ترین مرحله تربیت، مرحله انتخاب همسر تا تولد فرزند است. یعنی اگر همسر خوبی انتخاب نکنید زندگی و فرزندان شما به چالش کشیده می‌شود. بنابراین باید اطلاعات خود را در مورد اینکه چه کسی را به‌عنوان شریک زندگی انتخاب کنیم، ارتقا بخشیم.

۱/۲. مرحله دوم تربیت انسان؛
هفت سال سروری فرزند

مرحله دوم، از تولد فرزند تا پایان هفت سال قمری می‌باشد، مهم‌ترین کاری که باید در این هفت سال مدنظر والدین باشد این است که به هیچ بهانه‌ای سیدی، آقایی و اختیار فرزند خود را به چالش نکشند. زیرا فرزند آن‌ها در هفت سال اول فاقد عقل است و کثرت امر و نهی، از طرف فرزند تحلیل نمی‌شود بلکه به‌عنوان فشار تلقی می‌شود. اگر پدر و مادری به‌اشتباه در هفت سال اول فرزند خود را با امر و نهی تربیت کردند، فرزند تصور می‌کند که در هر تصمیمی، با مخالفت اجتماعی و بیرونی روبه‌رو خواهد شد. اصطلاحاً ترسو شده و قدرت ریسک بالا پیدا نخواهد کرد. «الْوَلَدِ سَيِّدٌ سَبْعَ سِنِينَ» این هفت سال اول است.

۱/۳. مرحله سوم تربیت انسان؛ آموزش و انتخاب الگو برای فرزند

هفت سال دوم، فرزند اصطلاحاً، غلام، آموزش‌گیرنده و عبد است. پدر و مادر در هفت سال دوم باید آموزش‌های اساسی را به فرزند خود منتقل کنند. عرض کردم، مهم‌ترین آموزشی که یک انسان تا آخر عمر به آن نیاز دارد، این است که الگوی خوبی را انتخاب کند. همان‌طور که دیروز محضر شما گزارش دادم بخش مهم خطبه غدیر را که پیامبر فرمود: «فَلْيَلِّغِ الْحَاضِرُ الْغَائِبَ وَ الْوَالِدُ الْوَلَدَ» باید مفهوم غدیر و پیغام غدیر را پدران تا روز قیامت به فرزندان خود منتقل کنند. چرا؟ زیرا فرزند به الگو احتیاج دارد، الگو یک فرد الهام‌بخش است و همه ما به این احتیاج داریم. در حال حاضر، ابی‌عبدالله علیه السلام که ما زیر خیمه او نشسته‌ایم و قدرت الهام‌بخشی دارد، برای ما پیام دارد. ممنون پدر و مادرهای خود هستیم که محبت اهل بیت را در دل‌های ما کاشتند. زندگی ما خیلی راحت‌تر است، زیرا ما یک سری شخصیت‌هایی را الگوی خود قرار داده‌ایم که این شخصیت‌ها از حیث علمی دارای علم خطاناپذیر هستند و اصطلاحاً خود گم‌گشته و اهل ضلالت نیستند. بنابراین هفت سال دوم، هفت سال مهمی است. بعضی از پدر و مادرها، فرزند خود را از هفت سال اول و دوم، وارد آموزش‌های فرعی می‌کنند. باید آموزش‌های اصلی را جدی گرفت.

۱/۴. مرحله چهارم تربیت انسان؛ نقش وزارت و شریک شدن فرزند در مدیریت کلان زندگی

هفت سال سوم، هفت سال وزارت، شریک شدن در مدیریت‌های کلان زندگی و یاد دادن زندگی به فرزندان، به صورت عملی است. نه به صورت تئوریک، که در هفت سال دوم بود. اصطلاحاً یک نوع رزمایش و طرح کادر است. اگر شما زندگی را در هفت سال سوم تمرین نکنید، زندگی شما به چالش کشیده می‌شود.

۱/۵. مرحله پنجم؛ شکل‌گیری شخصیت از سن استقلال تا چهل سالگی

بعد از سن استقلال تا چهل سالگی مرحله آخر شکل‌گیری شخصیت است. در حدیث آمده که انسان وقتی به سن چهل سالگی می‌رسد، شیطان به شانه او می‌زند و می‌گوید: «بَابِي أَنْتَ وَ أُمِّي»، تو دیگر هدایت نمی‌شوی.^۱ اگر آدم‌ها تا چهل سالگی یک فکری به حال خود نکنند بعد از چهل سالگی تغییر بسیار مشکل است. در حدیث است که خدا محاسبه را برای انسان‌هایی که از سن چهل سالگی عبور کرده‌اند، سخت‌تر می‌کند. زیرا انتظار می‌رود انسان در چهل سالگی، بفهمد برای چه پا به این دنیا گذاشته و باید چکار کند. این‌ها خلاصه‌ای از بحث‌های شب گذشته بود. ما باید این پنج دوره را درست مدیریت کنیم تا این فطرت به بلوغ رسد، شکفته شود، رشد پیدا کند و به مراتب بالای شخصیتی دست پیدا کند. اگر تربیت را دارای این مراحل بدانیم و این بحث را فعلاً همین‌جا به دلیل ضیق وقت، متوقف و به همین قدر اکتفا کنیم از این قسمت بحث به بعد دو سؤال مهم مطرح است که بنده سعی می‌کنم به این دو سؤال پردازم.

۱. و روی: إِذَا بَلَغَ الرَّجُلُ أَرْبَعِينَ سَنَةً وَ لَمْ يَتَّبِعْ مَسْحَ الشَّيْطَانِ وَ جِهَهُ بَيَّهٌ وَ قَالَ: يَا بِي وَ جَهٌ مَن لَّا يَفْلِحُ

چنانچه شخصی به سن چهل برسد و بسوی خدا بازگشت ننماید، شیطان پیشانی او را مسح نماید و گوید: پدرم فدای تو باد که دیگر رستگار نخواهی شد!

قمی، عباس (۱۳۵۹ ق)، سفینه البحار، قم: انتشارات اسوه (۱۴۱۴ ق)، جلد ۳، ص ۲۸۴

۲. معرفه‌الامام؛ علت اصلی و غایت برنامه چهل ساله تربیت انسان

سؤال اول اینکه قرار است آخر این چهل سال چه اتفاقی بیفتد؟ چه ابر مسئله‌ای را قرار است به انسان پیشنهاد کنند که انسان‌ها پنج دوره مدیریت شخصیتی را باید مواظبت کنند تا به آن نقطه برسند؟ همان طور که عرض کردم، آخر تربیت، پذیرش حق است. شاخص اینکه یک نفر درست تربیت و تزکیه شده یا اینکه دچار چالش شده، این است که او چقدر پایبند به حق است و چقدر حق را قلباً و عملاً می‌پذیرد، این شاخص اصلی است. مظهر حق در این عالم، امام معصوم است. پس اگر زندگی کسی به تربیت درست، سامان پیدا کند، در نهایت به معرفه‌الامام می‌رسد. به معیت و همراهی با امام توفیق پیدا می‌کند.

در اینجا سؤال این است که امام کیست که چهل سال باید مستعد دستیابی به معرفت او شد؟ امام کسی است که سرپرستی تکامل انسان را در عوالم بعد و در این عالم به عهده دارد.

۲/۱. امام؛ سرپرست تکامل انسان در هر دو عالم

۲/۱/۱. قبر؛ اولین منزل از عالم آخرت

این شاء الله همه‌ی شما و بنده، پا به عالم پر بهجت آخرت خواهیم گذاشت. در روایات ما گفته شده که در عالم آخرت، پنجاه منزل وجود دارد.^۲ این شاء الله می‌رویم و منزل به منزل عبور می‌کنیم. آن جا هم یک مرحله‌ی برای تکامل انسان تعریف شده، یک فرآیند تمهیدی تعریف شده که آدمی تزکیه شود تا به توفیق درک ربوبی و فهم بهشت نائل شود. اول این منازل قبر است. قبر چیست؟- آقا شما که درس خواندید تعریف آن را بگویید. «اول المنازل الآخرة»، اولین منزل آخرت است. در حدیث آمده که شب اول قبر، سخت‌ترین شب برای مؤمن است؛ بعد از شب اول قبر هر چه جلو می‌رود برای او آسان‌تر می‌شود. در حدیث آمده که شب اول قبر آسان‌ترین شب برای کافر است؛ هر چه جلوتر می‌رود شرایط برای او سخت‌تر می‌شود.^۳ همه ما این مرحله را طی خواهیم کرد. به مواردی که برای شب اول قبر به آن‌ها احتیاج دارید، فکر کنید. قبر یک منزل است، این شاء الله ملائکه‌ای، تابع این فهمی که در دنیا پیدا کردید، خدمت شما می‌رسند و اسم آخرتی برای شما تعیین می‌کنند. تابع آن فهمی که از ملکوت پیدا کردید، یک اسمی به شما می‌دهند، در عالم ملکوت بعد از شب اول قبر به آن اسم شما را می‌خوانند و صدا می‌کنند. اسم خاصی را تابع ظرفیت وجود خود پیدا می‌کنید و سپس به سمت منازل بعد حرکت می‌کنید.

۲. «عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ عَنْ أَبِيهِ وَ عَلِيِّ بْنِ مُحَمَّدٍ جَمِيعًا عَنْ الْقَاسِمِ بْنِ مُحَمَّدٍ عَنْ سَلِيمَانَ بْنِ دَاوُدَ الْمَنْقَرِيِّ عَنْ حَفْصِ بْنِ غِيَاثٍ قَالَ قَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام: فَإِنَّ لِلْقِيَامَةِ خَمْسِينَ مَوْفِقًا كُلُّ مَوْفِقٍ مِقْدَارُهُ أَلْفَ سَنَةٍ ثُمَّ تَلَا فِي يَوْمٍ كَانَ مِقْدَارُهُ أَلْفَ سَنَةٍ مِمَّا تَعُدُّونَ. امام صادق عليه السلام فرمود: برای قیامت پنجاه موقف (بازداشتگاه) است که مقدار هر موقفی هزار سال است. سپس این آیه را خواند: در روزی که اندازه‌اش هزار سال است از آن‌ها که شمار می‌کنید.»

کلینی، محمد بن یعقوب (۳۲۹ق)، الکافی، تهران: انتشارات دارالکتب الاسلامیه (۱۴۰۲ق)، ج ۸، ص ۱۴۳

۳. قَالَ النَّبِيُّ صلى الله عليه وآله إِنَّ الْقَبْرَ أَوَّلُ مَنَازِلِ الْآخِرَةِ فَإِنَّ نَجَا مِنْهُ فَمَا بَعْدَهُ أَيْسَرُ مِنْهُ وَ إِنْ لَمْ يَنْجُ مِنْهُ فَمَا بَعْدَهُ لَيْسَ أَقْلَ مِنْهُ. رسول خدا صلى الله عليه وآله می‌فرماید: قبر اولین منزل آخرت است. پس اگر از آن رهایی یابد آنچه که بعد از آن است راحت‌تر است و اگر از آن رهایی نیابد آنچه که بعد از آن است راحت‌تر از آن نیست.

مجلسی، محمد باقر بن محمد تقی (۱۱۱۰ق)، بحار الأنوار (ط - بیروت)، بیروت: انتشارات دار احیاء التراث العربی (۱۴۰۳ق)، جلد ۶، ص ۲۴۲

۲/۱/۲. اطلاعات از منازل
اخروی؛ لازمه سفر آخرت

مهم‌ترین منازل صراط است که اگر کسی از صراط عبور کرد، وارد بهشت می‌شود و اگر عبور نکرد به جهنم ملحق می‌شود. این منازل پیش روی ما است. کاش بنده وقت داشتم و هفت، هشت مورد از این منازل را بحث می‌کردم. عیناً مثل کسی که می‌خواهد به مسافرت برود. مثلاً به شما می‌گویند تا قم که می‌خواهید بروید، اگر از اتوبان بروید چند شهر سر راه شما است، فلان جا پمپ‌بنزین، فلان جا امامزاده و فلان جا یک چشمه‌ی خوب است؛ آنجا استراحت کنید. آدمی که به سفر می‌رود باید اطلاعات داشته باشد و گرنه دچار مشکل می‌شود و برای او چالش ایجاد می‌شود.^۴ نظام آموزشی به شما می‌گوید که قرار است به چه سفری بروید؟ این سفر قطعی است. یکی زودتر، یکی دیرتر، یکی با شهادت، یکی با مرگ معمولی، خدای ناکرده یکی کافر، یکی مؤمن، قطعی است. نمی‌خواهید وقت بگذارید سفر آخرت را مطالعه کنید؟ نظام آموزشی کشور باید کتاب‌های آخرت ۱، آخرت ۲، آخرت ۳ داشته باشد که ندارد. به مردم دروغ می‌گوید، به مردم می‌گوید زندگی شما همین هفتاد سال است. بعداً دست خالی می‌رویم.

۲/۱/۳. شفاعت اخروی؛
خروجی حضور در دستگاه امام
حسین علیه السلام

بعضی‌ها به خاطر سواد کم نمی‌فهمند عظمت دستگاه امام حسین علیه السلام به چیست؟ یکی از خروجی‌هایی که دستگاه امام حسین علیه السلام دارد، شفاعت در عالم آخرت است. شما خیلی باهوش و زرنگ هستید که برای اقامه‌ی عزای ابی‌عبدالله وقت می‌گذارید. در آن سفر اثرات لحظه‌ی حضورتان در این جلسات را درک می‌کنید. ما به اطلاعات جدی در مورد سفر آخرت، احتیاج داریم. لذا آنجا کسی این‌ها را بحث نمی‌کند. به نظر شما آیا این خیانت نیست؟ همه موضوعات ریاضی و فیزیک و زیست است؟ به عرایض بنده فکر کنید. ان‌شاءالله عالم قیامت و برزخ شما را ملاقات می‌کنم.

۲/۱/۴. نماز با اقبال؛ از راه‌های
تسهیل‌کننده گذر کردن از روز
قیامت

آیه قرآن می‌فرماید؛ فقط روز قیامت پنجاه هزار سال است.^۵ به سال‌هایی که ما زندگی می‌کنیم، روز قیامت پنجاه هزار سال است. بعضی‌ها به اندازه‌ی پنجاه هزار سال در قیامت معطل می‌شوند. آنجا رنج محض، فقر محض، گرسنگی و تشنگی محض است. چکار کنیم پنجاه هزار سال سریع بر ما بگذرد. این نیاز به بحث و گفتگو دارد. یکی از راه‌هایی که روز قیامت را بر مؤمن آسان می‌کند، نماز با اقبال خواندن است. پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم فرمود: «وَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ»، قسم به خدایی که جانم در دست اوست، قیامت مؤمن، به اندازه‌ی خواندن یک نماز چهار رکعتی طول می‌کشد.^۶ ولی یک نماز چهار رکعتی که انسان بداند دارد چه می‌کند و از سر اقبال باشد.

۴. ما یک سفر مطالعاتی دو ماه پیش به دزفول رفته بودیم. راه را وسط جنگل‌های دزفول گم کردیم. (برای کاری آنجا رفته بودیم) چهار روز سفر ما طول کشید و دو روز ما راه را گم کردیم. از مسیری رفتیم که حدود صد کیلومتر وسط جنگل‌های دزفول بودیم، بدون آب ماندیم و با قدرت لایزال الهی بیرون آمدیم و گرنه آن در عالم ملکوت و برزخ بودیم. آدم بدون اطلاعات به سفر برود دچار مشکل می‌شود.

انتقال از متن

۵. « تَعْرِجُ الْمَلَائِكَةُ وَالرُّوحُ إِلَيْهِ فِي يَوْمٍ كَانَ مِقْدَارُهُ خَمْسِينَ أَلْفَ سَنَةٍ » / سورة مبارکه معارج آیه ۴

« فرشتگان و روح (فرشته‌ی مخصوص) به سوی او عروج می‌کنند؛ در آن روز که مقدارش ۵۰ هزار سال است. »

۶. « رَوَى أَبُو سَعِيدٍ الْخُدْرِيُّ قَالَ: قِيلَ يَا رَسُولَ اللَّهِ مَا أَطْوَلَ هَذَا الْيَوْمَ فَقَالَ وَالَّذِي نَفْسُ مُحَمَّدٍ بِيَدِهِ إِنَّهُ لِيُخَفَّفُ عَلَى الْمُؤْمِنِ حَتَّى يَكُونَ أَخْفَ عَلَيْهِ مِنْ صَلَاةٍ مَكْتُوبَةٍ يُصَلِّيهَا فِي الدُّنْيَا:.. »

آخرت پنجاه منزل است و سپس این شاء الله وقتی وارد بهشت می‌شوید، آن‌جا نیز امام است که سرپرستی می‌کند. آن‌جا امام سرپرستی مؤمنین را به عهده دارد. در همه این منازل که عرض شد امام نقش محوری دارد، باید دنبال امام بروید تا این مسیر را طی کنید. شما در فضائل حضرت ابی‌الحسن الرضا علیه السلام خوانده‌اید. حضرت رضا علیه السلام فرمود: هر کس که با معرفت، زیارت من بیاید، سه موقع این زیارت را برای او جبران می‌کنم.^۷ اول، موقع مردن، وقتی جان از بدن در حال خروج است، وقتی تعلقات انسان در حال قطع شدن است، برای همه انسان‌ها شرایط سختی پیش می‌آید. یک اثر زیارت امام رضا علیه السلام، آسان جان دادن است. یک موقف دیگر که امام رضا علیه السلام کمک می‌کند، شب اول قبر است. یک موقف دیگری که امام رضا علیه السلام شفاعت مؤثر دارد، صراط است.

یک حدیث دیگری بخوانم و از این بحث عبور کنم، در روایت آمده، محبت حضرت زهرا علیها السلام صد موقف به داد انسان می‌رسد.^۸ محبت حضرت زهرا علیها السلام خیلی اثرات فنی در زندگی دنیا و آخرت انسان‌ها دارد.

این سؤال اول را بنده همین قدر اکتفا می‌کنم. یک جمله، می‌گویید امام چکار می‌کند؟ امام، سرپرستی تکامل انسان را در همه عوالم به عهده دارد. اگر کسی می‌خواهد خدا را بفهمد باید با امام حرکت کند. اگر کسی می‌خواهد زندگی دنیای او درست شود نیز باید با امام حرکت کند. ارزش دارد آدم برای خود و فرزند خود سرمایه‌گذاری کند، چهل سال کار کند و چنین شخصیتی را تشخیص دهد و مثل اهالی کوفه نشود. در زیارت ناحیه مقدسه برای شما خواندم، خیلی عبارت فنی است، حضرت ولی عصر علیه السلام وسط روضه و زیارت ناحیه مقدسه خطاب به امام حسین علیه السلام می‌فرماید: «السَّلَامُ عَلَيَّ

به پیامبر خدا صلی الله علیه و آله و سلم گفته شد: چه طولانی است آن روز، فرمودند: سوگند به آن که جانم در دست اوست، [آن روز] برای مؤمن، بسیار کم و کوتاه باشد تا جایی که از یک نماز واجبی که در دنیا می‌خواند، کوتاه‌تر است.»

مجلسی، محمد باقر بن محمد تقی، بحار الأنوار الجامعة لدرر أخبار الأئمة الأطهار، بیروت: دار إحياء التراث العربی (۱۴۰۳ ق)، ج ۷، ص ۱۲۳

۷. «و رَوَى حَمْدَانُ الدَّبَّوَانِيُّ عَنِ الرَّضَائِيِّ أَنَّهُ قَالَ مَنْ زَارَنِي عَلَى بَعْدِ دَارِي أُتِيْتُهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فِي ثَلَاثَةِ مَوَاطِنَ حَتَّى أُخْلِصَهُ مِنْ أَهْوَالِهَا إِذَا تَطَايَرَتِ الْكُتُبُ يَمِينًا وَ شِمَالًا وَ عِنْدَ الصَّرَاطِ وَ عِنْدَ الْمِيزَانِ.»

امام رضا علیه السلام می‌فرماید: هر کس من را در منزل دورم زیارت کند من نیز در سه موضع در روز قیامت به پیش او می‌آیم تا او را خلاصی بخشم؛ زمانی که کتاب‌ها را به چپ و راست افراد می‌دهند، در صراط و میزان

ابن بابویه، محمد بن علی (۲۸۱ ق)، من لا یحضره الفقیه، مصحح: غفاری، علی اکبر، قم: دفتر انتشارات اسلامی وابسته به جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، ج ۲، ص ۵۸۴

۸. «وَعَنْ سَلْمَانَ الْفَارِسِيِّ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ص يَا سَلْمَانَ مِنْ أَحَبِّ فَاطِمَةَ ابْنَتِي فَهُوَ فِي الْجَنَّةِ مَعِي وَ مَنْ أَبْغَضَهَا فَهُوَ فِي النَّارِ يَا سَلْمَانَ حَبِّ فَاطِمَةَ يَنْفَعُ فِي مِائَةِ مَوْطِنٍ أَيْسَرُ تِلْكَ الْمَوَاطِنِ الْمَوْتُ وَ الْقَبْرُ وَ الْمِيزَانُ وَ الْمَحْشَرُ وَ الصَّرَاطُ وَ الْمُحَاسِبَةُ فَمَنْ رَضِيَتْ عَنْهُ ابْنَتِي فَاطِمَةَ رَضِيَتْ عَنْهُ وَ مَنْ رَضِيَتْ عَنْهُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ وَ مَنْ غَضِبَتْ عَلَيْهِ فَاطِمَةُ غَضِبَتْ عَلَيْهِ وَ مَنْ غَضِبْتُ عَلَيْهِ غَضِبَ اللَّهُ عَلَيْهِ يَا سَلْمَانَ وَايْلَ لِمَنْ يَظْلِمُهَا وَ يَظْلِمُ دَرِيَّتَهَا وَ شِيَعَتَهَا»

سلمان می‌گوید: رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم فرمود: ای سلمان هر که دخترم فاطمه را دوست بدارد در بهشت در کنار من خواهد بود، و هر که او را دشمن بدارد در آتش جهنم خواهد بود. ای سلمان دوستی فاطمه در صد جایگاه به حال انسان سودمند است که راحت‌ترین آنها عبارت‌اند از: مرگ، قبر، میزان، سنجش، محشر، و پل صراط و حساب‌کشی؛ پس دخترم فاطمه از هر کس راضی باشد، من از او خوشنود می‌شوم و هر کس من از او راضی شوم خدا از او خرسند خواهد بود. و هر کس فاطمه از او خشمگین باشد، من بر او خشم می‌کنم و هر کس من بر او خشم کنم، خداوند بر او غضب می‌کند. ای سلمان وای بر کسی که به فاطمه و به فرزندان و شیعیانش ظلم و ستم کند!

مجلسی، محمد باقر بن محمد تقی، بحار الأنوار الجامعة لدرر أخبار الأئمة الأطهار، بیروت: دار إحياء التراث العربی (۱۴۰۳ ق)، ج ۲۷، ص ۱۱۶ و ۱۱۷

مَنَازِلِ الْبَرَاهِينِ»^۹ هر نوع برهانی، هر نوع علمی شما نیاز داشته باشید، منزل و مأوای آن برهان و علم، امام است. چیزی کم است؟ منتها اگر کسی معرفت امام پیدا نکند، امام امیرالمؤمنین علیه السلام در مدینه است، شخص دیگری خلافت جامعه‌ی اسلامی را بر عهده می‌گیرد و ضرر نیز می‌کند. امیرالمؤمنین علیه السلام أعلمُ الناس بود اما خانه‌نشین شد. این اتفاقات رقم می‌خورد بنابراین امام چنین جایگاهی دارد.

می‌گویید چرا ما باید این قدر به تربیت اهمیت دهیم؟ برای اینکه بتوانیم مع‌الإمام حرکت کنیم. قدر امام را بدانیم. امام یک شخصیت عادی نیست. ان شاءالله چند دور همه عوالم از امام حسین علیه السلام عذرخواهی خواهند کرد. آن وقت ظهور است؛ همه عذرخواهی می‌کنند که قدر امام حسین علیه السلام را ندانستند و به او کمک نکردند. فکر نکنید ما که اکنون هزار سال بعد از کربلا آمده‌ایم نمی‌توانستیم کمک امام کنیم. بنده سربسته عرض کردم، این برمی‌گردد به انتخابی که در عالم ذر و در عالم ماقبل این دنیا انجام داده‌ایم. اگر می‌بینید حبیب‌این مظاهر آن روز به سپاه حضرت ملحق شد به خاطر امتحان برتری بود که در عالم ذر داده بود. لذا در همان عصر متولد شد. اگر می‌بینید یک نفر شیعه، یک نفر یهودی، یک نفر مسیحی متولد می‌شود، فکر نکنید این‌ها جبر است. به خاطر انتخاب‌هایی است که در عالم قبل از این دنیا ما انجام داده‌ایم. با یک علم پیچیده‌ای ما را در تاریخ توزیع کرده‌اند و من ناراحتم که توفیق و فهم نداشتم که در دوره امام حسین علیه السلام باشم و به یاری حضرت بشتابم ولی خیلی خوشحالم که در دوره ولی عصر ارواحنا فداه هستیم.

۲/۳. معیت با امام؛ ماحصل انتخاب انسان‌ها با علم پیچیده در عالم ذر

اگر ما قدر امام خود را بدانیم ان شاءالله بشریت وارد وادی فهم امام می‌شود. همین را عرض کنم، کل رسالت جمهوری اسلامی و انقلاب اسلامی یک کلمه است، قبل از ظهور ولی عصر ارواحنا فداه سطح معرفت بشریت نسبت به این چهارده نفر را ارتقاء می‌دهد. هدف همه این حرکتی که امام شروع کرد همین بوده و بقیه فرع داستان است. اگر ما توانستیم تمدنی بسازیم که آن تمدن بتواند مشکلات بشریت را به نسبت بهتر کند، این ابزار گسترش معرفت امام است. این چنین بشریت وارد وادی مدیریت امام معصوم بر جامعه، به جای انتخاب‌شدگان سقیفه می‌شود.

۲/۴. ارتقا سطح فهم بشریت نسبت به چهارده معصوم؛ کل رسالت انقلاب اسلامی

شما شنیده‌اید ولی عصر ارواحنا فداه که ظهور می‌کنند انبیاء گذشته دهداران، یا به اصطلاح امروزی ها استانداران حضرت هستند. همه به کمک حضرت ولی عصر ارواحنا فداه، برمی‌گردند. دوره رجعت اتفاق می‌افتد، یک دوره‌ای پیش روی بشریت است که امام مدیر جامعه می‌شود.

۲/۵. تحقق مدیریت امام معصوم و انبیا بر جامعه، در دوره رجعت بعد از ظهور

وقتی امام بالای سر ما باشد این چنین شخصیت‌های ما سوخته نمی‌شود. مگر شخصیت به چالش کشیده شده چه شاخصه‌ای دارد؟ یک شاخصه آن همین ۴۲ در صد طلاق شهر تهران است. آدم این قدر ضعیف؟! نتواند با همسر خود تعامل کند؟! زن‌ها کاملاً العاطفه یعنی دریای محبت هستند،

۲/۶. شخصیت‌های به چالش کشیده شده زنان و مردان در ارتباطات خانوادگی؛ نمونه تبعات مدیریت و آموزش

دولت‌های مدرن

۹. أَلْسَلَامُ عَلَى يَعْسُوبِ الدِّينِ، أَلْسَلَامُ عَلَى مَنَازِلِ الْبَرَاهِينِ، أَلْسَلَامُ عَلَى الْأُئِمَّةِ السَّادَاتِ.

«سلام بر پیشوای دین، سلام بر آن جایگاه‌های براهین و حجج الهی، درود بر آن پیشوایان سرور.»

اما یک مرد بی‌عرضه و ضعیف هر روز با زن خود دعوا می‌کند، او که معدن محبت است، چرا نمی‌توانید از محبت استفاده کنید؟ خانم‌ها بعضی وقت‌ها از دست شوهران خود ناراحت می‌شوند، می‌خواهند عیبی را اصلاح کنند، می‌زنند شخصیت شوهر خود را متلاشی می‌کنند. خواهان گرامی، مرد خانه مثل شیشه است. اگر زدید و شکستید به هر گوشه‌ او دست بزنید، دستت پاره می‌شود. هیچ‌وقت شخصیت مرد خود را به چالش نکشید. ابهت مرد باید در خانه حفظ شود. از محبت خود برای اصلاح استفاده کنید با محبت مار را می‌شود از سوراخ بیرون کشید. آن وقت خانم‌ها چنین ابزاری دارند و سراغ کارهای دیگر می‌روند. راحت می‌توانند مردها را خاضع کنند. کسی به آن‌ها آموزش نمی‌دهد، وقتی بنده می‌گویم توسعه ما را سوزانده، دولت مدرن ما را به چالش کشیده، یک مورد آن همین است. یک فکری به حال خود کنید. این‌شاءالله دوره ظهور ولی عصر ارواحنا فداه می‌آید.

بنده مزده‌ای دهم تا قلب شما خوشحال شود. در روایت آمده که اهالی آخرالزمان، آن‌هایی که معرفه‌الامام پیدا می‌کنند، **أَفْضَلُ كُلِّ زَمَانٍ** هستند و خیلی با فضیلت است.^{۱۰} من و شما توفیق پیدا نکردیم چهره‌ منور پیامبر صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ خود و رفتارهای امام حسین عَلَيْهِ السَّلَام را ببینیم ولی قبول کردیم که آن‌ها برترین آدم‌های روی کره‌ی زمین و عوالم هستند و این خیلی ارزش دارد. بیایید تلاش کنیم حکومت را به این چهارده نفر بازگردانیم. خیلی درد عجیبی اتفاق افتاده، یک نفری **مَنْزِلُ الْبِرَاهِينِ** است، علم اول و آخر نزد اوست. امیرالمؤمنین عَلَيْهِ السَّلَام در مدینه که حرکت می‌کردند همزمان عوالم را اداره می‌کردند، مردم تشخیص نمی‌دادند که این آقا ارزش فداکاری دارد. این خسارت نیست؟! چه کسی ضرر کرد؟ امیرالمؤمنین یا ما؟ تا وارد عالم آخرت نشدیم جلوی این خسارت را بگیریم. این سؤال اول، بنده خواستم جواب دهم تا بحث تکمیل شود.

۲/۷. رسیدن عده محدودی به معرفه‌الامام؛ نتیجه جدی نگرفتن تربیت مبتنی بر مفاهیم اسلامی

بنابراین اگر کسی در ذهن او است که چرا باید تربیت این قدر طول بکشد و این همه دقت دارد، به‌خاطر این است که امام مقام بلندمرتبه‌ای دارد. دیده‌اید در این رشته‌های دانشگاهی - بی‌بخشید مثال بنده رکیک است اما محضر شما بگویم - مثلاً همه به آن رشته‌های بالای دوره P.H.D نمی‌رسند، همه بورس نمی‌شوند، یک جمعیتی به آن بالا می‌رسند، حال اگر تربیت را جدی نگیریم، یک جمعیت محدودی به معرفه‌الامام می‌رسند. یک امام خمینی عَلَيْهِ السَّلَام پیدا می‌شود که اگر همه‌ی عالم روبه‌روی او قرار می‌گرفت، اگر امیرالمؤمنین عَلَيْهِ السَّلَام از یک راه دیگری می‌رفت، امام خمینی عَلَيْهِ السَّلَام دنبال

۱۰. الإمام الباقر عَلَيْهِ السَّلَام: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ذَاتَ يَوْمٍ وَعِنْدَهُ جَمَاعَةٌ مِنْ أَصْحَابِهِ: اللَّهُمَّ لَقِّنِي إِخْوَانِي — مَرَّتَيْنِ — فَقَالَ مَنْ حَوْلَهُ مِنْ أَصْحَابِهِ: أَمَا نَحْنُ إِخْوَانُكَ يَا رَسُولَ اللَّهِ؟ فَقَالَ: لَا، إِنَّكُمْ أَصْحَابِي، وَإِخْوَانِي قَوْمٌ مِنْ آخِرِ الزَّمَانِ آمَنُوا بِي وَلَمْ يَرَوْنِي... لَأَحَدُهُمْ أَشَدُّ بَقِيَّةً عَلَى دِينِهِ مِنْ خَرَطِ الْقَتَادِ فِي اللَّيْلَةِ الظُّلْمَاءِ، أَوْ كَالْقَابِضِ عَلَى جَمْرِ الغَضَى، أَوْ لَيْثِكَ مَصَابِيحِ الدُّجَى، يَنْجِيهِمُ اللهُ مِنْ كُلِّ فِتْنَةٍ غَيْرَاءٍ مُظْلِمَةٍ.

امام باقر عَلَيْهِ السَّلَام: روزی پیامبر خدا در حالی که گروهی از یاران در نزدش بودند، دوبار فرمود: «خدایا! مرا به دیدار برادرانم برسان». فردی از یارانش گفت: ای پیامبر خدا! آیا ما برادرانت نیستیم؟ فرمود: «خیر. شما یاران منید و برادران من، مردمانی اند در آخرالزمان که مرا ندیده‌اند؛ اما ایمان آورده اند ... برای هر کدامشان پایداری در دین، از با دست خرد کردن خار مغیلان در شب تیره، سخت تر است یا همچون کسی است که اخگر شوره گز را در کف نگه دارد. اینان، چراغهای تابان در دل تاریکی اند. خداوند، آنان را از هر فتنه غبارآلود و شبگون، نجات می‌بخشد».

صفا، محمد بن حسن (۲۹۰ ق)، *بصائر الدرجات فی فضائل آل محمد صلی الله علیهم*، قم: انتشارات مکتبه آیه الله المرعشی النجفی، جلد ۱، ص ۸۴

ایشان می‌رفت، در عمل نیز نشان داد. یک آیت‌الله خامنه‌ای وجود دارد که چنین حالتی پیدا می‌کند. اما اگر ما آمدم فضای جدی معرفه‌الإمام را فربه کردیم آن وقت تولید انبوه اتفاق می‌افتد، آدم‌هایی که پای امام می‌ایستند و آن وقت پای امام ایستادن یعنی حل شدن مشکلات اقتصادی، امنیتی، تربیتی و فربه شدن نظام خانواده از حیث عواطف و روابط، امام یعنی همه چیز، امام یعنی دنیا، آخرت، علم، محبت، امنیت، امام این است.

سیستم آموزشی ما این موضوعات را می‌فهمد؟ نظام آموزش و پرورش کشور ما اصلاً در این فضاها است؟ همه آن ریاضی و فیزیک و زیست است. همه‌ی آن knowledge is power است. هرچه به او می‌گوییم برادر «أَلْعِلْمُ سُلْطَانٌ»، این کلمه سلطان را دقت کنید، سلطان یک کلمه با معنای روشن دارد یعنی کسی که مسلط است و تسلط در حوزه روابط انسانی است. مثلاً کسی که الان نماینده مجلس است، تسلط دارد. پدر خانواده و مدیر مدرسه تسلط دارد؛ به معنای کلمه سلطان دقت کنید! حضرت امیرالمومنین علیه السلام می‌فرماید: «أَلْعِلْمُ سُلْطَانٌ»، علم در حوزه روابط انسانی، نظام روابط انسانی را طبقه‌بندی می‌کند. چه کسی مسلط باشد و چه نباشد علم این است، نه اینکه علم knowledge is power، در طبیعت تصرف کنیم. بله «ما خَلَاهُنْ فَضْلٌ»^{۱۱}، آن فضل است نه علم. البته بنده در مقام تقیه هستم و گرنه بحث‌های دیگری را نیز می‌گفتم. این را کنار بگذاریم.

۲/۷/۱. عدم فهم تفاوت علم سلطان با علم فضل؛ ثمره عدم جدی گرفتن تربیت در نظام آموزشی فعلی

۳. خانواده؛ تنها نهاد متکفل تربیت از نظر تفکر اسلامی

سؤال دوم که باید به آن توجه کنیم: این تربیت را چه کسی مدیریت کند؟ این تربیت با این عظمت و پیچیدگی‌ها را به چه کسی تحویل دهیم؟ اصطلاحاً چه نهادی تربیت را به عهده بگیرد؟

مثلاً الان بخشی از هفت سال اول به مهدکودک‌ها در دنیای مدرن واگذار می‌شود، چه اتفاقی می‌افتد؟ بگذارید کمی بحث کنیم. هفت سال اول، هفت سال وابستگی فرزند به پدر و مادر است. پدر و مادر همه چیز فرزند - به اصطلاح ربّ فرزند- هستند، فرزندان فکر می‌کنند پدر و مادر ربّ آنها است^{۱۲} و وابستگی خیلی جدی دارد. مادر بزرگواری به هر بهانه‌ای، مثلاً اینکه باید شاغل باشد، فرزند خود را در مهدکودک می‌گذارد. چه اتفاقی می‌افتد؟ فرزند او از درون متلاشی می‌شود ولی نمی‌تواند بیان کند، اضطراب او را فرامی‌گیرد و او به خاطر اینکه عقل ندارد، نمی‌تواند این اضطراب را تبدیل به کلمات کرده و تحلیل کند و سپس برای شما بازگو کند. دعوت می‌کنم همین روزها یک آزمایش

۳/۱. ایجاد اضطراب در کودکان؛ ماحصل عدم سرپرستی کامل و دور شدن از پدر و مادر در هفت سال نخست زندگی

۱۱. قَالَ النَّبِيُّ ﷺ: إِنَّمَا الْعِلْمُ ثَلَاثَةٌ آيَةٌ مُحْكَمَةٌ أَوْ فَرِيضَةٌ عَادِلَةٌ أَوْ سُنَّةٌ قَائِمَةٌ وَمَا خَلَاهُنَّ فَهُوَ فَضْلٌ.

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله می‌فرماید: علم سه چیز است: آیه محکم و فریضه عادل و سنت برپا شده و غیر از آن فضل است.

کلینی، محمد بن یعقوب (۳۲۹ ق)، الکافی، تهران: انتشارات دارالکتب الإسلامیة (۱۴۰۷ ق)، جلد ۱، ص ۳۲

۱۲. رُوِيَ أَنَّهُ قَالَ بَرُّوْا أَوْلَادَكُمْ وَأَحْسِنُوا إِلَيْهِمْ فَإِنَّهُمْ يَطْنُونَ أَنْكُمْ تَرْزُقُونَهُمْ.

از حضرت رضا علیه السلام روایت شده است: به فرزندان خود نیکی کنید و به آنها احسان کنید چرا که آنها فکر می‌کنند که شما آن‌را را روزی می‌دهید.

مجلسی، محمد باقر بن محمد تقی (۱۱۱۰ ق)، بحار الأنوار (ط - بیروت)، بیروت: انتشارات دار إحياء التراث العربي (۱۴۰۳ ق)، جلد ۷، ص ۷۷

ساده را انجام دهید، خواهش می‌کنم دقت کنید تا معلوم شود چه اتفاقی دارد برای فرزندان ما می‌افتد. می‌دانید در هفت سال اول فرزند بسیار به بازی علاقه‌مند است، بازی همه چیز فرزند و کودک است، بچه خود را به پارک ببرید، در پارک دو ویژگی وجود دارد، یکی اسباب‌بازی‌های متنوع، یکی هم‌سن و سال‌هایی برای فرزند شما وجود دارد؛ یعنی خیلی محیط جذاب است، فرزند خود را بفرستید تا سوار اسباب‌بازی‌ها شود، صد تا دویست متر کنار بایستید. هر سی ثانیه یکبار، هر یک دقیقه یکبار، فرزند به پدر و مادر نگاه می‌کند و اسم پدر و مادر خود را می‌آورد؛ یعنی با اینکه در محیط جذاب قرار گرفته، وحشت او را می‌گیرد که از پدر و مادر جدا نشود. ببینید این اتفاق حتی در یک ساعت پارک رفتن، می‌افتد. فرزند در هفت سال اول اگر خصوصاً مادر خود را نبیند، خیلی مضطرب می‌شود. آن وقت ما بچه خود را چند ساعت در روز، هر روز به مهدکودک تحویل می‌دهیم. حال فرض کنید، خانم و آقای که در مهدکودک هستند، اساساً خیلی مهربان باشند. اتفاقات درونی فرزند را چه کسی تحلیل می‌کند؟ بعد نیز انتظار دارید بچه شما آدم شجاعی از آب دربیاید؟ آدم محکمی از آب دربیاید؟ این اتفاقات در حال وقوع می‌باشد و هر روز نیز تکرار می‌شود و میوه‌های دولت مدرن است. دولت مدرن معیشت عادلانه را نمی‌تواند تنظیم کند لذا پدر و مادرها، هر دو به سمت شاغل شدن می‌روند و اولین قربانی، تربیت فرزند خود آن‌ها است. نمی‌شود نهاد تربیت را غیر از خانواده تعریف کرد. **تنها نهادی که از نظر تفکر اسلامی متکفل تربیت می‌باشد، نهاد خانواده است.**

۳/۲. مشکل بزرگ حلقه‌های تربیتی صالحین؛ القاء جایگزینی به عنوان نهاد اصلی امر تربیت به جای خانواده

الآن دیده‌اید در مساجد ما حلقه‌های صالحین برقرار می‌باشد، حلقه‌های صالحین طرح خوبی است و در راستای کارهای تربیتی فعالیت می‌کند ولی یک عیب بزرگ دارد، آن عیب بزرگ این است که تلقی می‌شود که حلقه‌های صالحین نهاد تربیتی اصلی هستند. دیده‌اید پدر و مادرها وقتی به مدرسه می‌روند، مدیر و معلم فرزند خود را مؤاخذه می‌کنند که چرا فرزند من این‌چنین شده است؟! اصلاً دنیا برعکس شده! مردم واقعاً فکر می‌کنند تربیت به عهده مدرسه، حلقه صالحین و مهدکودک است. تربیت وظیفه اصلی پدر و مادر است.

۳/۳. تحقق تربیت متعالی؛ ماحصل مدیریت، احساس دلسوزانه و با محبت مادران

چرا نهاد اصلی تربیت، نهاد خانواده است؟ زیرا غیر از پدر و مادر هیچ نهادی امکانات مورد نیاز برای شکل دادن به شخصیت را ندارد. مهم‌ترین ابزار تربیت دلسوزی و محبت است. اگر می‌خواهید روی یک نفر تأثیر بگذارید، زمان تربیت خیلی باید با محبت و با صفا باشید. با صفا تر از مادر کجا پیدا می‌شود؟ شما نمونه‌ی مادر را می‌توانید تصور کنید؟! مادرها موجودات عجیبی هستند. مادر کلمه مقدسی است، مقدس‌ترین کلمات همین کلمه مادر است حتی اگر شما می‌خواهید معرفه‌الامام نیز پیدا کنید، بخش اصلی آن محصول مدیریت مادران است.

۳/۴. عظمت ارزشمندی تربیت و تولید انسان برای زنان، فراتر از اشتغال در محیط خارج خانه

زن‌ها موجودات قدرتمندی هستند، خصوصاً وقتی کامل شده و مادر می‌شوند و کار با عظمتی انجام می‌دهند. تولید انسان و تولید اخلاق خیلی کار بزرگ و با عظمتی است. آن وقت خانم‌ها را از محیط منزل خارج می‌کنیم و آن‌ها را در بیرون شاغل می‌کنیم، البته خانم‌ها اختیار دارند، می‌توانند در بیرون منزل شاغل شوند ولی آیا توجه دارند که هیچ‌کاری در این عالم به اندازه تولید اخلاق و تولید انسان

در این عالم ارزش ندارد؟! مثلاً در یک محیط اداری خانم‌ها را برای تایپ کردن و انجام کاری، استخدام می‌کنند ولی آن کار اصلی را از دست می‌دهند، البته اجر خود آن‌ها کم شده و فرزند آن‌ها نیز از لحاظ شخصیتی متلاشی می‌شود.

این اتفاقات در حال وقوع است ولی آیا توجه سازمان برنامه و بودجه ما به این حرف‌ها است؟! خودتان فکر کنید؛ از سال ۱۳۲۷ که سازمان برنامه و بودجه در ایران اولین برنامه خود را نوشته تا امروز، یازده برنامه توسعه نوشته شده است. غیر از این آخری که تصویب نشد و محصول به مصاف رفتن جبهه الگوی پیشرفت اسلامی است و جلوی انحراف در حوزه برنامه‌ریزی را برای اولین بار تا حدودی گرفت^{۱۳}، ده برنامه توسعه نوشته شده است. بروید مطالعه کنید و ببینید اصلاً این موضوعات در آن وجود دارد یا همه موضوعات آن ضد خانواده است؟! بنده در اینجایی که نشسته‌ام و با شما صحبت می‌کنم، دعوای سیاسی ندارم که مثلاً بنده جزو سفلی باشم و فلان جناح علیا باشد! بنده طرفدار استقلال باشم آن‌ها طرفدار پیروزی باشند. دعوای زید و عمرو نیست، **دعوای فکری** است. چرا این سازمان برنامه و بودجه از لحاظ تحلیلی فلج است؟ زیرا نیازهای زندگی مردم را نمی‌تواند مدیریت کند و باید عوض شود. بنده همین‌جا، از طریق هیئت شما می‌گویم؛ قبلاً به جناب آقای نوبخت هم گفته‌ام، ما پشت دروازه‌های سازمان برنامه و بودجه خیمه زده‌ایم و خیمه و خرگاه خود را بر نمی‌داریم.

۳/۵. تقابل جبهه الگوی پیشرفت اسلامی و سازمان برنامه و بودجه مبتنی بر تفکر برنامه‌ریزی کشور

آن کسی که باید اصلاح شود و شر خود را از سر زندگی مردم بردارد، برنامه‌ریزی مبتنی بر توسعه غربی است. کشور باید با الگوی پیشرفت اسلامی اداره شود و این آقایان باید بفهمند که این حرف، حرف سیاسی نیست. بنده نه جزو این جناح و نه جزو آن جناح هستم، بنده یک طلبه حوزه علمیه قم می‌باشم، حرف اصلی بنده این است، راه حل مشکلات مردم در کمبریج و ماساچوست (MIT) و فلان دانشگاه غربی نیست. راه حل مشکلات مردم در سازمان‌های بین‌المللی، یونسکو و یونیسیف^{۱۴} نیست و WHO^{۱۵} نمی‌تواند سلامت ملت ایران را تامین کند. سازمان‌های بین‌المللی، سازمان‌های علیلی هستند و فلج تحلیلی دارند. یک سری مسائل را اصلاً نمی‌بینند، راه حل مسائل ملت ایران در حوزه علمیه قم است.^{۱۶}

۳/۵/۱. حوزه علمیه؛ ارائه دهنده راه حل مسائل ملت ایران در عوض نظریات غربی و سازمان‌های بین‌المللی

۱۳. مجلس نهم و دهم هر کدام ی بار کلیات لایحه برنامه پنج ساله ششم کشور را رد کردند.

۱۴. صندوق کودکان ملل متحد (United Nations emergency Children's Fund) که بیشتر به نام اختصاری آن (UNICEF) یونیسیف خوانده می‌شود، برای فراهم کردن غذای اضطراری و خدمات بهداشتی-درمانی برای کودکان در کشورهای که در اثر جنگ جهانی دوم تخریب شده بودند، ایجاد شد. در ۱۱ دسامبر ۱۹۴۶ به توصیه شورای اقتصادی و اجتماعی ملل متحد و تصویب مجمع عمومی سازمان ملل متحد ایجاد شد. البته باید توجه داشت که این همه نهادهای بین‌المللی تحت سیطره قدرت‌های جهانی هستند و در راستای هدف‌های آن‌ها قدم بر می‌دارند.

۱۵. سازمان بهداشت جهانی (WHO) یکی از آژانس‌های تخصصی سازمان ملل متحد است که نقش یک مرجعیت سازمان‌دهنده را بر بهداشت جامعه جهانی ایفا می‌کند.

۱۶. ذیل این مسئله تا حالا ده بار مناظره و صدها گفتگو کرده‌ام، به همه ایران سفر کردم، با اکثر نخبگان وارد گفتگو شدم، ده‌ها جلد کتاب با دوستان خود نوشته‌ایم و صدها جلد دیگر نیز خواهیم نوشت. از اصفهان نیز شروع به صحبت با مردم کرده‌ایم. اولین باری است که بنده رسماً وارد صحبت با مردم خوب خود می‌شوم. به چه دلیل؟ به دلیل فرمان آتش به اختیار ولی فقیه است.

دستگاه‌های اصلی و دولت مدرن نظام از لحاظ تحلیلی فلج است. هر چه به او می‌گوییم طلاق کشور در حال افزایش است، نمی‌فهمند. زمان برنامه ششم که ما بحث می‌کردیم، طلاق در تهران ۳۸ درصد بود. به آقایان التماس کردیم، یک کاری طراحی کنند، گوش نکردند و الآن طلاق تهران ۴۲ درصد است. چرا با آسایش مردم بازی می‌کنید؟ چرا حاضر نیستید از برنامه‌های غلط خود دست بردارید؟ چرا با تئوری‌های غربی مثل وحی منزل برخورد می‌کنید؟ تا کی قرار است این روال غلط ادامه پیدا کند؟ باید فکری به حال این کرد. نهاد خانواده نهاد اصلی تربیت است بنابراین به آن کمک کنید تا سرپا بایستد. اگر خانواده را از دست دهیم همه‌چیز را از دست داده‌ایم. خود ما نیز باید آستین بالا بزنیم و یک فکری به حال خود کنیم. یک کاری نیز باید در عرصه حکومت انجام دهیم و باید جلو برود. اگر حرف بنده بدون استدلال است، فردا بیایند بگویند. اگر ما برهان نداریم، بگویند. اگر برهان وجود دارد، همراهی کنند.

چرا **نهاد اصلی تربیت، نهاد خانواده** است؟ زیرا خانواده معدن **رفق و محبت** است. این جمله‌ی آخر را عرض کنم و بعد فردا نحوه تقویت خانواده را بحث می‌کنیم. جمله آخر را عرض کنم، انسان‌ها بیش از این که به آب و غذا احتیاج داشته باشند، به فکر و رفق احتیاج دارند. اگر کسی از محبت محروم شد، عقده‌ای می‌شود. شخصیت او به چالش کشیده می‌شود، محبت غذای دائمی انسان‌ها است.

اگر خانواده را بگیرد، محیطی برای اعمال رفق وجود نخواهد داشت. می‌شود هندوانه، بیسکویت و گوشت را از مغازه‌ها خرید اما محبت را نمی‌توان در خیابان‌ها تهیه کرد. محبت فقط یکجا به دست می‌آید، در نهاد خانواده این حرف‌ها یا علمی هستند یا علمی نیستند. اگر علمی هستند، سازمان برنامه و بودجه کشور، اخبارت کند، تواضع کند، دست از استکبار بردارد.

یک موضوع مهم دیگری که همه آدم‌ها به آن احتیاج دارند، فکر است. اگر آدم‌ها **اهل فکر** نباشند، چالش درست می‌کنند. آدم احمق پیچیده‌ترین شر عالم است. فرض کنید خدای ناکرده یک احمقی همسر شما شود، می‌خواهید چکار کنید؟ اصلاً چه می‌شود کرد؟ اگر یک احمقی رفیق آدم شود، این‌ها مصیبت‌های کمی نیستند. بنده در جلسه‌ی اول عرض کردم والله بمب اتم در یک شهر بخورد اثر کمتری نسبت به این دارد که فکر آدم به چالش کشیده شود. شانزده هزار ساعت برود در جایی درس بخواند سپس به او نگویند که عوالم آخرت در پیش است و باید بروید و خود را آماده کنید. شخص بالاخره می‌میرد و از این دنیا می‌رود، متوجه می‌شود که دست او خالی است، چه کسی می‌خواهد جواب دهد؟ بعضی گناهان خیلی بزرگ هستند. نظام آموزشی دارد این کارها را می‌کند.

فکر و رفق برای انسان از آب و غذا مهم‌تر است. فکر و رفق در خانواده به دست می‌آید. هرگاه خواستید به صورت ساده معادله پیشرفت را در ذهن خود تصور کنید، بنویسید: **فکر ضرب در رفق**،

۳/۶/۳. لازمه تحفظ خانواده،
تحقق معادله پیشرفت فکر
ضرب در رفق

رفق ضرب در فکر، این معادله ساده پیشرفت است. در کدام نهاد این معادله در جریان است؟ نهاد خانواده. بنابراین تکلیف این است که نهاد خانواده را حفظ کنیم، با چنگ و دندان هم که شده آن را حفظ کنیم. **إن شاء الله** دولت مدرن سر عقل می‌آید و به کمک می‌آید ولی به هر حال ما باید این را حفظ کنیم.^{۱۷} بنابراین فراموش نکنید فردا سؤال چیست؟ چگونگی تقویت نهاد خانواده. بنده **إن شاء الله** در دو شب آینده چگونگی تقویت خانواده را بحث می‌کنم.^{۱۸}

والحمد لله رب العالمین

۱۷. از فردا شب بحث‌ها کاملاً عملیاتی خواهد شد. تا الان بنده توضیح دادم که چه مشکلی داریم و باید چه کار کنیم. از فردا بحث می‌کنم که سازمان برنامه و بودجه کشور باید چه کار کند که نهاد خانواده تقویت شود؟ از برادر عزیزم آقای نوبخت دعوت می‌کنم، گفتگوی با قم را بپذیرد. اگر راه حل پیدا نکرد دوباره به کمبریج و ماساچوست برگردد، اشکالی ندارد، دوباره برود MIT راه حل بیابد. از دولت محترم دوازدهم دعوت می‌کنم، از همه نخبگان دانشگاه اصفهان و جاهای دیگر، دعوت می‌کنم، گفتگو راجع به الگوی پیشرفت اسلامی را بپذیرند. کار سختی نیست، اجازه دهید گفتگو کنیم. به این هیئت بزرگوار نگاه کنید، خدا مدیران این هیئت را رحمت کند، پنج شب اجازه دادند راجع به این موضوع گفتگو شود. چه اشکالی دارد فلان دانشگاه نیز در اصفهان اجازه دهد این گفتگوها راه بیفتد؟ نباید ما از گفتگو بترسیم. ما باید اجازه دهیم در کشور گفتگو اتفاق بیفتد. همه نیز مواظبت کنید، برچسب قبیلله‌ای و جناح بازی و این‌ها به این بحث‌ها نخورد. ما در هیئت انصارالحسین علیه السلام شهر اصفهان یک حرف داریم: این تفکرات حوزه برنامه‌ریزی پوسیده هستند. باید یک فکر جدید کرد. دعوت به تفکر امر بدی است؟! چرا بعضی‌ها بدشان می‌آید؟ دیشب هنوز منبرها تمام نشده، وقتی رفتیم، دوستان برای من فرستاده‌اند که فلان رسانه اعتراض کرده است. برای چه اعتراض می‌کنید؟ مگر ما اینجا چه گفته‌ایم؟!!!! داریم می‌گوییم خانواده را تقویت کنید. این آدم‌ها چرا اینقدر بی‌منطق هستند؟ چرا تمسخر می‌کنید؟ اگر قرار است برای کسی چالش ایجاد شود، آن شخص شما هستید که فکر می‌کنید همه‌ی مسائل در غرب حل می‌شود. ما اتفاقاً آدم‌های عاقلی هستیم، می‌گوییم چهارده نفر در عالم علم اول و آخر دارند، بقیه علم خطاپذیر دارند، ممکن است یک جای آن درست و یک جای آن غلط دربیاید. بیایید کمک کنید و به این گفتگوها دعوت کنید تا جلو برود.

انتقال از متن

۱۸. بنده بیش از این توفیق ندارم خدمت شما باشم، برادر فاضلم جناب آقای هادی پور می‌خواهند افاضه کنند. اگر این گفتگوها ادامه پیدا می‌کرد، بنده راه حل‌ها را تا ده، چهل و حتی دویست شب نیز می‌توانستم توضیح دهم. یکدفعه نگویند که کلی‌گویی می‌کند! داستان کلی‌گویی نیست. ما داریم در قم برنامه هفتم کشور را از اول تا آخر، از مبانی نظری تا محاسبات اقتصادسنجی می‌نویسیم. شاگردی امام صادق علیه السلام این گونه است. شما هم بروید شاگردی هگل، دکارت، هایدگر، گادامر را کنید و بخوانید. بنده نیز قال الصادق علیه السلام می‌خوانم، سپس می‌آییم مباحثه می‌کنیم ببینیم مردم کدام را می‌پذیرند؟ ببخشید این آخر بنده عصبانی شدم، حرف‌های بی‌منطق می‌نویسند. ما داریم راجع به خانواده صحبت می‌کنیم، برمی‌دارد تیتراژ غلط میزند، یک حرف غلط را مطرح می‌کند. امیدوارم اجازه دهند گفتگوها در حالت عادی جلو برود.

انتقال از متن

فهرست تفصیلی

۱. از انتخاب همسر تا چهل سالگی فرزند؛ مراحل پنجگانه تربیت انسان ۳۵
- ۱/۱. مرحله اول تربیت انسان؛ انتخاب همسر تا تولد فرزند ۳۵
- ۱/۲. مرحله دوم تربیت انسان؛ هفت سال سروری فرزند ۳۵
- ۱/۳. مرحله سوم تربیت انسان؛ آموزش و انتخاب الگو برای فرزند ۳۶
- ۱/۴. مرحله چهارم تربیت انسان؛ نقش وزارت و شریک شدن فرزند در مدیریت کلان زندگی ۳۶
- ۱/۵. مرحله پنجم؛ شکلگیری شخصیت از سن استقلال تا چهل سالگی ۳۶
۲. معرفه‌الامام؛ علت اصلی و غایت برنامه چهل ساله تربیت انسان ۳۷
- ۲/۱. امام؛ سرپرست تکامل انسان در هر دو عالم ۳۷
- ۲/۱/۱. قبر؛ اولین منزل از عالم آخرت ۳۷
- ۲/۱/۲. اطلاعات از منازل اخروی؛ لازمه‌ی سفر آخرت ۳۸
- ۲/۱/۳. شفاعت اخروی؛ خروجی حضور در دستگاه امام حسین علیه السلام ۳۸
- ۲/۱/۴. نماز با اقبال؛ از راه‌های تسهیل‌کننده گذر کردن از روز قیامت ۳۸
- ۲/۱/۵. شفاعت سهگانه علی ابن موسی الرضا علیه السلام در موقع مرگ، شب اول قبر و صراط؛ در صورت زیارت با معرفت ایشان ۳۹
- ۲/۱/۶. شفاعت حضرت زهرا (س) در صد موقف؛ ثمره محبت به ایشان در طول زندگی ۳۹
- ۲/۲. جایگاه امام؛ منزل و مأوای هر نوع برهان علمی ۳۹
- ۲/۳. معیت با امام؛ ماحصل انتخاب انسانها با علم پیچیده در عالم ذر ۴۰
- ۲/۴. ارتقا سطح فهم بشریت نسبت به چهارده معصوم؛ کل رسالت انقلاب اسلامی ۴۰
- ۲/۵. تحقق مدیریت امام معصوم و انبیا بر جامعه، در دوره رجعت بعد از ظهور ۴۰
- ۲/۶. شخصیت‌های به چالش کشیده‌شده زنان و مردان در ارتباطات خانوادگی؛ نمونه تبعات مدیریت و آموزش دولت‌های مدرن ۴۰
- ۲/۷. رسیدن عده محدودی به معرفه‌الامام؛ نتیجه جدی نگرفتن تربیت مبتنی بر مفاهیم اسلامی ۴۱
- ۲/۷/۱. عدم فهم تفاوت علم سلطان با علم فضل؛ ثمره عدم جدی گرفتن تربیت در نظام آموزشی فعلی ۴۲
۳. خانواده؛ تنها نهاد متکفل تربیت از نظر تفکر اسلامی ۴۲
- ۳/۱. ایجاد اضطراب در کودکان؛ ماحصل عدم سرپرستی کامل و دور شدن از پدر و مادر در هفت سال نخست زندگی ۴۲
- ۳/۲. مشکل بزرگ حلقه‌های تربیتی صالحین؛ القاء جایگزینی به عنوان نهاد اصلی امر تربیت به جای خانواده ۴۳
- ۳/۳. تحقق تربیت متعالی؛ ماحصل مدیریت، احساس دلسوزانه و با محبت مادران ۴۳
- ۳/۴. عظمت ارزشمندی تربیت و تولید انسان برای زنان، فراتر از اشتغال در محیط خارج خانه ۴۳

- ۳/۵. تقابل جبهه الگوی پیشرفت اسلامی و سازمان برنامه و بودجه مبتنی بر تفکر برنامه‌ریزی کشور..... ۴۳
- ۳/۵/۱. حوزه علمیه؛ ارائه دهنده راه حل مسائل ملت ایران در عوض نظریات غربی و سازمان‌های بین‌المللی..... ۴۳
- ۳/۶. خانواده، محل اصلی تأمین شاخصه‌های پیشرفت..... ۴۳
- ۳/۶/۱. رفق و محبت، اولین شاخصه پیشرفت موجود در خانواده..... ۴۳
- ۳/۶/۲. فکر، دومین شاخصه پیشرفت موجود در خانواده..... ۴۳
- ۳/۶/۳. لازمه تحفظ خانواده، تحقق معادله پیشرفت فکر ضرب در رفق..... ۴۳

جلسه چهارم

عوامل درونی و بیرونی
مؤثر بر نهاد متکفل تربیت

شناسنامه جلسه چهارم

عنوان
عوامل درونی و بیرونی مؤثر بر نهاد متکفل تربیت

تاریخ نشست
۲ مهر ۱۳۹۶

مشخصات اثر
۱۵ صفحه (قطع رحلی)

چهارمین جلسه از سلسله جلسات "تربیت و اداره جامعه با زاویه دید الگوی ایرانی اسلامی پیشرفت" در تاریخ ۲ مهرماه ۱۳۹۶ توسط حجت الاسلام علی کشوری (دبیر شورای راهبردی الگوی پیشرفت اسلامی) با موضوع "عوامل درونی و بیرونی مؤثر بر نهاد متکفل تربیت" در هیئت انصارالحسین مؤسسه فرهنگی شهید بهشتی برگزار گردید.

در ابتدای این جلسه جایگاه و شأنیت خانواده به عنوان نهاد اصلی متکفل امر تربیت تبیین شد و سپس بیان گردید که مأموریت اصلی نهاد خانواده پیشبرد معادله فکر ضربدر رفق است.

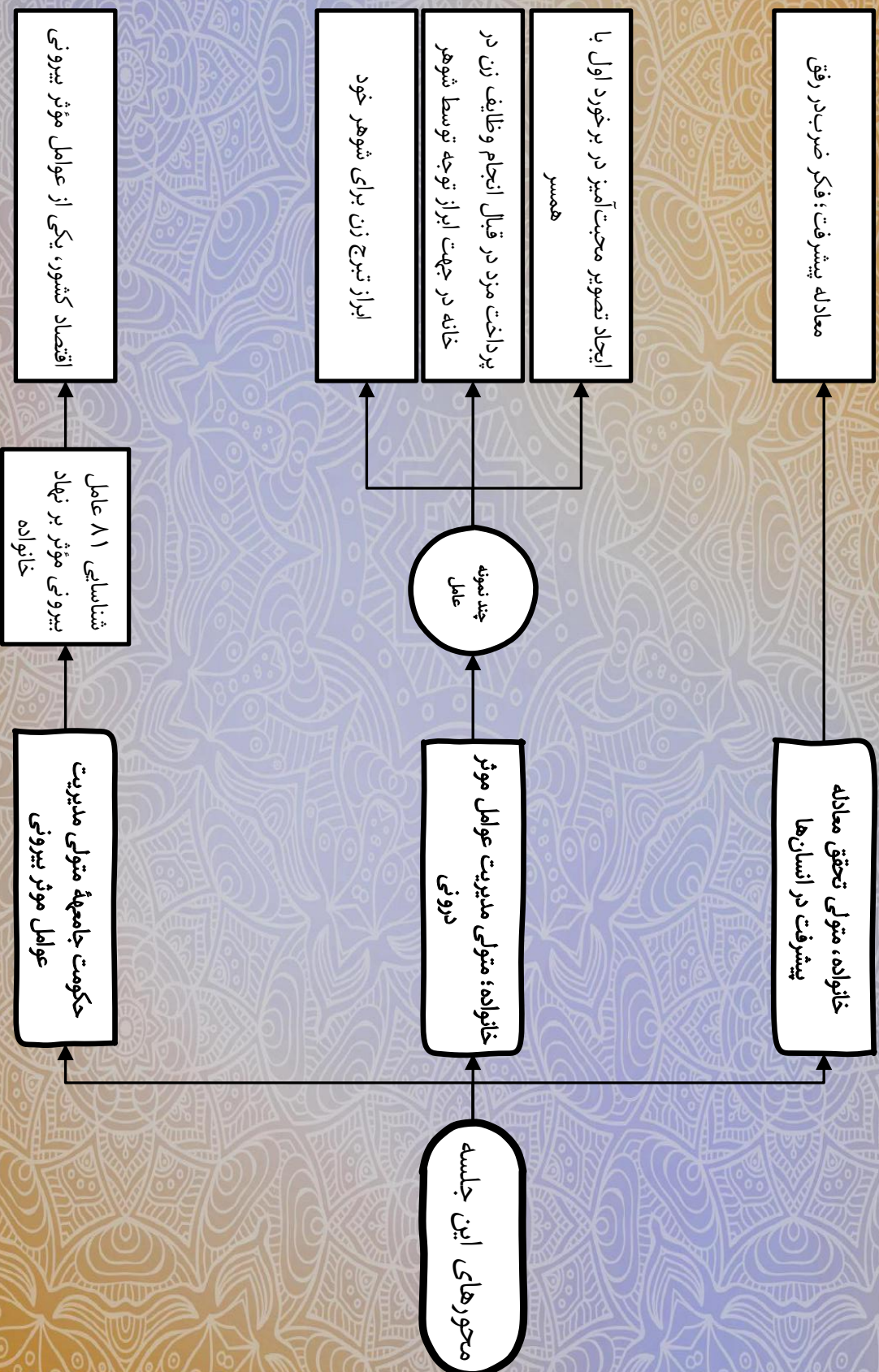
همچنین عوامل مؤثر بر نهاد متکفل تربیت به دو دسته درونی و بیرونی تقسیم شدند و عواملی از هرکدام به عنوان نمونه مطرح گردید.

در پایان نیز بیان شد که عوامل پرورشی مؤثر بر فضای حاکم نهاد خانواده بر اساس جمع‌بندی نقشه راه الگوی پیشرفت اسلامی ۸۱ موضوع است که برای هر کدام راه‌حلی کاربردی و عملیاتی در حال ارائه است.

فهرست اجمالی

۵۳	۱. خانواده به عنوان نهاد اصلی متکفل تربیت؛ متولی تحقق معادله پیشرفت در انسان‌ها
۵۴	۲. عوامل مؤثر درونی؛ دسته اول عوامل اثرگذار بر نهاد خانواده
۵۶	۳. عوامل مؤثر بیرونی؛ دسته دوم عوامل اثرگذار بر نهاد خانواده

جلسه چهارم: عوامل درونی و بیرونی مؤثر بر نهاد متکفل تربیت

اعوذ بالله من الشيطان الرجيم. بسم الله الرحمن الرحيم. الحمد لله رب العالمين و الصلاة و السلام على سيدنا و نبينا ابى القاسم محمد و على اهل بيته الطيبين الطاهرين لاسيما على بقية الله فى الارضين ارواحنا لاماله الفداء و عجل الله تعالى فرجه الشريف.

۱. خانواده به عنوان نهاد اصلی متکفل تربیت؛ متولی تحقق معادله پیشرفت در انسان‌ها

در شب‌های گذشته بحث به اینجا رسید که اگر می‌خواهیم پیشرفت کنیم و مشکلات جامعه ما به طور جدی حل شود، نیازمند این هستیم که نهاد خانواده را به عنوان نهاد اصلی متکفل تربیت تقویت کنیم. معادله اصلی پیشرفت دو کلمه فکر ضرب در رفق است. اگر ما بتوانیم نظامی طراحی کنیم که بتواند فکر انسان‌ها را رشد و افزایش دهد و البته بتواند میزان محبت دریافتی انسان‌ها را ارتقا دهد، بخش اصلی معادله پیشرفت را توانسته‌ایم در جامعه خود محقق کنیم. آدمی که قدرت تفکر ندارد زندگی او به چالش کشیده می‌شود و نمی‌تواند تصمیمات پخته اتخاذ کند و آدمی که محبت دریافت نمی‌کند، دچار عدم تعادل روحی می‌شود یا به تعبیر ساده‌عامیانه عقده‌ای می‌شود. بنابراین برای اینکه این دو عامل مهم در انسان‌ها فربه و جدی گرفته شود باید نهادی را مأمور این کار کنیم. نهادی که می‌تواند این دو عامل را محقق کند و آن مراحل پنج‌گانه‌ای که بنده در جلسات گذشته نام بردم را محقق کند خانواده است و عرض شد که در پنج دوره باید شخصیت مدیریت شود که هدف اصلی آن همین معادله‌ی فکر ضرب در رفق است. بنابراین ما باید تقویت نهاد مدیریت‌کننده تربیت را که نهاد تحقق‌دهنده معادله رفق ضرب در رشد است را در دستور کار قرار دهیم ولی اکنون در جامعه ما شرایطی وجود دارد که این نهاد خانواده در حال تضعیف شدن است. بنده فقط دو شب وقت دارم و قصد دارم راه حل‌هایی که الگوی پیشرفت اسلامی برای تحقق نهاد خانواده الآن در کشور مطرح می‌کند را برای شما ارائه دهم و اجمالاً توضیح دهم. ان شاء الله توضیحات تفصیلی را از

طریق کتب الگوی پیشرفت اسلامی و جلسات تفصیلی تر الگو دنبال فرمایید. اساساً این جلسه، جلسه طرح مسئله و ایجاد یک ذهنیت جدید بود و در دوره‌های دیگر باید این ذهنیت را تکمیل کنیم. سؤال را دوباره می‌پرسم؛ چگونه خانواده را تقویت کنیم؟ این سؤال، سؤال جدی ما است چرا که اگر خانواده را تقویت نکنیم شکل‌گیری شخصیت به چالش کشیده می‌شود.

۲. عوامل مؤثر درونی؛ دسته اول عوامل اثرگذار بر نهاد خانواده

مقدمتاً باید به این نکته اشاره کنم که دو دسته عامل بر حیات خانواده مؤثر است؛ - استدعا دارم این بحث را دو برابر دقت بفرمایید چراکه مغز تحلیل ما می‌باشد - ما دو دسته عامل داریم که بر نهاد خانواده تأثیر می‌گذارند و برای بهبود باید برای آن‌ها برنامه‌ریزی کنیم. دسته اول مؤثر بر نهاد خانواده، عواملی است که در اختیار خانواده هستند. اگر اعضای خانواده به یکسری راهبردها و تکنیک‌ها مسلط شوند خانواده تقویت می‌شود. اصطلاحاً به عواملی که اختیار آن‌ها به دست خانواده است، عوامل درونی مؤثر بر نهاد خانواده می‌گوییم.

من چند مورد از آن‌ها را نام می‌برم: زن و مردی که در زمان خارج شدن از خانه یا زمانی که مرد وارد خانه می‌شود به یکدیگر لبخند می‌زنند یعنی زن و مردی که در هنگام ورود و خروج این لحظه را مدیریت می‌کنند و سعی می‌کنند با لبخند همدیگر را ملاقات کنند یک اجر قابل توجهی برای آن شمرده شده و علت آن این است که این کار یک کار با عظمتی است و از حسنات عجیب و غریب از حیث فضیلت است و تمام برخوردهایی که بین دو انسان اتفاق می‌افتد بیش از ۵۰ درصد آن برخوردها متأثر از لحظه‌ی اول است. اگر تجربه کرده باشید بعضی مواقع مرد خانه عصبی است ولی همسر او با لبخند از او استقبال می‌کند. همین لبخند اولیه نیمی از مسئله را رفع می‌کند، یک مهارت است ولی تمام محیط در کنار یکدیگر بودن اعضای خانواده را تحت تأثیر قرار می‌دهد و به اصطلاح رکیک یک تکنیک کاربردی بسیار مؤثر است. این به عنوان مثال یکی از عوامل درونی است. خواهران و برادران گرامی لحظه برخورد اول خود را مدیریت کنید، مرد وقتی از خانه خارج می‌شود اگر یک تصویر محبت‌آمیزی از همسر خود در ذهن داشته باشد، در تمام زمانی که از خانه خارج می‌شود اثر این تصویر محبت‌آمیز را همراه خود دارد. هم‌چنین اگر لحظه اولی را که مرد وارد خانه می‌شود را مدیریت کنید، تمام دوران باهم بودن در کنار خانواده را مدیریت می‌کنید. درباره خانم‌ها هم این‌گونه است و مردان هم این معنا را جدی بگیرند. این موضوع یک عامل است که اگر کسی رعایت کند ۵۰ درصد چالش‌های درون خانواده را مدیریت می‌کند.

۱/۱. ایجاد تصویر محبت‌آمیز

در برخورد اول با همسر؛ یکی از

عوامل درونی مؤثر بر نهاد

خانواده

۱/۲. پرداخت مزد در قبال انجام وظایف زن در خانه در جهت ابراز توجه توسط شوهر؛ عاملی از عوامل درونی مؤثر بر نهاد خانواده

یک عامل دیگر عرض کنم؛ در مسئله تنظیم روابط درون خانواده که البته مخاطب اصلی آن خانواده است، بیایید به سنت پیامبر ﷺ عمل کنید. همین امشب تصمیم بگیرید که به این سنت عمل کنید. در حدیث آمده که اگر زن خانه برای کار کردن در خانه و برای شیر دادن و رسیدگی به بچه از مرد خود تقاضا مزد کرد، باید مرد اجابت کند.^۱ یک حکمی است که خداوند برای دفاع از حقوق زنان قرار داده است اما اکنون این حکم در جامعه ما مرده است. درست است که همسر شما می‌باشد و درست است که با شما پیمان بسته که زندگی دائمی کند اما خدای متعال این حکم پر از حکمت را قرار داده که اگر زنی از شوهر خود برای کارهای منزل و فرزندان طلب مزد کند باید بپردازد. پیامبر ﷺ این گونه بود و مزد تعیین می‌کرد. اگر وضع مالی شما مناسب نیست برای اینکه به این سنت عمل کنید ولو اینکه مزدی که تعیین می‌کنید ارزش واقعی آن را نداشته باشد اما این حکم را زنده کنید. چه اتفاقی در خانواده با احیای این حکم می‌افتد؟ یک نوع احترام عملی جدی به حقوق زنان خانه و نقش آن‌ها و قدردانی روشن از آنها محقق می‌شود. البته زن خانه می‌تواند تقاضا نکند، این حکم با تقاضای زن خانه لازم می‌شود اما اگر شما این کار را انجام دهید [تأثیر زیادی دارد چرا که] با اندک مسئله‌ای کوره محبت خانم‌ها فوران می‌کند. واقعا نمی‌توانیم توصیف کنیم که چقدر احساس خوشایندی برای زن خانه به وجود می‌آید و نگاه او به همسر خود عوض می‌شود وقتی که احساس می‌کند دچار ظلم و استثمار قرار داده نمی‌شود. چرا که کار در منزل کار سختی است و اگر کار چند وقت پشت سر هم ادامه پیدا کند و یک مرد بد اخلاق نیز نصیب او شده باشد، خانم‌ها را وارد وادی‌های خاصی می‌کند که اولین اصل آن ناامیدی است. لذا یکی از اقداماتی که بسیار کمک به زنده ماندن روحیه زنان می‌کند این است که هر روز توجه و محبت همسر خود را متوجه خود ببینند و با آن خود را ارزیابی می‌کنند. این پدیده عجیبی است و یک تکنولوژی پیچیده‌ای در فطرت خانم‌ها به ودیعه نهاده شده که با سنسورهای مختلف همیشه ارزیابی می‌کنند که همیشه شوهرش چقدر به او توجه دارد. امثال این بحث‌ها در روایات ما زیاد است که می‌توانیم آن‌ها را بحث کنیم. ما نام این دسته از عوامل را، **عوامل درونی مؤثر بر نهاد خانواده** گذاشتیم. تعداد آن‌ها نیز قابل توجه است.

۱. « مُحَمَّدٌ بْنُ يَحْيَى عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدٍ عَنِ الْحَسَنِ بْنِ مَحْبُوبٍ عَنِ ابْنِ سَنَانَ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع فِي رَجُلٍ مَاتَ وَ تَرَكَ امْرَأَةً وَ مَعَهَا مِنْهُ وَ لَدَّ فَأَلْفَتْهُ عَلَى خَادِمٍ لَهَا فَأَرْضَعَتْهُ ثُمَّ جَاءَتْ تَطْلُبُ رِضَاعَ الْغُلَامِ مِنَ الْوَصِيِّ فَقَالَ لَهَا أَجْرٌ مِثْلِهَا وَ لَيْسَ لِلْوَصِيِّ أَنْ يُخْرِجَهُ مِنْ حَجْرِهَا حَتَّى يُدْرِكَ وَ يَدْفَعَ إِلَيْهِ مَالَهُ. »

امام صادق عليه السلام درباره کسی که بمیرد و از او یک خانم و یک کودک نوزاد بماند و خانم کودک خود را به کنیز خود بسپارد تا شیر دهد و بزرگ کند، سپس به وصی شوهرش مراجعه کند و اجرت شیر کودک را مطالبه نماید فرمود: مادر حق دارد اجرة المثل (دستمزد معمولی زنان شیرده) را از وصی شوهرش دریافت کند، وصی حق ندارد کودک را از دامن مادرش جدا کند تا موقعی که کودک بالغ شود و اموال او را در اختیارش بگذارد.

کلینی، محمد بن یعقوب بن اسحاق (۲۲۹ هـ ق)، الکافی (ط - الإسلامية)، تهران: دار الکتب الإسلامية (۱۴۰۷ ق)، ج ۶ ص ۴۱

۱/۳. ابراز تبرج برای همسر خود؛ عاملی از عوامل درونی مؤثر بر نهاد خانواده

مثلاً تکلیف شده به خانم‌ها که «متبرج عند الزوج»^۲ باشند. این تبرج خانم‌ها، آقایان را پایبند خانه می‌کند و محبت او را به اهل و عیال بیشتر می‌کند. امروزه رسم شده برخی از خواهران بیرون از خانه متبرج هستند درحالی که تبرج متعلق به خانه و همسر است. دلربایی کردن یک تکلیف حکومتی جدی است که خانم‌ها باید آن را در دستور کار قرار دهند ولی همه این‌ها عوامل درونی هستند یعنی اختیار این دسته از عوامل به دست اعضای خانواده است و هرچه به آن بیشتر بپردازند بیشتر رشد می‌کنند.

۱/۴. شناسایی، مطالعه و انجام عوامل درونی خانواده، تکلیف مهم هر زن و مرد مسلمان

لذا اکنون که همه ما درون این جلسه هستیم یک تکلیف پیدا می‌کنیم؛ یک پرونده مطالعاتی در ذهن خود باز کنیم تا این عوامل را شناسایی و عمل کنیم. این را در دستور کار خود قرار دهید. این حدیث را از پیامبر ﷺ شنیده‌اید که اگر مردی به همسر خود بگوید دوست دارم، تا آخر عمر اثر این کلمه در دل او می‌ماند.^۳ خوب است که یک مقدار زبان مردان خوش باشد. این را ابراز کنند و خیلی از این عوامل است که آن‌ها را در همین کتاب حلیة المتقین مرحوم مجلسی^۴ نقل کردند همچنین در کتب روایی دیگری هم نقل شده است. یکی یکی روایات را مطالعه، درایه و فهم کنید و سپس به آن عمل کنید. نروید مقدار زیادی اطلاعات پیدا کنید و به آن‌ها عمل نکنید. یکی یکی انجام دهید؛ این یک بحث که بحث ساده‌ای است. اگر کسی می‌خواهد خانواده خود را تقویت کند به سمت شناسایی عوامل درونی برود.

۳. عوامل مؤثر بیرونی؛ دسته دوم عوامل اثرگذار بر نهاد خانواده

اصل بحث بنده این است که دسته دومی از عوامل وجود دارند که اگر این عوامل را مدیریت نکنیم بر نهاد خانواده تأثیر سوء می‌گذارند و اگر مدیریت کنیم تأثیر مثبت می‌گذارند و ویژگی اصلی این است که اختیار آن به دست اعضای خانواده نیست.

۳/۱. حکومت یک جامعه؛ متولی مدیریت عوامل بیرونی مؤثر بر نهاد خانواده

به دست چه کسانی است؟ به دست حکومت است. ما به این‌ها عوامل بیرونی مؤثر بر نهاد خانواده می‌گوییم که باید مورد مدیریت قرار گیرند و گرنه خانواده به تنهایی نمی‌تواند سرپا بماند.

۲. عِدَّةٌ مِنْ أَصْحَابِنَا عَنْ سَهْلِ بْنِ زِيَادٍ وَ مُحَمَّدِ بْنِ يَحْيَى عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدَ بْنِ عِيْسَى وَ عَلِيِّ بْنِ إِبْرَاهِيمَ عَنْ أَبِيهِ جَمِيعًا عَنْ الْحَسَنِ بْنِ مَجْبُوبٍ عَنْ عَلِيِّ بْنِ رَبَاطٍ عَنْ أَبِي حَمَزَةَ قَالَ سَمِعْتُ جَابِرَ بْنَ عَبْدِ اللَّهِ يَقُولُ كُنَّا عِنْدَ النَّبِيِّ ﷺ فَقَالَ: إِنَّ خَيْرَ نِسَائِكُمُ الْوَالِدُودُ الْعَفِيفَةُ الْعَزِيزَةُ فِي أَهْلِهَا الدَّلِيلَةُ مَعَ بَعْلِهَا الْمُتَبَرِّجَةُ مَعَ زَوْجِهَا

پیامبر اکرم ﷺ: بهترین زنان شما، زنی است که زایا باشد و برای شوهرش آرایش و خودنمایی کند، اما خود را از نامحرمان ببوشاند.

کلینی، محمد بن یعقوب (۳۲۹ق): الکافی، تهران: انتشارات اسلامیة (۱۳۲۷ش)، ج ۵، ص ۳۲۴

۳. عِدَّةٌ مِنْ أَصْحَابِنَا عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدَ بْنِ خَالِدٍ عَنْ عُثْمَانَ بْنِ عِيْسَى عَنْ عَمْرٍو بْنِ جُمَيْعٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ﷺ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ص قَوْلُ الرَّجُلِ لِلْمَرْأَةِ إِنِّي أُحِبُّكَ لَا يَذْهَبُ مِنْ قَلْبِهَا أَبَدًا.

امام صادق علیه السلام می‌فرمایند: رسول اکرم ﷺ فرمودند: اینکه مرد به زن خود بگوید تو را دوست دارم هرگز از دل او بیرون نمی‌رود.

کلینی، محمد بن یعقوب (۳۲۹ق): الکافی، تهران: انتشارات اسلامیة (۱۳۲۷ش)، ج ۵، ص ۵۶۹

۴. حلیة المتقین، کتابی فارسی در اخلاق، آداب و سنن اسلامی و به ویژه شیعی که از معروف ترین آثار علامه محمد باقر مجلسی (۱۰۳۷ - ۱۱۱۰ق) است. این کتاب دارای ۱۴ باب و هر باب شامل ۱۲ فصل است و در پایان کتاب خاتمه‌ای در بیان بعضی آداب متفرقه آمده است. این ابواب، ناظر به اخلاق فردی و اخلاق اجتماعی است و در برخی موارد از احکام فقهی و ادعیه و اعمال نیز سخن گفته شده است.

قبل از آن که بنده وارد مباحث عوامل بیرونی مؤثر بر نهاد خانواده شوم یک مثال بزنم؛ جریان توسعه‌گرا در کشور ما می‌گوید اساس توسعه محیط کسب و کار است و اگر بخواهیم کشوری توسعه یابد، آن نقطه‌ای که باید بر روی آن تمرکز کنید تا پیشرفت حاصل شود محیط کسب و کار است. بر خلاف فکر الگوی پیشرفت اسلامی که می‌گوید آن نقطه مرکزی که باید در آن تمرکز کرد تا بهبود یابد، خانواده است. تفکر غربی می‌گوید فکر اصلی محیط کسب و کار است. بعضی‌ها مکرراً سؤال می‌پرسند که بالاخره تفاوت فکر توسعه غربی با الگوی پیشرفت اسلامی چیست؟ یکی از محل تفاوت‌ها همین نقطه محوری است که تعریف می‌کنند و ما می‌گوییم سلول اولیه، خانواده است اما آن‌ها سلول اولیه را کسب و کار می‌دانند.

سپس این دوستان توسعه‌گرای ما می‌گویند دو دسته عامل بر روی محیط کسب و کار مؤثر است. دسته اول عواملی است که به دست صاحب کسب و کار مؤثرند و مثلاً اگر شما صاحب کسب و کار باشید باید کارشناسان زبده‌ای را برای کار خود انتخاب کنید و اگر آمید از ژن‌های خوب در محیط کارخانه خود استفاده کردید، زمین می‌خورد. کما اینکه اکنون بعضی از کارخانه‌ها در کشور به دلیل اینکه مدیران آن فقط ژن خوب دارند رو به سمت ورشکستگی می‌روند. اگر کارخانه‌ای به دلیل انتخاب کارشناس غیر زبده متضرر شود، گناه آن به گردن خود صاحب کارخانه است. اما یک دسته عوامل وجود دارد که اختیار آن به دست صاحب کارخانه نیست بلکه اختیار آن به دست حکومت است. مثلاً شما یک کارخانه مواد غذایی خوبی دارید اگر این موادی که تولید می‌کنید و می‌خواهید به بندر یا ایستگاه قطار برسانید، حکومت موظف است یک ترانزیت مناسب را برای محیط‌های کسب و کار فراهم کند و یک جاده خوب از محل کارخانه تا مثلاً بندر امام خمینی بکشد و این خیلی در سود صاحب بنگاه اثر دارد اما صاحب بنگاه موظف نیست که ترانزیت از محیط کسب و کار تا بندر بازرگانی را در دستور کار خود قرار دهد. شبیه به این مثال، حکومت‌ها راجع به نهاد خانواده وظایفی دارند که اگر انجام ندهند خانواده ضرر می‌کنند و دچار فرسایش می‌شوند و مدیریت این فرسایش به دست اعضای خانواده نیست.

مثال بزنم تا واضح‌تر شود؛ مثلاً در کشور ما مکتب نهادگرایی^۵ و تئوری‌های نئوکینزی^۶، این دو مکتب فاسد! اکنون مبنای تنظیم سیاست‌های اقتصادی جمهوری اسلامی ایران هستند یعنی یک وصله ناجور است، اسم حکومت جمهوری اسلامی اما در سیاست‌های اقتصادی کاملاً غربی است.

۵. نهادگرایی یک نوع تجزیه و تحلیل اقتصادی است که نقش نهادهای اجتماعی، سیاسی و اقتصادی را در تعیین وقایع مورد تأکید قرار می‌دهد. این حرکت از اواخر قرن ۱۹ به‌ویژه در میان اقتصاددانان آمریکایی بروز نمود. اولین اقتصاددان در این رابطه، تورستین وبلن، جان راجرز کامونز و میچل وزلی بودند.

کفشگر، حسین، مکتب نهادگرایی، تهران: پژوهشکده باقرالعلوم، ص ۱

۶. نظریه‌ای در اقتصاد کلان است که بر پایه ایده‌های اقتصاددان انگلیسی جان مینارد کینز بنا شده است. اقتصاددانان کینزی‌گرا استدلال می‌کنند که تصمیمات بخش خصوصی گاهی اوقات ممکن است منجر به نتایج غیرکارا در اقتصاد کلان شود و بنابراین از سیاست‌گذاری فعال دولت در بخش عمومی حمایت می‌کنند. این سیاست‌گذاری‌ها شامل سیاست‌های پولی که توسط بانک مرکزی اعمال می‌شود، یا سیاست‌های مالی حکومت که به قصد پایدار کردن چرخه تجاری انجام می‌شود، باشد.

۳/۲/۱. ایجاد اقتصاد ناعادلانه
برای مردم جامعه متأثر از
برنامه‌ریزی اقتصاد معیشت
مبتنی بر مکاتب توسعه غربی

کتاب بعضی از آقایان را که مطالعه کنید می‌گویند ما نهادگرا هستیم بعضی نیز می‌گویند ما نئوکینزی هستیم. بنده نمی‌خواهم تفاوت این دو مکتب را بحث کنم ولی این دو مکتب در جامعه ما چه کار کرده‌اند؟ راهبردهای این دو مکتب نمی‌تواند فقیر و غنی را در جامعه ما کم کند لذا بعضی از آدم‌ها برای اینکه خانواده خود را سرپا نگه دارند مجبور به کار در دو الی سه شیفت هستند. پدری که دو شیفت مجبور است کار کند نمی‌تواند حضور مناسب در خانواده داشته باشد اما چاره‌ای هم ندارد.

فرض کنید خانواده مستأجر است، اگر آقای خانه دو برابر کار نکند خرج خانه را نمی‌تواند تأمین کند و با مشکل معیشتی روبه‌رو می‌شوند. اقتصاد ناعادلانه تأثیر بر نهاد خانواده می‌گذارد ولی از زمره عوامل بیرونی است. حال هر چقدر پدر و مادرها سعی کنند اقتصاد عادلانه شود، آیا می‌شود؟

به‌خلاف دسته اول عوامل مثلاً شما یک مرد بداخلاق دارید، به او پیشنهاد می‌کنید که در خانه مقداری لبخند بزند و از تفرعن خود دست بردارد، این موضوع را با توصیه می‌شود حل کرد ولی مشکلات اقتصادی که ضربه به نهاد خانواده می‌زند را نمی‌توان با توصیه حل کرد. بنده هر چقدر بر سر منبر بگویم که اقتصاد عادلانه شود، آیا می‌شود؟ این موضوعات نیاز به برنامه‌ریزی در جامعه دارد.

اقتصاد یک جامعه جزء عوامل بیرونی مؤثر بر نهاد خانواده است و ما باید برای اقتصاد معیشت محور که خیلی با اقتصاد نهادگراها و نئوکینزی‌ها متفاوت است، برنامه‌ای داشته باشیم. اقتصاد خوب را چه اقتصادی معرفی می‌کنیم؟ اقتصادی که فعالان در حوزه اقتصاد، معیشت‌شان با ضریب بین دو الی پنج برابر درآمد مورد نیاز تأمین شود که از طریق الگوی‌های تولید خانوادگی نیز تحقق می‌بخشیم. این یک مدل خاص است که آن را در قم تئوریزه کردیم ولی از نظر فکر اسلامی زندگی، بخور و نمیر نیست بلکه زندگی مطلوب مدنظر است. در شرایط فعلی با همین امکانات فعلی کشور اگر الگوی تولید تغییر کند و تبدیل به الگوی تولید خانوادگی شود به نظر ما بین دو الی پنج برابر درآمد مورد نیاز برای یک خانواده قابلیت تأمین معیشت وجود دارد و سر آن نیز بسیار ساده است.

۳/۲/۲. الگوی تولید
خانوادگی؛ مدل و روش تولید
اقتصاد عادلانه معیشت مبتنی بر
الگوی پیشرفت اسلامی

مدل‌های تولید موجود، مدل‌های سرمایه‌داری هستند در مدل تولید سرمایه‌داری اول باید سود سرمایه‌دار تأمین شود چراکه او سرمایه را آورده است. وقتی که سود سرمایه‌دار باید تأمین شود در واقع سود کارگر تحت‌الشعاع سود سرمایه‌دار قرار می‌گیرد. بعضی اوقات ما بنگاه‌های تولیدی را بررسی کردیم، این موضوع را در شرایط فعلی اقتصادی عرض می‌کنم و نه در شرایط خوب آن، یک صاحب بنگاه تا صد برابر نسبت به تکنسین خود سود می‌برد. مدل تولید را طوری تنظیم کرده‌ایم که حتی در شرایط بد اقتصادی صاحب بنگاه نسبتاً رونق‌دار باید حدود صد برابر تکنسین خود تأمین معیشت شود سپس زندگی دیگران بچرخد. بنده تکنسین را گفتم و یک کارگر ساده را عرض نکردم. بعضی از پایش‌ها نشان می‌دهد فاصله درآمدی یک سرمایه‌دار با یک کارگر حدود دویست برابر است که خیلی موضوع عجیبی است. وقتی مدل تولید را حول سرمایه‌دار بازتعریف کردیم، همه ثروت تولید شده در جیب سرمایه‌دار می‌رود و البته اندکی هم در جیب تکنسین و کارگر قرار می‌گیرد. اینکه

۳/۲/۳. مدل‌های تولید مبتنی
بر سرمایه‌داری، نوع دیگری از
نظام ارباب و رعیتی

همان نظام ارباب و رعیتی سابق است و فقط اسم آن عوض شده.^۷ اما قدیم فقط یک خان در منطقه بود ولی در دوران مدرنیته همه موضوعات خان پیدا کرده‌اند. مثلاً ما خان آب داریم. ابتدا صاحبان سرمایه‌دار باید از آب سود ببرند سپس به مردم برسد. همه حوزه‌ها خان پیدا کردند، بخش خصوصی یعنی همین که یک سرمایه‌داری وجود دارد و دیگران باید برای او کار کنند و اگر بخش خصوصی نیز، طبق تفکر جریان توسعه‌گرا، نباشد ما باید مبتلا به بخش دولتی شویم. یک دوگانه‌ای را پذیرفتند که یا بخش دولتی یا بخش خصوصی است.

۳/۲/۴. الگوی تولید خانوادگی

مبین تولید بر محوریت روابط

انسانی و سود اجتماعی

اما ما می‌گوییم نه بخش دولتی و نه بخش خصوصی بلکه بخش تولید خانوادگی. اجمال آن را عرض کنم؛ تولید باید به محوریت روابط خانوادگی و روابط انسانی شکل گیرد یعنی اصطلاحاً سود اجتماعی باید زیرساخت سود اقتصادی شود و یک مدل جدیدی را ارائه می‌دهد. به شما عرض کنم این نظریه‌ای نیست که در کتاب‌ها باشد، اکنون ما بنگاه‌هایی را درون کشور شناسایی کردیم، سرمایه‌گذاران اصلی آن بنگاه اعضای یک فامیل هستند و این روابط خانوادگی، دوستی یا همسایگی و همه این روابط انسانی که اسلام بر آن تأکید کرده است پایه تولید می‌باشد، مثلاً وقتی کارگر آن کارخانه به مشکل برمی‌خورد دیگر برای سرمایه‌دار همه چیز سود اقتصادی نیست زیرا این فرد رَحِم او است. او فرزند، همسایه یا اعضای فامیل است لذا این سود اجتماعی تنش بین کارگر و کارفرما را کاهش داده است و اکنون مطالعات میدانی این موضوع وجود دارد. ما چه کار کردیم؟ این را تفصیلی تئوریزه کردیم. مثلاً از نظر فکر الگوی پیشرفت اسلامی در بیست الی سی سال آینده باید صدهزار بنگاه تولید خانوادگی تشکیل دهیم. سپس دو معادله برای تولید خانوادگی تعریف کردیم که یکی از آن محاسبه نرخ عدالت است و دیگر اجازه نمی‌دهید که یک بنگاه خانوادگی به فرض رب گوجه در مشهد تولید کند و برای خاورمیانه ارسال شود که فضای رقابت بر سر محصولات و کارتل‌ها^۸ شکل گیرند. حوزه نفوذ الگوهای خانوادگی را به دلایل مختلف محدود کردیم، به عنوان مثال اصل تازه‌خوری یا به دلیل نرخ عدالت، سعی کرده‌ایم یک حیطة توزیع محصولی را برای بنگاه‌های خانوادگی را تعریف کنیم تا ثروت و نه رقابت بین ثروتمندان تولید شود. اکنون برخلاف این است، مثلاً برندهای لوازم خانگی را مشاهده کنید، بعضی از آن‌ها می‌خواهند در کل جهان بفروشند برای اینکه فروش آن‌ها زیاد شود اولین دستور کار خود از میدان به در کردن رقیبان است و مثلاً در بازاری

۷. خدارحمت کند استادی داشتیم و ایشان را در این ماه محرم یادی کنم، ایشان می‌گفتند قدیم خان‌ها در همه‌ی زندگی مردم شریک بودند مثلاً اگر رعیتی داشتند که گندم برداشت می‌کرد نصف یا دوسوم آن سهم خان بود و سپس اگر ته آن چیزی می‌ماند به رعیت می‌رسید.

انتقال از متن

۸. کارتل شرکت‌هایی هستند که در یک رشته خاص فعالیت می‌کنند و با حفظ استقلال مالی و حقوقی خود با یکدیگر متحد می‌شوند و در مورد تقسیم بازار خود و حجم تولید و قیمت کالا با یکدیگر به توافق می‌رسند. هدف کارتل‌ها تسلط بر بازار یک کالای خاص از طریق تضعیف یا از بین بردن رقابت در بازار آن کالا توسط ایجاد انحصار است.

که مربوط به رقیب است دامپینگ^۹ می‌کنند و هزار ترفند دیگر به کار می‌برند تا او ورشکسته شود. رقابت بین سرمایه‌دارها همان رقابت بر سر دنیایی است که پیامبران آن را نهی کردند. الزاماً تولید ثروت به معنای رقابت بین سرمایه‌دارها نیست. اگر الگوی تولید خانوادگی اصل قرار گیرد، ثروت به همراه عدم رقابت میان ثروتمندان تولید می‌شود. بنده باید این مباحث را در جلساتی تفصیلاً توضیح دهم. بنابراین اگر از نقشه راه الگوی پیشرفت اسلامی بپرسید؛ شما چطور می‌خواهید خانواده را تقویت کنید؟ بنده عرض می‌کنم که یکی از راه‌های آن عادلانه کردن اقتصاد جامعه است. خواهش می‌کنم دقت کنید، این بحث یک بحث فنی و دعوی قم با دانشگاه‌های دنیا می‌باشد و حرف نویی است.

نکته فنی بحث ما این است که آمدیم اقتصاد را پشتیبان نهاد خانواده تعریف کردیم و اگر شما می‌خواهید اقتصاد پشتیبان قرار گیرد باید عادلانه باشد و روش ایجاد آن الگوی تولید خانوادگی است. چرا بنده این حرف را می‌زنم؟ زیرا بعضی گفته‌اند که ابتدا با همین روش تولید ثروت می‌کنیم و در زمان بازتوزیع درآمدها عدالت را در نظر می‌گیریم. به نظر ما می‌رسد که اگر عدالت در الگوی تولید نرود، هنگام توزیع درآمدها ثروتمندان اجازه نمی‌دهند درآمد تولید شده توسط خود آن‌ها بازتوزیع شود و خیلی راحت به شما می‌گویند خودم زحمت کشیدم و چرا باید به فقرا بدهم؟ می‌گوییم مالیات بدهید که به سمت روزنه‌های فرار مالیاتی می‌رود. می‌دانید کشور ایران دارای یک درجه بالایی از فرار مالیاتی است و این فرار مالیاتی مربوط به سه دهک درآمدی بالا می‌باشد و عمده مالیات را سه دهک پایین کشور پرداخت می‌کنند^{۱۰} یعنی حاضر نیست مالیات نیز دهد. لذا خنده‌دارترین و غیرکاربردی‌ترین نظریه توسعه این است که زمان بازتوزیع درآمدها عدالت را برقرار می‌کنیم اما هیچ‌گاه در واقعیت اتفاق نمی‌افتد.

۳/۲/۵. استفاده از انفال کشور در جهت بهینه کردن روابط انسانی یک جامعه بنابر دستور قرآن کریم

صاحبان بنگاه‌های تولیدی پا را فراتر گذاشتند؛ بنده در یک جلسه کارشناسی حضور داشتم و شخصی این‌طور می‌گفت که نفت حق بخش خصوصی است. فکر می‌کنید استدلال او چه بود؟ استدلال او این بود که بخش خصوصی نفت را بگیرد تا بتواند چند نفر را استخدام کند. ما مجبور نیستیم این راه‌ها را عمل کنیم و باید الگوی تولید جدید درست کنیم. نفت جزو انفال است و خداوند در اول سوره‌ی انفال تکلیف آن را مشخص کرده است. «يَسْأَلُونَكَ عَنِ الْأَنْفَالِ»، از تو می‌پرسند انفال را کجا خرج کنیم؟ آیه قرآن می‌فرماید: «قُلِ الْأَنْفَالُ لِلَّهِ وَالرَّسُولِ» و سپس می‌فرماید: «اصلحوا» یعنی می‌گویند برای اصلاح بین مردم است.^{۱۱} موضوع انفال بهینه روابط انسانی است و نفت را نباید

۹. دامپینگ (dumping) عبارت است از صادرات یک کالا با قیمت کمتر از هزینه‌های تمام شده یا به عبارتی دیگر فروش کالا در خارج به قیمتی کمتر از قیمت داخلی.

۱۰. معاون رفاه اجتماعی وزیر کار درباره اطلاعات دریافتی در حوزه مالیات افراد از طریق این سامانه گفت: طبق آمارهای سامانه رفاهی ۳۴ هزار میلیارد تومان فرار مالیاتی افراد ثروتمند و دهک بالا در کشور وجود دارد که این رقم چیزی نزدیک به مبلغ یارانه واریزی برای ۷۰ میلیون نفر است.

روزنامه وطن امروز، کد خبر: ۱۸۳۱۴۸، تاریخ: ۹۶/۷/۲۷

۱۱. «يَسْأَلُونَكَ عَنِ الْأَنْفَالِ قُلِ الْأَنْفَالُ لِلَّهِ وَالرَّسُولِ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَاصْلِحُوا ذَاتَ بَيْنِكُمْ وَأَطِيعُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ» / سوره انفال، آیه ۱

این گونه توزیع کنند بلکه باید برای بهبود انسانی استفاده شود. منظور بنده این نیست که حتماً یارانه مستقیم دهند، البته برای بعضی از اقشار باید یارانه مستقیم دهند، آیا می‌دانید طبق آمار ما چقدر زنان بدون سرپرست داریم؟ وقتی که خود آن‌ها سرپرست خانواده هستند. این ظلم نیست که خانواده‌ای سرپرست خود را از دست داده باشد و خرج یک خانه نیز بر روی دوش آن‌ها است؟ برای آن‌ها کارهای اضافی تعریف می‌کنیم از جمله مواردی که از بیت‌المال مسلمین و انفال باید یارانه مستقیم داده شود به این نوع از اقشار است که بنده نمی‌خواهم اکنون یارانه مستقیم از نظر فکر اسلامی را بحث کنم، خود آن یک بحث طولانی است. صحبت اصلی بنده این است که تا الگوی تولید کشور به محوریت سرمایه‌دارها است، این کشور رنگ عدالت به خود نخواهد دید و اگر رنگ عدالت در کشور پررنگ نباشد خانواده تقویت نمی‌شود و این بسیار مسئله مهمی است. باید مدل‌های اقتصادی کشور تغییر پیدا کند.

رهبر انقلاب اسلامی که انصافاً فقیه مجاهد و زبردستی هستند آمدند وسط میدان و می‌خواهند الگوی اقتصاد جامعه را اصلاح کنند. فرمودند: اقتصاد مقاومتی؛ می‌دانید وزارت رفاه، کار و امور اجتماعی یک کتاب تحت عنوان اقتصاد مقاومتی چاپ کرده است که دوستان سال گذشته برای بنده آوردند. فکر می‌کنید این کتاب چاپ کجاست؟ چاپ واشنگتن. دی‌سی^{۱۲} بود. پیشنهاد کجاست؟ پیشنهاد UNDP^{۱۳} است. در آن چه نوشته بود؟ چگونه بسط نظام سرمایه‌داری را توضیح داده بود. خیلی دقیق باشید، بعضی‌ها می‌گویند اقتصاد مقاومتی ولی همان کارهای سابق را انجام می‌دهند و تئوریزه می‌کنند. کار باید جهادی صورت بگیرد و باید سراغ این کارها برویم؛ خواستم مثالی بزنم. وقتی بنده عرض می‌کنم راه تقویت خانواده این است که عوامل بیرونی مؤثر بر نهاد خانواده را مدیریت کنیم، یک مثال آن اقتصاد خانواده می‌باشد و ما آن را ذیل الگوهای تولید خانوادگی و نظریه بنگاه‌های وقف‌محور و سایر نظریاتی که در حوزه سیاست‌های پولی و مالی نقشه راه ما وجود دارد توضیح دادیم.

بگذارید نظریه بنگاه‌های وقف محور را نیز توضیح دهم تا ببینید چه کمکی می‌کند. وقتی می‌گوییم با سازمان برنامه و بودجه مشکل داریم، بر سر همین تحلیل‌ها مشکل داریم. طبق محاسبه بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، حداقل یک سوم درآمد خانوارها اختصاص به تهیه مسکن پیدا

۳/۲/۷. تبیین و اجرای نظریه‌ی بنگاه‌های وقف محور مبتنی بر الگوی پیشرفت اسلامی؛ مدل دیگر در جهت ایجاد اقتصاد

عادلانہ

«از تو درباره انفال می‌پرسند (اموال عمومی بسیاری تحت عناوین خاصی که غنائم جنگی مورد نزول آیه یکی از آن‌هاست) بگو: انفال از آن خدا و فرستاده اوست (ملکیت حقیقی از آن خدا و ملکیت اعتباری طولی از آن رسول او به عنوان ولایت وی است) پس، از خدا پروا کنید و روابط ما بین خودتان را اصلاح نمایید و از خدا و فرستاده‌اش اطاعت نمایید اگر مؤمنید.»

۱۲. واشینگتن، دی.سی. (Washington, D.C.) رسماً ناحیه کلمبیا که عموماً بدان واشینگتن، ناحیه یا به سادگی دی. سی. پایتخت ایالات متحده آمریکا است.

۱۳. برنامه پیشرفت و توسعه ملل متحد یا UNDP، یا به عبارت دیگر، شبکه‌های جهانی توسعه ملل متحد، بزرگترین مرجع کمک‌کننده برای توسعه‌ی کشورها در سطح جهان است. UNDP، هیئت اجرایی در داخل انجمن‌های اقتصادی و اجتماعی ملل است. مدیر اجرایی برنامه این سازمان UNDP سومین عضو ارشد سازمان ملل متحد پس از معاون سازمان ملل متحد و جانشین وی است. البته تمامی این برنامه‌ها در جهت پیش‌برد اهداف سرمایه‌داران است.

می‌کند.^{۱۴} طبق محاسبات ما در شورای راهبردی الگوی پیشرفت اسلامی، بیشتر نیمی از درآمدها به مسئله مسکن اختصاص پیدا می‌کند. بنابر محاسبات آقایان یک سوم و بنابر محاسبات ما ۵۰ درصد، خانواده‌ها باید تلاش کنند تا مسکن تهیه کنند. خیلی خرج سنگینی است! چگونه این مسکن را مدیریت کنیم؟ از نظر برنامه‌ریزان فعلی، دولت برنامه‌ای برای ساخت مسکن ندارد. به نظر شما اگر دولت ورود به ساخت مسکن پیدا نکند، توصیه به احیای نهاد خانواده بیشتر شبیه به یک شعار نیست؟ صرفاً یک توصیه می‌شود که لطفاً نهاد خانواده را احیا کنید. فرد می‌گوید نمی‌توانم مسکن تهیه کنم و حرف حساب هم می‌زند. دولت قبل طرحی پیشنهاد داد که از طریق پول‌هایی که در بانک‌ها بودند حدود پنجاه هزار میلیارد تومان خرج کرد و تعدادی مسکن ساخت و انصافاً هم تعدادی صاحب مسکن شدند.^{۱۵}

ما در این طرح اصل دخالت دولت را می‌پذیریم ولی هزینه تأمین شده برای مسکن را پیشنهاد می‌دهیم که از محل وقف تعیین شود. طبق برخی از آمارها نصف کشور ایران وقف است و وقف، تجمیع مال للمسلمین با تحریک سود اجتماعی است.^{۱۶} خیلی ابزار قدرتمندی است. همین الآن موقوفات کشور زیاد است و ما پیشنهاد می‌دهیم که دولت با همکاری اماکن مذهبی مثل آستان قدس رضوی بیاید و ذیل یک طرح خاصی، که از نظر ما طرح محله مهر است و بعداً توضیح خواهیم داد، از محل موقوفات شروع به ساخت خانه کند و پس از آن با قید قرعه آن‌ها را به زوج‌های جوان تا زمانی که نیازمند هستند واگذار کند. با محاسبه درآمد فعلی وقف ظرف کمتر از ده سال مسکن مورد نیاز مردم ایران تأمین می‌شود و از پول بانک نیز مصرف نشده است یعنی از تحریک سود اخروی و اجتماعی استفاده کردیم. این‌ها طرح‌های عملیاتی است، همین الآن آستان قدس در حال ساخت مسکن است. به نظر شما اگر سازمان صداوسیما و نهادهای دولتی پشت کار بیایند و دور اول را بسازند، مثلاً پنج محله مهر بسازند و با حضور یک مرجع آن‌ها را واگذار کنند تا مردم بفهمند چنین طرحی وجود دارد، به نظر شما چقدر مردم مشارکت در تأمین نیازهای مسکن‌های بعدی می‌کنند؟ چراکه اثر آن را در زندگی خود می‌بینند یعنی هم سود اجتماعی و هم سود اخروی وقف را می‌بینند. بنگاه‌های وقف محور می‌تواند اگر همین الآن عملیاتی شود تا ده سال آینده نیمی از درآمد خانواده را کاهش دهد. شما که می‌خواهید استیجاری زندگی کنید و می‌خواهید در فضای سنگین هزینه مسکن

۱۴. در تازه‌ترین گزارش منتشر شده از سوی بانک مرکزی در مورد هزینه خانوارهای شهری، هزینه مسکن در سبد هزینه خانوار به رقمی معادل ۳۵/۵ درصد و هزینه خوراک رقمی معادل ۲۲/۹ درصد را به خود اختصاص داده است.

آدرس مطلب در سایت بانک مرکزی: <http://yon.ir/YsPTd>

۱۵. اشاره به طرح مسکن مهر که در دولت نهم به ریاست آقای محمود احمدی‌نژاد کلید خورد.
۱۶. نکته‌ای را به خواهران و برادران اصفهانی بگویم و یادگار باشد؛ شهر اصفهان را از حیث وقف بررسی کردیم. بیش از نیمی از اصفهان وقف است. این ابزار وقف چه قدرتی دارد که اصفهانی‌ها را قانع کرده که مال خود را وقف کنند. خیلی عجیب است! یعنی پیدا است که اصفهانی‌ها دریافتند سود کلانی در این امر وجود دارد که نصف شهر خود را وقف کرده‌اند. بنابراین وقفی که بتواند اهالی اصفهان را قانع کند که مال خود را برای منفعت مسلمین حبس کنند، حتماً می‌تواند همه‌ی مردمان کره زمین را قانع کند.

دهید، از طریق مسکن‌های وقفی این مسئله را انجام دهید و مثلاً در اختیار زوج جوان قرار داده می‌شود تا زمانی که نیاز دارند البته باید قوانینی تعیین شود که مورد سوءاستفاده نیز واقع نشود یعنی در عوض منزل استیجاری، منزل وقفی تهیه شود. منزل وقفی نیز هزینه‌ای ندارد یا هزینه آن بسیار کم است. بعضی از این موارد امروزه در کشور در حال عملیاتی شدن است بنابراین وقتی می‌گوییم خانواده را تقویت کنید یعنی طرح‌هایی در کشور نوشته شود که عوامل بیرونی مؤثر بر نهاد خانواده را بهبود بخشد.

۳/۳. شناسایی ۸۱ عامل مؤثر بر فضای حاکم نهاد خانواده مبتنی بر نقشه راه الگوی پیشرفت اسلامی

یک سؤال بپرسم، خواهشاً به این سؤال دقت کنید؛ چند عامل بیرونی مؤثر بر نهاد خانواده وجود دارد؟ همه را باید شناسایی و تقویت کنیم. این یک سؤال حیاتی در طرح ما است. در نقشه راه ما تا امروز ۸۱ عامل مؤثر بر نهاد خانواده شناسایی کرده‌ایم. ببینید چه اتفاقی افتاده است؟ بی‌خود نیست که ۴۲ درصد طلاق [در تهران] اتفاق افتاده است. بی‌خود نیست که ۳۰ درصد ازدواج‌ها [در کشور] به طلاق ختم می‌شود. بی‌دلیل نیست که حتی خانواده‌هایی که به طلاق منجر نشده‌اند از درون دچار اصطکاک شده‌اند.^{۱۷}

۳/۳/۱. عدم توجه حکومت به برنامه‌ریزی برای عوامل بیرونی مؤثر بر نهاد خانواده، عامل ایجاد چالش‌های خانواده‌ها

چرا این اتفاقات افتاده است؟ زیرا حکومت عوامل بیرونی مؤثر بر نهاد خانواده را بهینه نمی‌کند. اصطلاحاً برای فضای حاکم بر نهاد خانواده برنامه‌ریزی نمی‌کند. این مشکل ما با سازمان برنامه و بودجه است.^{۱۸} مردم، به حوزه علمیه قم امیدوار باشید چراکه اتفاقات مثبتی در راه است. ما طلبه‌ها از بعضی اقدامات خود توبه کردیم. اول انقلاب فکر کردیم که اگر انقلاب به پیروزی برسد کار تمام است و خیلی ساده‌اندیشی کردیم.

۳/۴. بهبود فضای خانواده و روابط انسانی، اصلی‌ترین کار در برنامه‌ریزی برنامه هفتم کشور

یکی از مواردی که برای آن برنامه نریختیم همین نظام برنامه‌ریزی کشور است که امروز باید بیاییم بر سر منبر و توضیح دهیم. همین‌جا نیز به برادر خوب آقای نوبخت^{۱۹} عرض می‌کنم، بیایید با قم راجع به برنامه هفتم گفتگو کنید. در برنامه هفتم اولین و اصلی‌ترین کاری که ما داریم بهبود فضای خانواده است و زندگی مردم باید تسهیل شود چراکه زندگی مردم سخت شده است و خانواده‌ها دچار چالش شده‌اند. اگر هم ایشان نیامد ان‌شاءالله سر صحنه مصاف با یکدیگر تعیین تکلیف می‌کنیم تا

۱۷. اسم آن شهر را نمی‌آورم، یک شهری را بررسی کردیم، تقریباً حدود ۸۰ درصد از خانواده‌های آن دچار چالش بودند. بعضی از آن‌ها طلاق گرفته بودند و بعضی که طلاق نگرفته بودند زن و شوهر بر روی اعصاب یکدیگر بودند. در یک محیط شهری ما ۲۰ درصد خانواده سالم شناسایی کردیم.

انتقال از متن

۱۸. اکنون ما در قم مشغول نوشتن برنامه هفتم هستیم و کاری با سازمان برنامه و بودجه نیز نداریم. از مبانی نظری تا طرح‌های کاربردی و محاسبات اقتصادسنجی می‌نویسیم و سپس ان‌شاءالله اگر عمری بود به مصاف می‌آییم و به مجلس پیشنهاد می‌کنیم. بنده قبلاً نیز به آقای نوبخت گفته‌ام که دیگر اینکه شما برنامه بنویسید و به اسم پیشرفت ببرید در مجلس تصویب کنید تمام شد اما ایشان و دوستان او به شوخی گرفتند و فکر کردند که ما نیز همین‌طور یک مطلبی را گفتیم. وقتی ایشان برنامه ششم را به مجلس برد، مجلس دوبار برنامه ایشان را رد کرد. برای اولین بار دست سازمان برنامه و بودجه از نوشتن برنامه پنج‌ساله بحمدالله قطع شد. علت آن چه بود؟ علت این بود که در سال ۹۴ و ۹۵ الگوی پیشرفت اسلامی با ۱۸ محور مقابل برنامه ششم صف‌آرایی کرد و خبر آن نیز موجود است. از زمان ابوالحسن ابتهاج تا اکنون تقریباً هرچه سازمان برنامه و بودجه گفته بود به اسم پیشرفت تصویب شده و تنها یک تغییرات جزئی کرده بود و این برای اولین بار است که سازمان برنامه و بودجه یک چالش جدی را دیده بود.

انتقال از متن

۱۹. محمدباقر نوبخت حقیقی، سیاستمدار، معاون رئیس‌جمهور و رئیس سازمان برنامه و بودجه، سخنگوی دولت یازدهم و دوازدهم ایران و دبیرکل حزب اعتدال و توسعه است.

روزی که خداوند تقدیر نکرده باشد و بنده شهید نشده باشم - برای بنده دعا کنید که به شهادت از این دنیا بروم - این مبارزه مقدس را تعطیل نمی‌کنیم.

برنامه‌ریزی کشور باید به فکر اسلام برگردد و نه بر اساس دانشگاه‌های MIT^{۲۰} و امثالهم بخواهد حل شود. یکی از دوستان دیشب پیغام داده بود که دانشگاه MIT، دانشگاه فنی است و شما بگویید دانشگاه استنفورد^{۲۱} که علوم انسانی است. بنده متعمدانه این دانشگاه را می‌گویم به دلیل اینکه ایدئولوژیک‌ترین رشته‌های دانشگاهی، رشته‌های فنی هستند. چه کسی گفته است رشته‌های فنی پیش‌فرض ایدئولوژیک ندارند. بنده از سر حکمت کمبریج^{۲۲} و MIT را می‌گویم، البته بخش علوم انسانی کمبریج نیز قوی است. این رشته‌های مهندسی برخلاف نگاه مشهور که فکر می‌کنند فقط تکنیک است به نظر ما مبتنی بر پیش‌فرض‌های خاص انسان‌شناسی و ایدئولوژیک است. نوع تصرف در دنیایی که به محوریت رشته‌های مهندسی انجام می‌شود همه از سر گزاره‌های علوم انسانی شکل می‌گیرد.

ما در نقشه راه خود ۸۱ بخش مؤثر بر نهاد خانواده را شمرده‌ایم و برای هر ۸۱ بخش تئوری کاربردی و طرح عملیاتی پیشنهاد دادیم. بنده از سر عدم جدیت عرض نکردم و اگر وقت جلسه ما اجازه می‌داد تا دوستان جلسه این مباحث را توضیح می‌دادم.^{۲۳} این مشکلی است که ما داریم و ان‌شاءالله شب آینده که شب آخر مزاحمت بنده برای شما است، یک عامل مؤثر بیرونی دیگری که به نهاد خانواده ضربه می‌زند را توضیح می‌دهم. از آن ۸۱ موضوع مورد دومی را هم توضیح می‌دهم.

اگر از شما پرسیدند نهاد خانواده را چگونه تقویت کنیم؟ جواب آن یک جمله است؛ بهبود مستمر فضای حاکم بر نهاد خانواده. فضای حاکم بر نهاد خانواده همان عوامل بیرونی مؤثر بر این نهاد است و اگر این عوامل را بهینه نکنیم و فقط به پدر و مادرها توصیه کنیم، خانواده آن‌چنان که باید تقویت نمی‌شود. البته از خلال توضیحات بنده در شب‌های گذشته واضح شد که یکی از عوامل مؤثر بر نهاد

۲۰. مؤسسه فناوری ماساچوست (Massachusetts Institute of Technology) مشهور به ام‌آی‌تی، دانشگاه خصوصی واقع در شهر کمبریج، در ایالت ماساچوست آمریکا است، که دارای پنج دانشکده اصلی، یک کالج و ۳۲ گروه آموزشی می‌باشد. این دانشگاه معمولاً با نام اختصاری آن، یعنی ام‌آی‌تی (MIT) شناخته می‌شود. این دانشگاه یکی از مهم‌ترین مراکز علمی تحقیقاتی در آمریکا و جهان به‌شمار می‌رود. دانشگاه ام‌آی‌تی همه ساله به‌عنوان بهترین دانشگاه مهندسی جهان انتخاب می‌شود.

۲۱. دانشگاه استنفورد یا دانشگاه استانفور (Stanford University) یکی از معتبرترین دانشگاه‌های جهان است که در استنفورد، در نزدیکی شهر سانفرانسیسکو در ایالت کالیفرنیا در کشور آمریکا قرار دارد. این دانشگاه دارای دانشکده‌های علوم، بازرگانی، حقوق، پزشکی و مهندسی است. دانشگاه استنفورد بر اساس آخرین رتبه‌بندی تایمز، در هر دو زمینه علوم انسانی و مهندسی، برترین دانشگاه جهان است.

Times Higher Education. The World University Rankings ۲۰۱۶-۲۰۱۷ by subject: Arts and Humanities

۲۲. دانشگاه کمبریج (University of Cambridge) در شهر کمبریج (بریتانیا) در کناره رودخانه کم، واقع شده است. این دانشگاه در سال ۱۲۰۹ تأسیس شده و دومین دانشگاه قدیمی در منطقه انگلیسی زبان و سومین دانشگاه قدیمی در جهان به‌شمار می‌آید.

۲۳. همیشه یکی از برنامه‌هایی که بنده در سفرهای استانی خود دارم جلسه با اعضای سازمان برنامه و بودجه استان‌ها است. ما درباره این موضوعات بسیار بحث می‌کنیم، باور کنید مشکل به نگاه‌های حاکم بر برنامه‌ریزی کشور برمی‌گردد. هرچه قدر با آن‌ها صحبت می‌کنیم قبول ندارند که امکان تولد طرح جدیدی وجود دارد. خیلی سخت است که با آدمی روبه‌رو هستید که می‌گوید لا و لابد آنچه از غرب آمده باید برنامه‌ریزی و پیاده شود و گفتگو را نیز نمی‌پذیرد.

خانواده، آموزش و پرورش است. البته همه موضوع آموزش و پرورش نیست اما بسیار نقش مهمی دارد. خانواده ۱، خانواده ۲، خانواده ۳، این موضوعات را در آموزش ببرد.

بنابراین اگر در ذهن برادر یا خواهری وجود دارد که چگونه می‌توان اصلاح کرد، این طرح پیشنهادی ما است و الآن نیز مشغول تصویب قانون با این نوع نگاه‌ها هستیم. بنده وقت ندارم و گرنه به شما عرض می‌کردم که چقدر قانون بر اساس این نگاه‌ها تصویب شده است. البته در اوایل راه هستیم و بنده آینده را روشن می‌بینم. همین طور که امنیت ما با الگوهای اسلامی تأمین شده، ان شاءالله آینده‌ای در ایران است که دیگر سایهٔ آدام اسمیت‌ها^{۲۴} و تئوری کینزی از دانشگاه‌ها و نظام اقتصادی ما کم شده باشد. البته به‌عنوان تاریخ علم نظریات آن‌ها را بررسی می‌کنیم اما متن دانشگاه‌های ما بر اساس حل مشکل مردم برنامه‌ریزی می‌کنند. واقعا بنده آینده را روشن می‌بینم.^{۲۵}

والحمد لله الرب العالمین.

۲۴. آدام اسمیت، فیلسوف اخلاق گرای اسکاتلندی در دوران روشنگری اسکاتلند است که از او به‌عنوان پیش‌گام در اقتصاد سیاسی و «پدر علم اقتصاد مدرن» یاد می‌شود. وی همچنین از نظریه‌پردازان اصلی نظام سرمایه‌داری مدرن به‌شمار می‌رود. اسمیت ایده‌های خود در زمینهٔ اقتصاد را در کتاب ثروت ملل خود به تفصیل شرح داده‌است. این نخستین کتاب مدرن علم اقتصاد است.

۲۵. هیئت شما نیز دارای جوانان بسیار است و بیاید بر روی موضوعات پایان‌نامه‌های خود و محیط‌هایی که هستید بحث الگوی پیشرفت اسلامی را شروع کنید و جدی بگیرید و به میدان بیاید. اگر «كَمْ مِنْ فِتْنَةٍ قَلِيلَةٍ غَلَبَتْ فِتْنَةً كَثِيرَةً بِإِذْنِ اللَّهِ» در برنامه ششم اتفاق افتاد، اگر الگوی پیشرفت اسلامی چند لشکر پیدا کند چه اتفاقاتی خواهد افتاد. کاش وقت بیشتر بود و ۵۰ شب تا آخر محرم و صفر با یکدیگر بحث و گفتگو می‌کردیم تا بنده مباحث را ملموس‌تر می‌کردم. به هر حال موضوعات را پیگیری کنید تا ان شاءالله کار تکمیل شود.

فهرست تفصیلی

۱. خانواده به عنوان نهاد اصلی متکفل تربیت؛ متولی تحقق معادله پیشرفت در انسان‌ها..... ۵۳
۲. عوامل مؤثر درونی؛ دسته اول عوامل اثرگذار بر نهاد خانواده..... ۵۴
 - ۱/۱. ایجاد تصویر محبت‌آمیز در برخورد اول با همسر؛ یکی از عوامل درونی مؤثر بر نهاد خانواده..... ۵۴
 - ۱/۲. پرداخت مزد در قبال انجام وظایف زن در خانه در جهت ابراز توجه توسط شوهر؛ عاملی از عوامل درونی مؤثر بر نهاد خانواده..... ۵۵
 - ۱/۳. ابراز تبحر برای همسر خود؛ عاملی از عوامل درونی مؤثر بر نهاد خانواده..... ۵۶
 - ۱/۴. شناسایی، مطالعه و انجام عوامل درونی خانواده، تکلیف مهم هر زن و مرد مسلمان..... ۵۶
۳. عوامل مؤثر بیرونی؛ دسته دوم عوامل اثرگذار بر نهاد خانواده..... ۵۶
 - ۳/۱. حکومت یک جامعه؛ متولی مدیریت عوامل بیرونی مؤثر بر نهاد خانواده..... ۵۶
 - ۳/۱/۱. فکر اصلی الگوی پیشرفت، خانواده و فکر اصلی توسعه غرب، محیط کسب و کار؛ نقطه محوری تفاوت آن دو در جهت پیشرفت..... ۵۷
 - ۳/۱/۲. عدم توجه حکومت به عوامل مؤثر بیرونی؛ ایجاد فرسایش و چالش برای خانواده..... ۵۷
 - ۳/۲. اقتصاد یک جامعه، یکی از عوامل بیرونی مؤثر بر نهاد خانواده..... ۵۷
 - ۳/۲/۱. ایجاد اقتصاد ناعادلانه برای مردم جامعه متأثر از برنامه‌ریزی اقتصاد معیشت مبتنی بر مکاتب توسعه غربی..... ۵۷
 - ۳/۲/۲. الگوی تولید خانوادگی؛ مدل و روش تولید اقتصاد عادلانه معیشت مبتنی بر الگوی پیشرفت اسلامی..... ۵۷
 - ۳/۲/۳. مدل‌های تولید مبتنی بر سرمایه‌داری، نوع دیگری از نظام ارباب و رعیتی..... ۵۷
 - ۳/۲/۴. الگوی تولید خانوادگی مبین تولید بر محوریت روابط انسانی و سود اجتماعی..... ۵۷
 - ۳/۲/۵. استفاده از انفال کشور در جهت بهینه کردن روابط انسانی یک جامعه بنابر دستور قرآن کریم..... ۵۷
 - ۳/۲/۶. توجه به مفهوم اقتصاد مقاومتی، ذیل اندیشه و تفکر رهبر انقلاب اسلامی..... ۵۷
 - ۳/۲/۷. تبیین و اجرای نظریه‌ی بنگاه‌های وقف محور مبتنی بر الگوی پیشرفت اسلامی؛ مدل دیگر در جهت ایجاد اقتصاد عادلانه..... ۵۷
 - ۳/۳. شناسایی ۸۱ عامل مؤثر بر فضای حاکم نهاد خانواده مبتنی بر نقشه راه الگوی پیشرفت اسلامی..... ۵۷
 - ۳/۳/۱. عدم توجه حکومت به برنامه‌ریزی برای عوامل بیرونی مؤثر بر نهاد خانواده، عامل ایجاد چالش‌های خانواده‌ها..... ۵۷
 - ۳/۳/۴. بهبود فضای خانواده و روابط انسانی، اصلی‌ترین کار در برنامه‌ریزی برنامه هفتم کشور..... ۵۷

جلسه پنجم

نقش محله

به عنوان مهم ترین عامل بیرونی

مؤثر بر نهاد خانواده

شناسنامه جلسه پنجم

عنوان

نقش محله به عنوان مهم-ترین عامل بیرونی مؤثر بر نهاد خانواده

تاریخ نشست

۳ مهر ۱۳۹۶

مشخصات اثر

۱۱ صفحه (قطع رحلی)

پنجمین جلسه از سلسله جلسات " تربیت و اداره جامعه با زاویه دید الگوی ایرانی اسلامی پیشرفت" در تاریخ ۳ مهرماه ۱۳۹۶ توسط حجت الاسلام و المسلمین علی کشوری (دبیر شورای راهبردی الگوی پیشرفت اسلامی) با موضوع " نقش محله به عنوان مهم-ترین عامل بیرونی مؤثر بر نهاد خانواده" در هیئت انصارالحسین مؤسسه فرهنگی شهید بهشتی برگزار گردید.

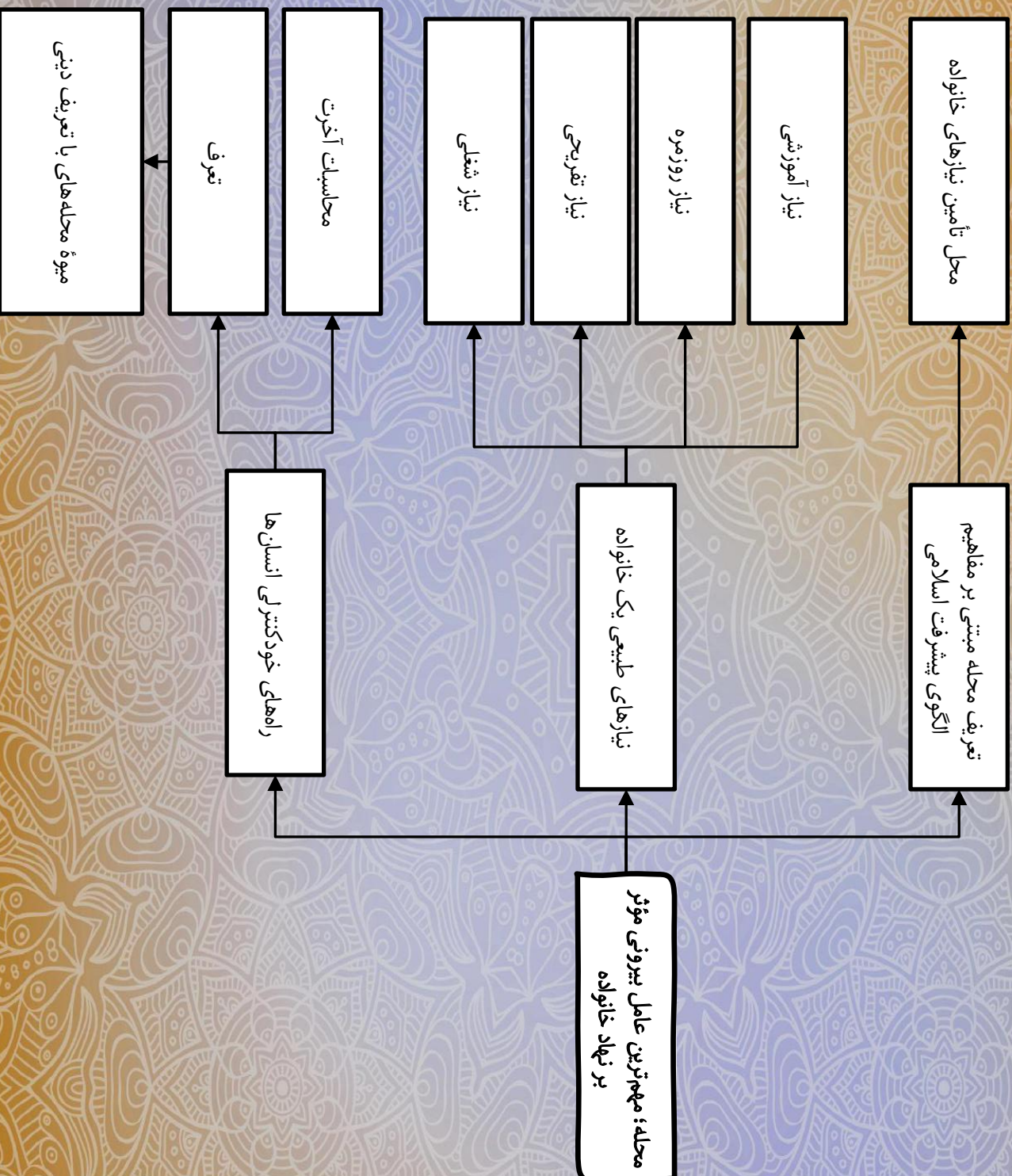
در این جلسه محله به عنوان مهم ترین و اولویت دارترین عامل بیرونی مؤثر بر نهاد خانواده معرفی گردید و بیان شد که تقویت محله به عنوان محل تأمین نیازهای خانواده اهمیت بسیاری دارد.

در ادامه به بررسی برخی از فواید مدیریت شهری محله محور پرداخته شد و تعریف به عنوان یکی از مهم ترین اثرات مدیریت شهری محله محور مطرح گردید. همچنین در این جلسه به لزوم کار فکری در برنامه ریزی هیئات جهت استفاده حداکثری از مجلس اباعبدالله الحسین اشاره شد.

فهرست اجمالی

۷۱	۱. اهمیت محلّه به عنوان مهم‌ترین عامل بیرونی مؤثر بر نهاد خانواده
۷۶	۲. لازمه‌ی تحقق حل مسائل کشور اسلامی؛ تعمیق و تفقّه در مفاهیم دین
۷۷	۳. مأموریت هیئت، مبعوث کردن عزاداران برای دفاع از کلمه حق

جلسه پنجم: نقش محله به عنوان مهم‌ترین عامل بیرونی مؤثر بر نهاد خانواده

اعوذ بالله من الشيطان الرجيم. بسم الله الرحمن الرحيم. الحمد لله رب العالمين و الصلاة و السلام على سيدنا و نبينا ابي القاسم محمد و على اهل بيته الطيبين الطاهرين لاسيما على بقية الله في الارضين ارواحنا لاماله الفداء و عجل الله تعالى فرجه الشريف.

۱. اهمیت محلّه به عنوان مهم‌ترین عامل بیرونی مؤثر بر نهاد خانواده

در جلسه قبل اشاره کردیم که اگر بخواهیم خانواده در جامعه اسلامی سر پا بماند باید دو دسته از عوامل را دائماً در دستور کار قرار داده و آن‌ها را مدیریت کرد. دسته اول عبارت‌اند از عواملی که بر وضعیت نهاد خانواده اثر دارند و اختیار آن نیز دست اعضای خانواده است. دسته دوم عوامل، بر نهاد خانواده مؤثرند ولی اختیار آن‌ها دست اعضای خانواده نیست. از این عوامل با عنوان عوامل بیرونی مؤثر بر نهاد خانواده یاد کردیم. عوامل بیرونی مؤثر بر نهاد خانواده طبق تحقیقات ما ۸۱ عامل است که در جلسه گذشته یک عامل تشریح شد.

همان‌طور که عرض کردیم الگوی تولید جامعه می‌تواند ضد خانواده عمل کند، کما اینکه الگوی سرمایه‌داری بر بخش اقتصاد جامعه ما حاکم است. امروز یکی دیگر از عوامل بیرونی مؤثر بر نهاد خانواده را تشریح می‌کنم. این عامل شاید در مقایسه با عوامل دیگر به یک اعتبار مهم‌تر تلقی شود و اولویت اصلاح آن جدی باشد. یعنی اگر دچار محدودیت شویم و بخواهیم فقط یک عامل را اصلاح کنیم این مسئله دارای اولویت است. خانواده‌ها محل سکونت دارند که به محل سکونت خانواده در عرف محلّه گفته می‌شود. به نظر ما مهم‌ترین عامل بیرونی مؤثر بر خانواده محل سکونت خانواده است. محلّه به دلایل زیر مهم‌ترین عامل است: اولاً باید توجه داشت که مفهوم محلّه یک مفهوم قابل تعریف و دقیق است.

۱/۱. تعریف محلّه مبتنی بر مفاهیم الگوی پیشرفت اسلامی؛ محل تأمین نیازهای خانواده

البته هر یک از ما یک مفهوم از محلّه در ذهن داریم، ولی محلّه در الگوی پیشرفت اسلامی در یک جمله محل تأمین نیازهای خانواده است.

۱/۲. دسته‌بندی نیازهای طبیعی خانواده؛ نیازهای روزمره، آموزشی، تفریحی، شغلی

خانواده نیازهایی دارد که به صورت طبیعی به چهار نوع نیاز دسته‌بندی می‌شود: اول، نیازهای روزمره؛ همه خانواده‌ها برای سر پا ماندن باید نیازهای روزمره‌شان تأمین شود و به نان، گوشت، میوه و ... دسترسی داشته باشند. این نیاز می‌تواند نزدیک و یا خارج از محل سکونت تأمین شود. اخیراً در مدیریت‌های شهری مدرن که با تئوری‌های مختلف اداره می‌شود نیازهای روزمره را خارج از محل سکونت تأمین می‌کنند. بعضی از سکونت‌گاه‌ها وجود دارد ولی برای تأمین نیاز باید از آن دور شوند ولی برخی طراحی‌ها در نزدیکی محل سکونت می‌تواند این نیاز را تأمین کند.

۱/۲/۱. نیازهای روزمره؛ اولین دسته از نیازهای طبیعی خانواده

۱/۲/۲. نیاز آموزشی؛ دومین دسته از نیازهای طبیعی خانواده

دو، نیاز آموزشی؛ همه اهالی خانواده به نیاز آموزشی احتیاج دارند. شبیه نیازهای روزمره، شما می‌توانید نیازهای آموزشی را در محل سکونت خانواده (محلّه) تأمین کنید و یا این نیازها را خارج از محل سکونت خانواده‌ها تأمین کنید. اخیراً نظام آموزش و پرورش ما به بهانه اینکه مدارس دولتی کیفیت ندارد، یک سری مدارس خاص را غیرمستقیم تقویت می‌کند. ما وقتی به صورت نمونه بعضی از این مدارس را بررسی کردیم، مشاهده کردیم که کیفیت مدارس غیرانتفاعی بیشتر تبلیغات است. همین باعث شده بود بعضی از خانواده‌ها قبض آب و برق اقوام‌شان که نزدیک مدرسه هستند را تهیه کنند تا دانش‌آموز خود را در مدرسه‌ای که در محل زندگی خود نیست، ثبت‌نام کنند. یعنی اتفاقی افتاده که مدرسه خارج از محلّه در حال تقویت است. گاهی می‌گویید مدرسه را ببریم داخل محلّه. در بعضی از گزارش‌ها این گونه است که مدارس ما منطقه‌ای توزیع می‌شوند و مثلاً هر چند محله بزرگ یک منطقه است و یک مدرسه به آن تعلق می‌گیرد.

۱/۲/۳. نیاز تفریحی؛ سومین دسته از نیازهای طبیعی خانواده

سه، نیازهای تفریحی؛ خانواده بدون تفریح سرپا نمی‌ماند. الآن طراحی محلّه‌ها و خانه‌ها به شکلی است که خانه‌ها جذاب نیستند، لذا انسان‌ها به مجرد ورود به منزل دچار کسالت روحی می‌شوند و به وفور از محل سکونت خود خارج شده و به محل تفریحی مراجعه می‌کنند.^۱ گذشته از اینکه پارک محیط مناسبی برای تفریح نیست ولی همین را نیز به خارج از محلّه منتقل کرده بودند. برای مثال در مشهد با پارک بزرگی مثل پارک ملت روبرو می‌شوید. پارک بزرگی که به بهانه مسافران ساخته شده ولی واقعیت این است که بخش قابل توجهی از مردم مشهد نیز از آن فضا استفاده می‌کنند. یعنی مردم به بهانه تفریح هم از محیط خانه جدا می‌شوند.

۱/۲/۴. نیاز شغلی؛ چهارمین دسته از نیازهای طبیعی خانواده

چهار، نیازهای شغلی؛ خصوصاً در شهرهای بزرگ به نحوی تأمین می‌شود که افراد مجبور هستند کیلومترها از خانه خود دور شوند تا به محل شغل خود برسند. روایت داریم، از سعادت‌های مرد این است که شغل و محل کسب او نزدیک منزل خود باشد.^۲ الآن این روایت جدی گرفته نمی‌شود. عملاً به بهانه تأمین نیازهای خانوار افراد خانواده مکرر از یکدیگر جدا می‌شوند.

۱. یک دعوایی در شهرداری مشهد بود، احتمالاً در شهرداری اصفهان هم باشد، دعوا بر سر این بود که پارک‌های بزرگ بسازیم یا پارک‌های محلّه‌ای. به دلایل مختلف کارشناسان به این نتیجه رسیدند که باید پارک‌های بزرگ بسازیم.

انتقال از متن

۲. «عِدَّةٌ مِنْ أَصْحَابِنَا عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدٍ عَنْ عُمَانَ بْنِ عِيْسَى عَنْ ابْنِ مُسْكَانَ عَنْ بَعْضِ أَصْحَابِهِ قَالَ قَالَ عَلِيُّ بْنُ الْحُسَيْنِ عَلَيْهِ السَّلَامُ إِنَّ مِنْ سَعَادَةِ الْمَرْءِ أَنْ يَكُونَ مَتَجَرِّهُ فِي بَلَدِهِ وَ يَكُونَ خَلْطَاؤُهُ صَالِحِينَ وَ يَكُونَ لَهُ وَلَدٌ يَسْتَعِينُ بِهِمْ.»

این سؤال پیش می‌آید که مشکل آن چیست؟ پاسخ این است اگر شما می‌خواهید کارکردهای خانواده را محقق کنید؛ این کارکردها فرع حضور اعضای خانواده در کنار یکدیگر است. برای مثال می‌گویید خانواده کارکرد عاطفی، آموزشی، تربیتی، امنیتی و جنسی دارد، خانواده نظامی از کارکردها را دارد ولی به شرطی که اعضای خانواده در کنار یکدیگر باشند. وقتی در شهری مثل تهران پدر خانواده زمانی از خانه خارج می‌شود که فرزند در خواب است و زمانی هم به خانه بازمی‌گردد که فرزند در خواب است، یعنی اعضای خانواده یکدیگر را کمتر می‌بینند بنابراین کارکردهای خانواده نیز فرصت تحقق پیدا نمی‌کند. این اولین دلیلی است که ما می‌گوییم مهم‌ترین عامل بیرونی مؤثر بر نهاد خانواده محل سکونت خانواده‌ها است. اگر خواستید برای زندگی خانه تهیه کنید آپارتمان نخرید، جایی زندگی نکنید که ماهیت محلّه‌ای آن ضعیف شده است. یعنی نیازهای روزمره شما در آنجا تأمین نمی‌شود. حتی امکان محل خرید خانه باید جایی باشد که دسترسی به نیازهای چهارگانه خانواده در آنجا آسان‌تر شود. ممکن است همه نیازها تأمین نشود ولی اگر مدیریت کنید مثلاً بین دو محلّه تأمین نیازها در یکی آسان‌تر است آن را انتخاب کنید، خیلی اثر دارد زیرا به بهانه تأمین نیازها اعضای خانواده دائماً از یکدیگر جدا نمی‌شوند.

الآن در شهرهای مدرن با پدیده‌ای با عنوان خانواده‌های هسته‌ای روبرو هستیم. خانواده هسته‌ای که یک اصطلاح جامعه‌شناسی است یعنی خانواده‌ای که اعضای آن کمترین ارتباط را با یکدیگر دارند. خب چه اتفاقی می‌افتد؟ فرزند شما نیاز عاطفی دارد به خصوص اگر دختر باشد اما پدر خانواده اصلاً در خانه حضور ندارد که بخواهد نیاز عاطفی دخترش را مدیریت کند.^۳ اگر می‌خواهید خانواده بهبود پیدا کند سعی کنید ماهیت محلّه‌ای شهر خود را حفظ کنید. عرض می‌کنم که چگونه این کار را باید انجام داد. برای مثال اگر شهر اصفهان الآن دو میلیون جمعیت دارد با این رویکرد ظرف دو دهه آینده می‌توان آن را به چهار صد یا پانصد محلّه تقسیم کرد. یعنی محیط زندگی برای خانواده را بهینه کرد تا خانواده‌ها مجبور نشوند به بهانه‌های مختلف از یکدیگر جدا شوند. الآن با محاسبات ما در برخی از مناطق تهران بین سی تا پنجاه درصد این حرف قابل تحقق است و بیش از نیمی از آن نیاز به طراحی زیرساخت دارد. یعنی الآن که دولت مدرن و برنامه‌ریزی براساس توسعه در کشور ما است، می‌توان نیمی از این نگاه را عملیاتی کرد.

امام سجاد علیه السلام می‌فرمایند: از سعادت مرد این است که محل تجارت او در شهر او باشد و هم نشینان او از صالحین باشند و برای او فرزندی باشد که او را کمک کند.»

کلینی، محمد بن یعقوب (۲۲۹ ق)، الکافی، تهران: انتشارات دارالکتب الإسلامیة (۱۴۰۲ ق)، جلد ۵، ص ۲۵۷

۳. بنده سال‌های سابقه‌ای که به سازمان برنامه و بودجه می‌رفتم، با دوستان مباحثه می‌کردم به یکی از معاونان ارشد سازمان این مباحث را گفتم، ایشان در جواب گفت: بنده این بحث‌ها را خیلی قبول دارم و توضیح داد خود من سرویس مدرسه دختر خود هستم و او را به مدرسه می‌برم و برمی‌گردانم. اگر این کار را انجام ندهم این شهر مدرن هیچ فرصت ارتباطی برای بررسی نیازهای او برای من باقی نمی‌گذارد. آن زمان ایشان معاون سازمان برنامه و بودجه بود، بعداً شنیدم که ایشان را به یک نهاد دیگر تبعید کردند. یعنی بعضی از مسؤولین صادقانه اعتراف می‌کنند که چه بلایی سر زندگی مردم و خود آورده‌اند.

۱/۴. محاسبات مبتنی بر توسعه در برنامه ریزی شهری، ایجاد چالش در ماهیت محله‌ها

آیا برنامه ریزی شهری متوجه این نگاه است؟ به نظر بنده متوجه نیست. اتوبانی در شهر تهران ساختند که توجیه این بود، ما می‌خواهیم حمل و نقل را از شمال به جنوب تهران تسهیل کنیم. این اتوبان را از وسط پنج محله عبور دادند و ماهیت پنج محله را دچار چالش کردند. این‌ها مشکل ما با محاسبات غلط جریان توسعه‌گرا است. درحالی‌که می‌شد زمانی که به محدوده محله‌ها می‌رسند با صرف هزینه اتوبان را مثلاً از زیرزمین عبور دهند، که ماهیت محله کمتر دچار چالش شود. برای مثال شما وقتی به خیابان حبیب‌الله در تهران می‌روید به شما می‌گویند حبیب‌الله شمالی یا حبیب‌الله جنوبی، در حالی‌که این‌ها قبلاً یک محله بودند، از وسط آن راحت اتوبان عبور دادند، البته زمان مصاحبه می‌گویند ما به مردم خدمت کردیم ولی امان از زمانی که محاسبات غلط باشد، با نیت خوب کار اشتباه انجام می‌دهند. محله‌ها را باید تقویت کرد تا به حدی که محله، محل نیاز خانوار باشد نه مثل الان که محل خواب است و افراد فقط برای خوابیدن به محله می‌روند.

۱/۵. تبیین مفهوم تعریف و فایده آن در خود کنترلی افراد یک جامعه

یک منطقه‌ای در تهران را بررسی کردیم، صاحبان آن منطقه که شامل چند محله بود، حدوداً دو میلیون نفر بودند. تقریباً این دو میلیون نفر در روز از محل سکونت خود خارج می‌شدند و حدوداً دومیلیون نفر در روز برای اشتغال و سایر امور به این محله وارد می‌شدند. یعنی شب و روز جمعیت آن محلات متفاوت بود، اصطلاحاً جمعیت در آن منطقه سیال بود. سؤال این‌جاست این موضوع چه اشکالی ایجاد می‌کند؟ پاسخ بنده این است که اگر محله، محل تأمین نیازهای خانواده بود افراد محله به بهانه تأمین نیازهای متفاوت با یکدیگر کثیرالارتباط می‌شوند، چون دائماً در محله رفت و آمد دارند. مغازه‌دارها، مدیران مدرسه و همسایه‌ها را می‌شناسند. وقتی کثیرالارتباط بودند تعریف ایجاد می‌شود. تعریف یعنی شناخت طرفینی گسترده و وقتی محله، محل نیاز خانواده شد همه همدیگر را می‌شناسند. فایده آن چیست؟ تعریف اولین فایده‌ای که دارد این است که زیرساخت امنیت و خود کنترلی است. انسان‌ها بر اساس فطرت در محیطی که شناخته می‌شوند، خود را کنترل می‌کنند. لذا لازم نیست برای تأمین امنیت محله، محله را مانیتورینگ^۴ کنید، دوربین بگذارید که حالا اگر شبی برق‌ها قطع شود شبیه کشور آمریکا شود.^۵ اولین میوه تعریف خودکنترلی است. در حدیث است: کسی که آبروی خود برایش مهم نیست از شر او در امان مباش.^۶ یعنی کسی که آبرو برای او مهم است با او می‌توان راحت زندگی کرد زیرا از شر آن در امان هستید.

۴. مانیتورینگ عملی مربوط به رصد و مشاهده وضعیت یک سیستم یا یک محیط است.

۵. اشاره به قطعی برق در ساعت ۲۱ و ۳۴ دقیقه ۱۳ جولای سال ۱۹۷۷ دارد که در آن وسعت غارت به حدی بود که پلیس بیش از سه هزار غارتگر را دستگیر کرد.

آدرس مطلب در خبرگزاری مشرق: <http://yon.ir/O1WV>

۶. « عَنْ أَبِي الْحَسَنِ الثَّالِثِ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ: مَنْ هَانَتْ عَلَيْهِ نَفْسُهُ فَلَا تَأْمَنُ شَرَّهُ

امام هادی علیه السلام: از شر کسی که خودش را سبک شمارد، ایمن مباش.»

مجلسی، محمد باقر بن محمد تقی، بحار الأنوار الجامعة لدرر أخبار الأئمة الأطهار، بیروت: دار إحياء التراث العربی (۱۴۰۳ ق)، ج ۷۳، ص ۳۰۰

اسلام دو دسته تدبیر برای خودکنترلی دارد: یک دسته محاسبات آخرت است که موجب خودکنترلی می‌شود. وقتی انسان قائل به آخرت بود، قائل به حساب و کتاب بود، رفتار او بهینه می‌شود. این یک دسته از توصیه‌های اسلام است.

۱/۵/۱. تدبیر اسلام برای خودکنترلی انسانها؛ محاسبات آخرت و تعرف

یک دسته دیگر از توصیه‌های اسلام مسئله تعرف است. یعنی خودکنترلی با محوریت آبرو، آبرو برای انسان‌ها بسیار مهم است، لذا در محلّه به دلیل اینکه همه یکدیگر را می‌شناسند حتی اگر کسی خدا را هم قبول نداشته باشد برای حفظ آبرو امنیت دیگران را به چالش نمی‌کشد. بنابراین در محلّه امنیت به صورت طبیعی وجود دارد. در قدیم در محلّه اگر کسی مرتکب دزدی می‌شد، انگشت‌نما می‌شد و همه مواظب بودند که دست از پا خطا نکنند. ولی الآن در شهرهای مدرن گمنامی وجود دارد، شما اصلاً بقیه را نمی‌شناسید، بنابراین آدم‌ها به خود اجازه می‌دهند هرکاری انجام دهند و مجبور هستید دائماً دوربین مداربسته بگذارید.

۱/۵/۲. تعرف بستری برای به دست آوردن شناخت لازم جهت امر ازدواج

فایده دیگر تعرف در خود خانواده به صورت مستقیم وارد می‌شود. وزارت ارشاد جلساتی برای سازمان‌دهی سایت‌های همسرگزینی برگزار کرده بود. چرا وزارت ارشاد به سمت سازماندهی این سایت‌ها می‌رود؟ زیرا آدم‌ها می‌خواهند ازدواج کنند یکدیگر را نمی‌شناسند و تعرف از بین رفته است. وقتی تعرف کم‌رنگ می‌شود شما نمی‌توانید همسر خود را انتخاب کنید، باید در سایت‌ها دنبال آن بگردید. این جا سؤالی مطرح است؛ آیا اطلاعاتی که از سایت همسرگزینی یه دست می‌آورد به درد انتخاب همسر می‌خورد؟ همه در فضای مجازی چهره خود را تغییر می‌دهند. با این دسته از اطلاعات که نمی‌توان همسر انتخاب کرد. وقتی می‌شنوید که ولی فقیه می‌فرماید دستگاه‌های رسمی گاهی تعطیل هستند، نمی‌توانند تحلیل کنند، نمونه آن همین سایت‌های همسرگزینی است. تعرف فواید دیگری نیز دارد. جلساتی که ماه رمضان سال ۱۳۹۴ بنده در حوزه علمیه مروی، مدیریت شهری بحث کردم،^۷ الآن کتاب آن جلسات موجود است، در آن جلسات بنده تفصیلاً توضیح دادم که مدیریت شهری محلّه محور چگونه باید ایجاد و مدیریت شود. این‌ها را همگی در آن جلسات به فضل الهی شرح دادم. بنده فقط خواستم توضیح دهم چرا محلّه عامل بیرونی مؤثر بر نهاد خانواده است؟ زیرا هم امنیت خانواده و هم شناخت کافی مورد نیاز برای ازدواج را تأمین می‌کند. البته شناخت مورد نیاز در بستر فAMILI و خانوادگی نیز شکل می‌گیرد اما در بستر محلّه‌ای نیز شکل می‌گیرد. هم اینکه اجازه می‌دهد اعضای خانواده بیشتر کنار یکدیگر باشند. وقتی اعضای خانواده بیشتر کنار هم بودند، بیشتر می‌توانند به هم محبت کنند، بیشتر می‌توانند به هم رسیدگی کنند، بیشتر می‌توانند فکر یکدیگر را رشد دهند.^۸

۷. اشاره به دوره تبیین مفهوم مدیریت شهری با زاویه دید الگوی پیشرفت اسلامی، حوزه علمیه مروی تهران، ۶ الی ۱۷ تیرماه ۱۳۹۵

۸. الآن در اصفهان برای ایده شهر خلاق همایش گذاشته شده است، از اعضای همین همایش با بنده تماس گرفتند و از بنده خواستند که در مورد شهر خلاق صحبت کنم. گفتم مطمئن هستید درست تماس گرفته‌اید؟ شهر خلاق که محلّه‌ها را تثبیت نمی‌کند بلکه برای آن چالش درست می‌کند. گفتند موضوع سخنرانی شما را شهر خلاق می‌گذاریم شما حرف‌های خود را بزنید. بنده جواب دادم نفاق فایده ندارد. بگذارید مدیریت شهر محلّه محور تا در مورد آن صحبت کنم. حالا یک ایده شهر خلاق است، یک ایده TOD (حمل و نقل توسعه ای) است. این‌ها بدعت‌های عصر ماست. در همین

یک شورای شهر خوب، یک شهرداری خوب این است که سال به سال ماهیت محلّه‌ها را تقویت کند که بنده عرض می‌کنم با این وضعیت که دو دهه به محلّه‌ها ضربه می‌زنیم، خیلی خوب کار کنیم دو دهه طول می‌کشد تا به وضعیت قبلی برسیم و به سمت اینکه کار بهینه شود، حرکت کنیم. خانواده را نمی‌توان بدون مدیریت عوامل بیرونی مؤثر بر نهاد خانواده سرپا نگه داشت. حتماً باید عوامل بیرونی را هماهنگ با نهاد خانواده طراحی کرد و ساخت.

امیدوارم با این توضیحات راهبرد الگوی پیشرفت اسلامی برای تقویت نهاد خانواده اجمالاً واضح شده باشد. البته نظام آموزشی، نظام قانونی، نظام قضایی، برنامه‌های رسانه‌ها و دهها موضوع باید اصلاح شود تا خانواده رشد یابد. الآن وضعیت چگونه است؟ الآن همه بار روی دوش اعضای خانواده است. لذا پسران جرأت رفتن به سمت تشکیل خانواده را ندارند. اولین سؤال بنده از جوانان این است؛ آیا شما ازدواج کردید؟ بسیاری در پاسخ به این سؤال یک لبخند تلخ می‌زنند. دوست دارند ازدواج کنند ولی دولت مدرن و برنامه‌ریزی توسعه شرایط را به گونه‌ای کرده است که با نوع نگاه‌هایی که داریم ازدواج سال‌ها به تأخیر می‌افتد. می‌توان به پهلوانان توصیه کرد خلاف موج شنا کنند، ولی واقعیت این است که به همه مردم نمی‌توان این توصیه را داشت. برنامه‌ریزی کشور باید ظرف بیست سال فضای حاکم بر خانواده را تقویت و عوامل مؤثر بر آن را مدیریت کند. سازمان برنامه و بودجه این کار را نمی‌کند، لذا روزهایی که ما برای نقد برنامه ششم رفته بودیم، بنده در مناظرات می‌گفتم، طلاق در شهر تهران ۳۸٪ است. الآن که در مورد آن صحبت می‌کنیم به ۴۲٪ رسیده است. سال بعد احتمالاً به ۴۴٪ می‌رسد. با این روند پیش برویم به کشور آمریکا می‌رسیم، البته مرگ بر آمریکا هم می‌گوییم ولی تئوری توسعه در عمل ما را دچار فروپاشی می‌کند.

۱/۶. لزوم تحقق مرحله دولت

اسلامی برای عبور از برنامه‌های

مبتنی بر تفکر توسعه غرب

همه ما باید کمک کنیم نظام برنامه‌ریزی کشور اصلاح شود وگرنه همه ضرر می‌کنیم و زندگی خوبی نخواهیم داشت. با دید تردید به تئوری‌های غربی نگاه کنید، پرسید که این تئوری به دنبال چیست؟ آن را بررسی کنید. از اینکه مدرکی در دانشگاه دریافت می‌کنید خوشحال نشوید. مهم این است که آیا آن تخصصی که آموخته‌اید ضد روابط انسانی عمل می‌کند یا به نفع آن؟ این همان عقبه انقلاب اسلامی است که داریم به سختی از آن عبور می‌کنیم. «و ما أدراک مالعقبه»! اصلاح نظام برنامه‌ریزی کشور کار بسیار سخت و طولانی است ولی باید از آن عبور کنیم، تا به عصر ظهور برسیم. ما در مرحله سوم انقلاب قرار داریم. مرحله سوم انقلاب مرحله دولت‌سازی اسلامی است. دولت اسلامی نداریم، ما نظام اسلامی داریم. چهارچوب کلی کشور توسط اسلام مهندسی شده ولی برنامه‌ریزی در بخش‌های مختلف که اسلامی نیست. این‌ها همه غربی است.

شهرداری محترم مبنای عمل قرار می‌گیرد. آقایان می‌خواهند حمل‌ونقل شهر اصفهان را تسهیل کنند، می‌روند به سمتی که ماهیت محلّه‌ها را نابود کنند.

انتقال از متن

۲. لازمه‌ی تحقق حل مسائل کشور اسلامی؛ تعمیق و تفقه در مفاهیم دین

البته ما طلبه‌ها قبلاً سادگی به خرج می‌دادیم که بنده به شخصه از آن توبه کردم، قبلاً روایت می‌خواندیم: «اطْلُبُوا الْعِلْمَ وَ لَوْ بِالصَّيْنِ»^{۱۰}. با یک روایت همه تئوری‌های غرب را امضاء می‌کردیم. بنده به دوستان طلبه می‌گویم «اطْلُبُوا الْعِلْمَ وَ لَوْ بِالصَّيْنِ» قضیه‌ی شرطیه است و هیچ قضیه‌ی شرطیه‌ای مشروط خود را ثابت نمی‌کند. برای مثال بنده به شما عرض می‌کنم اگر امروز فلانی نزد شما آمد شما به او صدهزار تومان پول بدهید، آیا معنای حرف بنده این است که آن شخص نزد شما می‌آید؟ نه این یک قضیه شرطی است. منظور کلام این نیست که آن شخص حتماً نزد شما می‌آید. پیامبر اکرم ﷺ این حدیث را فرمودند؛ علم را طلب کنید اگر چه در چین باشد، آیا منظور پیامبر این است که در چین علم وجود دارد؟ حدیث جالب دیگری کنار این حدیث است، پیامبر فرموده‌اند: «اطْلُبُوا الْعِلْمَ وَ لَوْ بِخَوْضِ اللَّجَجِ»^{۱۱}. به دنبال علم ولو در عمق دریاها بروید. آیا منظور روایت این است که در عمق دریاها علم است؟ این روایت مثل همان روایت می‌باشد. پیامبر در مقام این است که بگوید علم آنقدر ارزش دارد که اگر شما مجبور شدید سختی رفتن به چین که در آن زمان راه دوری بود را تحمل کنید، آن را بپذیرید. اهمیت علم مورد بحث است نه اینکه در چین علم است. ما طلبه‌ها حرف‌های غیرفنی نیز گفته‌ایم.

الآن حرف این است که اجازه دهید این تئوری‌ها بررسی شود.^{۱۲} ما می‌دانیم اگر مسئله‌ای را عمیق بررسی نکنیم آن مسئله به سمت تحقق نمی‌رود. ما به دنبال بررسی عمیق این مسئله در کشور هستیم. یک راه آن به خصوص برای جوانان این است که یک فرصت مطالعه برای الگوی پیشرفت اسلامی بگذارند. راه دیگر این است که یک نقشه برای گفت‌وگوهای آینده تدوین شود. اگر این فکر انقلاب اسلامی را تعمیق نکنیم، تئوری‌های توسعه غربی ضربات نهایی خود را به هویت و هدایت ما خواهند زد.

۳. مأموریت هیئت، مبعوث کردن عزاداران برای دفاع از کلمه حق

کسی تلقی نکند در این جبهه مسئولیت ندارد. بنده خدمت شما عرض کردم، هیئت خوب در پایان عزاداری، باید عزاداران امام حسین علیه السلام را به دفاع از کلمه حق مبعوث کند. بسیاری از شما نوجوان و

۱۰. « قَالَ النَّبِيُّ ﷺ: اطْلُبُوا الْعِلْمَ وَ لَوْ بِالصَّيْنِ فَإِنَّ طَلَبَ الْعِلْمِ فَرِيضَةٌ عَلَى كُلِّ مُسْلِمٍ.

رسول اکرم ﷺ می‌فرمایند: علم را بیاموزید حتی اگر در چین باشد چرا که طلب علم فریضه‌ای برای هر مومنی است.»

مجلسی، محمد باقر بن محمد تقی (۱۱۱۰ ق)، بحار الأنوار، بیروت: انتشارات دار إحياء التراث العربي (۱۴۰۳ ق)، جلد ۱، ص ۱۸۰

۱۱. « قَالَ الصَّادِقُ علیه السلام: اطْلُبُوا الْعِلْمَ وَ لَوْ بِخَوْضِ اللَّجَجِ وَ شَقِّ الْمُهْجِ.

امام صادق علیه السلام: طلب علم کنید و لو با رفتن به زیر دریا و ریخته شدن خون‌ها.»

مجلسی، محمد باقر بن محمد تقی (۱۱۱۰ ق)، بحار الأنوار، بیروت: انتشارات دار إحياء التراث العربي (۱۴۰۳ ق)، جلد ۷۵، ص ۲۷۷

۱۲. بنده در هیئت شما از آقای نوبخت درخواست گفت‌گو کردم، این‌ها باید در دستور کار قرار گیرد تا کشور اصلاح شود. در آخر نکته‌ای را با شما و مسئولین هیئت مطرح می‌کنم. این بحث این‌جا تمام شد اما برای تعمیق بحث به آثار مکتوب شورای راهبردی الگوی پیشرفت اسلامی رجوع کنید. بحث‌های زیادی بود که باید به آن تفصیلی‌تر می‌پرداختم اما زمان کافی نبود. برای مثال بنده مرحله چهارم تربیت را اصلاً توضیح ندادم در حالی که مسئله بسیار مهمی است. بنده بعید می‌دانم پدران ما نحوه‌ی وزیر کردن فرزندان خود را بدانند. مرحله پنجم که مغفول ماند و فقط طرح کردم. وقت ما به اندازه حسن الاستماع و طرح مسئله بود، نه به اندازه‌ای که مسئله فقیهانه بررسی شود.

جوان هستید و فرصت سی الی چهل ساله برای دفاع از کلمه حق دارید. اگر این بحث تعمیق نشود، در حد طرح مسئله باقی می ماند و به اجرا نمی رسد. به این فکر کنید شوراهای شهر شما براساس نگاه محله محور در دوره بعد سرکار بیایند. لازمه آن جدی دنبال کردن این گفت و گوها است. راه های نرفته زیادی داریم.

یک تلقی بین مؤمنین و غیرمؤمنین ایجاد شده است که همه مسائل را خود حکومت رأساً باید حل کند، از نظر تفکر اسلامی حل مسائل جامعه بدون مشارکت مردم اتفاق نمی افتد. باید همه برای تعمیق بحث کمک کنند. بنده چند مثال می زنم اگر شما دانشگاهی هستید، در محیط دانشگاه گفت و گوهای الگوی پیشرفت اسلامی را مطرح کنید. اگر در مدرسه هستید گفت و گوهای الگوی پیشرفت اسلامی را مطرح کنید. بنده شب هایی که در منزل هستم همیشه با اعضای خانواده مباحثه الگوی پیشرفت داریم. در خانه هم می توان این مباحث را مطرح کرد. در روایت داریم؛ روز جمعه روز فقه است.^{۱۳} یک خانواده خوب روز جمعه را باید به یادگیری دین اختصاص دهد. کمک کنید گفت و گوی الگوی پیشرفت اسلامی به هر نحوی که تشخیص می دهید، توسعه یابد.^{۱۴}

۳/۱. لزوم مشارکت مردم در حل مسائل جامعه؛ توسعه گفتمان الگوی پیشرفت اسلامی توسط همه اقدار

اولین لازمه این است، دوستانی که برنامه هیئت را می نویسند و اجرا می کنند که خداوند بر درجات آن ها بیافزاید، یک تحولی در هیئت ایجاد کنند. برنامه ریزی هر چه دقیق تر باشد، رشد فکری عزاداران امام حسین علیه السلام در هیئت بیشتر می شود. یک مثال می زنم، یک گزارشی را از عملیات فاو (والفجر ۸)^{۱۵} می خواندم. در این گزارش این گونه آمده بود: واحد اطلاعات عملیات سپاه هفتصد، هشتصد بار قبل از عملیات شناسایی انجام داده بودند که اگر قرار است لشگری را ببرند چگونه ببرند؟ شناسایی در اروند

۳/۲. تحول در برنامه ریزی هیئت؛ وظیفه مدیران هیئات در جهت ایجاد هیئت تراز انقلاب اسلامی

۱۳. حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ الْحَسَنِ بْنِ أَحْمَدَ بْنِ الْوَلِيدِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ الْحَسَنِ الصَّفَّارُ عَنْ يَعْقُوبَ بْنِ يَزِيدَ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ أَبِي عُمَيْرٍ عَنْ أَبِي أَيُّوبَ إِبْرَاهِيمَ بْنِ عُمَانَ الْخَزَّازِ أَنَّهُ قَالَ: سَأَلْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام عَنْ قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ فَإِذَا قُضِيَتِ الصَّلَاةُ فَانْتَشِرُوا فِي الْأَرْضِ وَابْتَغُوا مِنْ فَضْلِ اللَّهِ قَالِ الصَّلَاةُ يَوْمَ الْجُمُعَةِ وَالْإِنْتِشَارُ يَوْمَ السَّبْتِ وَقَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام أَفَ لِلرَّجُلِ الْمُسْلِمِ أَنْ لَا يُفَرِّغَ نَفْسَهُ فِي الْأُسْبُوعِ يَوْمَ الْجُمُعَةِ لِأَمْرِ دِينِهِ فَيَسْأَلَ عَنْهُ.

ایوب خراز می گوید از امام صادق علیه السلام در مورد این قول خداوند متعال سؤال کردم: «فَإِذَا قُضِيَتِ الصَّلَاةُ فَانْتَشِرُوا فِي الْأَرْضِ وَابْتَغُوا مِنْ فَضْلِ اللَّهِ» فرمودند: نماز در روز جمعه است و انتشار در روز شنبه است. امام صادق علیه السلام فرمودند: اف بر هر مسلمانی که در هفته روز جمعه خود را برای تفقه و سؤال از دین خود قرار ندهد.»

این بابویه قمی، محمد بن علی (۳۸۱ق)؛ الخصال، ج ۱، ص ۳۹۳

۱۴. یک حرف هم با دوستان هیئت دارم؛ این حرف بنده یک قسمت تلخ و یک قسمت شیرین دارد. ابتدا از قسمت شیرین آن می گویم، این سال اولی بود که در یک جای عمومی بحث های تخصصی می گفتم و مخاطب بنده مخاطب جوان و عمومی بود، البته نخبه نیز در جمع شما کم نیست. احساس بنده این است که با یک مجموعه با شعور بالا روبرو بودم. آمادگی که در هیئت شما بود بیش از تصور من بود. این مسئله را از پرسش های کتبی که به بنده دادید، بحث هایی که مطرح کردید، کتاب هایی که بعضی معرفی کردید، آمار و ارقامی که بعضی به بنده دادید متوجه شدم. این نشان می دهد مدیران و اهل هیئت یک قدم جلوتر و اهل کار فکری هستید. قسمت تلخ هم این است که با این سطح از آمادگی فکری نمی توان به مصاف جریان توسعه گرا رفت. نسبت به وضعیت موجود شما یک قدم جلوتر هستید ولی نسبت به وضعیت مطلوب خیلی راه نرفته داریم. و این لوازمی دارد که ما سطح هیئت خود را ارتقا دهیم.

انتقال از متن

۱۵. عملیات والفجر ۸ که از آن به عنوان نبرد اول فاو نیز نام برده می شود، عملیات آبی خاکی بود که در آن نیروهای سپاه پاسداران و ارتش ایران با غافلگیری نیروهای عراقی از اروندرود عبور کرده و شبه جزیره فاو در جنوب عراق را به اشغال خود درآوردند. این عملیات در ساعت ۲۲:۱۰ روز ۲۰ بهمن ۱۳۶۴ با رمز «یا فاطمة الزهرا» در منطقه خسروآباد تا راس البیشه آغاز گردید.

که دو سطح آب دارد کار پیچیده‌ای است. یک آب، زیر آب اصلی در حرکت است، یک آب هم روی آب رودخانه است. با وجود موانعی مثل مین و ... با این حال این تعداد شناسایی انجام شده است. جالب که عملیات والفجر ۸ سالی که انجام شد، توسط یک شرکت ایتالیایی به عنوان فنی‌ترین طرح سال شناسایی شد. آن قدر دقیق عمل کرده بودند که غربی‌ها که جبهه ما را رصد می‌کردند اعلام کردند این طرح بسیار پیچیده بود. عرض بنده این است، در دوره دفاع مقدس که ما پیروز شدیم نیروهایی که فرماندهی را برعهده داشتند آدم‌های دقیقی بودند. الان نیز مدیران هیئات ما باید آدم‌های دقیقی باشند. برای برگزاری مراسمی در قواره هیئت شما باید حداقل چهل، پنجاه جلسه فکری برگزار شود که چطور مسیر فکری هیئت هدایت یابد؟ نه جلسه اجرایی که بنرها را چطور بزیم؟ محیط را چطور آماده کنیم؟ این سرجای خود ولی کار فکری لازم است. زیرا هیئت شما سه، چهار هزار نفر مخاطب دارد که عمده آن جوان هستند. اگر شما سختی به خرج دهید، ریاضت بکشید و یک طرح پیچیده طراحی کنید، آن وقت رشد فکری هیئت بیش از آن چیزی که موجود است می‌شود.^{۱۶}

بنده از همین جا نخبگان اصفهان را دعوت می‌کنم که نقشه‌ای را برای بهبود مرحله دولت اسلامی طراحی کنند. این نیاز امروز ماست. این تقاضای ولی فقیه بیدار و مظلوم ماست. ما باید کار فکری بکنیم. این اتفاق باید بیفتد. ان‌شاءالله در جبهه‌های نبرد حق علیه باطل همه شما را زیارت کنیم، مصاف‌ها و درگیری‌های شدیدی در راه است. محکم باید بایستیم و نگاه ما به عصر ظهور باشد. راه نجات بشریت ظهور بقیة الله ارواحنا فداه است. و حضرت را باید آورد، نمی‌توان نشست و به حضرت گفت بیا. ما باید سطح آمادگی‌های خود را ارتقاء دهیم تا حضرت ظهور کند. این دعوت خیلی دعوت جذابی است، من و شما کار کنیم ثمره آن ظهور جهانی ولی عصر ارواحنا فداه شود. بهجت آدم را می‌گیرد. این دعوت توبه از گناه عاشورا است. گناه عاشورا چه بود؟ مردم به کمک امام نرفتند. بیش از این چیزی که کمک امام می‌کنید، برای امداد امام برنامه‌ریزی کنید. در حدیث داریم؛ «فَيُوطِنُونَ لِلْمَهْدِيِّ»^{۱۷} یک جمعیتی از ایران زمینه‌ساز تسلط جهانی حضرت هستند. شما دوست ندارید جزء این دسته باشید؟ خیلی آرمان جذابی است. مگر زندگی دنیایی چیست؟ خوراک و پوشاک و مسکن است. انسان نباید آرمان خود را کوچک طراحی کند. انقلاب اسلامی یک نقشه برای تحقق این حدیث

۳/۳. طراحی دولت اسلامی
نیاز امروز انقلاب اسلامی؛
جهت ارتقاء سطح آمادگی برای
زمینه سازی ظهور

۱۶. ولی‌الآن این‌گونه نیست، کل جلسات بنده که با تیم مدیریت هیئت دهم سه جلسه بود. اگر دقیق‌تر عمل می‌شد، بهره‌برداری بیشتری اتفاق می‌افتاد. ما یک آئین‌نامه برای برگزاری نشست‌ها و گفت‌وگوها داریم که باید آن کاملاً اجرا می‌شد که نشد، و بنده از اجرا نشدن آن ناراحتم به دلیل اینکه اگر اجرا شده بود، قطعاً این پنج جلسه‌ای که باهم داشتیم ده برابر وضعیت فعلی تفاهم کرده بودیم. ضمن اینکه از برادران بزرگوار تشکر می‌کنم، این نصیحت خیرخواهانه را به آن‌ها می‌کنم که طراحی هیئت باید متحول شود. آن وقت باقیات الصالحات می‌شود. یک شهر استراتژیکی مثل اصفهان، اگر تحولی در برنامه‌های عزاداری آن اتفاق بیفتد تقریباً همه کشور را متأثر می‌کند. درست است طراحی کار سختی است ولی ثواب آن هم ثواب بزرگی است. اصفهان را جدی بگیرید، اصفهان می‌تواند به قطب طراحی‌های مرحله دولت اسلامی تبدیل شود.

انتقال از متن

۱۷. « عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ الْحَارِثِ بْنِ جَزْءِ الزَّيْدِيِّ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ يَخْرُجُ أَنَا مِنْ الْمَشْرِقِ فَيُوطِنُونَ لِلْمَهْدِيِّ رَسُولُ خَدَا ﷺ: مردمانی از مشرق قیام می‌کنند که مقدمه‌سازی حکومت (ظهور) حضرت ولی عصر عجل الله تعالی فرجه الشریف را انجام می‌دهند.»

طراحی کرده است. ما در مرحله سوم آن نقشه هستیم. پیشنهادهای انقلاب را جدی بگیرید. در دوره قاجار نیستیم که مراسم عزاداری برگزار کنیم و فقط یک استفاده محدود از جلسات داشته باشیم. از جلسات عزاداری امام حسین علیه السلام باید بهره‌برداری حداکثری کرد. شما می‌دانید ما دوازده، سیزده مرکز تجمع شیعه غیر از ایران در دنیا داریم. قبل از ظهور باید بسته خدمات شیعیان ایران به سایر شیعیان دنیا گسترش پیدا کند. شما فکر کنید همه این‌ها بالقوه قابلیت تبدیل شدن به حزب‌الله را دارند. کمی راهبردی در هیئت فکر کنید. یکی از دلایلی که ایران در امنیت است به دلیل هم‌مرزی حزب‌الله لبنان با اسرائیل می‌باشد و آن مرد بزرگ آیت‌الله العظمی سید حسن نصرالله طی سخنرانی فرمودند: اگر شما ایران را تهدید کنید اسرائیل را با صدهزار موشک می‌زنیم. این عمق تدابیر امام علیه السلام است. اگر ما الآن در اصفهان امنیت داریم به خاطر حزب‌الله لبنان است. الحمدلله انصارالله، حشدالشعبی و سوریه هم به جبهه انقلاب اسلامی پیوستند. ما باید جلو برویم و تفکر انقلاب اسلامی را صادر کنیم. من نمی‌دانم چرا برخی فقط محیط اطراف خود را می‌بینند، تازه محیط اطراف خود را اصلاح نیز نمی‌کنند. این همه فقیر ما در کشور داریم به آن‌ها هم نمی‌رسند، برای آن‌ها برنامه‌ریزی نمی‌کنند. نکند یک وقت بیاییم هیئت اخلاقی ما لیبرالی باشد، فقط به فکر خود باشیم؟ این‌ها باید اتفاق بیفتد. ان شاءالله روزی می‌رسد که حضرت بقیه الله ارواحنا فداه ظهور می‌کنند، آن روز پر بهجت و آن روز غیرقابل وصف فرا می‌رسد. ما می‌توانیم ان شاءالله زمینه‌ساز آن روز باشیم.

الحمدلله رب العالمین.

فهرست تفصیلی

۱. اهمیت محله به عنوان مهم‌ترین عامل بیرونی مؤثر بر نهاد خانواده ۷۱
- ۱/۲. دسته‌بندی نیازهای طبیعی خانواده؛ نیازهای روزمره، آموزشی، تفریحی، شغلی ۷۲
- ۱/۱. تعریف محله مبتنی بر مفاهیم الگوی پیشرفت اسلامی؛ محل تأمین نیازهای خانواده ۷۱
- ۱/۲/۲. نیاز آموزشی؛ دومین دسته از نیازهای طبیعی خانواده ۷۲
- ۱/۲/۱. نیازهای روزمره؛ اولین دسته از نیازهای طبیعی خانواده ۷۲
- ۱/۲/۳. نیاز تفریحی؛ سومین نیازهای دسته از طبیعی خانواده ۷۲
- ۱/۲/۴. نیاز شغلی؛ چهارمین دسته از نیازهای طبیعی خانواده ۷۲
- ۱/۳. خانواده هسته‌ای مبتنی بر مفاهیم توسعه غرب؛ خانواده‌ای با کمترین ارتباط اعضای خانواده ۷۳
- ۱/۴. محاسبات مبتنی بر توسعه در برنامه‌ریزی شهری، ایجاد چالش در ماهیت محله‌ها ۷۴
- ۱/۵. تبیین مفهوم تعارف و فایده آن در خودکنترلی افراد یک جامعه ۷۴
- ۱/۵/۲. تعارف بستری برای به دست آوردن شناخت لازم جهت امر ازدواج ۷۵
- ۱/۵/۱. تدبیر اسلام برای خودکنترلی انسان‌ها؛ محاسبات آخرت و تعارف ۷۵
- ۱/۶. لزوم تحقق مرحله دولت اسلامی برای عبور از برنامه‌های مبتنی بر تفکر توسعه غرب ۷۶
۲. لازمی تحقق حل مسائل کشور اسلامی؛ تعمیق و تفقه در مفاهیم دین ۷۷
۳. مأموریت هیئت، مبعوث کردن عزاداران برای دفاع از کلمه حق ۷۷
- ۳/۲. تحول در برنامه‌ریزی هیئت؛ وظیفه مدیران هیئات در جهت ایجاد هیئت تراز انقلاب اسلامی ۷۸
- ۳/۱. لزوم مشارکت مردم در حل مسائل جامعه؛ توسعه گفتمان الگوی پیشرفت اسلامی توسط همه اقشار ۷۸
- ۳/۳. طراحی دولت اسلامی نیاز امروز انقلاب اسلامی؛ جهت ارتقاء سطح آمادگی برای زمینه‌سازی ظهور ۷۸

فهرست منابع

۱. قرآن کریم
۲. حلیة المتقین / مجلسی
۳. بحار الانوار / مجلسی
۴. الکافی / کلینی
۵. وسائل الشیعه / شیخ حر عاملی
۶. شرح نهج البلاغة / ابن أبي الحديد
۷. خطبة غدیر
۸. نهج البلاغه
۹. مکتب نهادگرای / حسین کفشگر
۱۰. رونامه وطن امروز
۱۱. زیارت ناحیه مقدسه
۱۲. پایگاه رسمی حفظ و نشر آثار آیت الله العظمی خامنه‌ای
۱۳. غررالحکم و درر الکلم
۱۴. امامت و رهبری / شهید مطهری
۱۵. پایگاه اطلاع‌رسانی نقشه راه الگوی پیشرفت اسلامی
۱۶. پایگاه اطلاع‌رسانی سازمان ثبت‌احوال کشور
۱۷. سایت خبری تحلیلی تابناک
۱۸. نهج الفصاحه / پاینده
۱۹. من لا یحضره الفقیه / ابن بابویه
۲۰. مجموعه ورام / ورام بن ابي فراس

٢١. مكارم الاخلاق / طبرسى

٢٢. مجمع البيان

٢٣. كمال الدين و تمام النعمة / ابن بابويه

٢٤. تاريخ تحليلى اسلام / شهيدى

٢٥. Times Higher Education

٢٦. الخصال / ابن بابويه

نظام سؤالات*

جلسه اول	<p>۱. اهمیت توجه و تمرکز بر عناوین و محتوای جلسات هیئات مذهبی چیست؟</p> <p>۲. راه عبور از نظام آموزش ناکارآمد موجود چیست؟</p> <p>۳. هیئت مطلوب از منظر الگوی پیشرفت اسلامی چگونه است؟</p> <p>۴. مأموریت و هدف اصلی هیئت در تراز انقلاب اسلامی چیست؟</p>
جلسه دوم	<p>۱. علم حقیقی مبتنی بر مفاهیم اسلام چه امری را تبیین می‌کند؟</p> <p>۲. تربیت مبتنی بر مفاهیم اسلامی چگونه است؟</p> <p>۳. مراحل پنج‌گانه تربیت هر انسان چیست؟</p> <p>۴. ماحصل امر تربیت برای هر انسان در زندگی خود چیست؟</p>
جلسه سوم	<p>۱. علت اصلی برنامه تربیت از نظر تفکر اسلامی چیست؟</p> <p>۲. لازمه سفر آخرت برای هر انسان مسلمان چیست؟</p> <p>۳. جایگاه و شأنیت امام مطابق با روایات چه تبیین شده است؟</p> <p>۴. هدف و رسالت نهایی انقلاب اسلامی چیست؟</p>
جلسه چهارم	<p>۱. خانواده به‌عنوان نهاد اصلی متکفل تربیت، متولی تحقق چه امری است؟</p> <p>۲. دسته اول عوامل اثرگذار بر نهاد متکفل تربیت چیست و توسط چه نهادی مدیریت می‌شود؟</p> <p>۳. دسته دوم عوامل اثرگذار بر نهاد متکفل تربیت چیست و توسط چه نهادی مدیریت می‌شود؟</p> <p>۴. پیشنهاد الگوی پیشرفت اسلامی در جهت ایجاد اقتصاد عادلانه چه مدل اقتصاد معیشتی است؟</p> <p>۵. با توجه به آیات قرآن کریم، استفاده از انفال یک جامعه برای چه دسته‌ای باید صورت گیرد؟</p> <p>۶. مبتنی بر اولین نقشه راه الگوی پیشرفت اسلامی، چند عامل مؤثر بر فضای حاکم خانواده شناسایی شده است؟</p> <p>۷. مهم‌ترین و اصلی‌ترین کار در برنامه‌ریزی برنامه هفتم توسعه چیست؟</p>
جلسه پنجم	<p>۱. چرا محله به‌عنوان مهم‌ترین عامل مؤثر بیرونی بر نهاد خانواده قلمداد می‌شود؟</p> <p>۲. تعریف محله مبتنی بر مفاهیم الگوی پیشرفت اسلامی چیست؟</p> <p>۳. نیازهای طبیعی یک خانواده در زندگی چند دسته است؟</p> <p>۴. تدبیر اسلام در جهت ایجاد خودکنترلی انسان‌ها چیست؟</p> <p>۵. مفهوم تعرف و فواید آن در یک جامعه چیست؟</p>

نظام اصطلاحات

نظام اصطلاحات دیگران	نظام اصطلاحات الگوی پیشرفت اسلامی
<p>هایتک- بیوتکنولوژی- تراریخته- پوزیتیویست- نظام سرمایه‌داری- سرمایه‌گذاری خارجی- بخش خصوصی- دولت مدرن- نگاه بیکنی- باشگاه نانو- پلتفرم- ژنوم- توسعه‌ی غربی- محاسبات اقتصاد سنجی- محیط کسب و کار- مکتب نهادگرایی- مکتب نئوکینزی- کارتل- سازمان برنامه و بودجه- ایدئولوژیک- جامعه‌شناسی- شهر خلاق- خانواده هسته‌ای- مانیتورینگ- سایت‌های همسرگزینی-</p>	<p>بهینه‌سازی روابط انسانی- رشد- رفق- بنگاه‌های وقف محور- الگوی تولید خانوادگی- زیرساخت‌سازی- معرفه‌الامام- محیط رفق- تعرف- نظام روابط اجتماعی- مراحل پنج‌گانه شکل دادن به شخصیت- سود اجتماعی- محله مهر- عوامل مؤثر درونی- عوامل مؤثر بیرونی- مدیریت شهری محله‌محور- خودکنترلی</p>